

Mediemyndigheten

Föräldrar & medier 2025

En statistisk undersökning
av föräldrars attityder till
och uppfattningar om
medieanvändningen
bland barn i åldern 0–18 år

Föräldrar & medier 2025

**En statistisk undersökning av föräldrars attityder till och uppfattningar
om medieanvändningen bland barn i åldern 0–18 år**

Författare: Jan Christofferson, Jacob Strandell

Utgivare: Mediemyndigheten

Tel: 08-580 070 00

E-post: registrator@mediemyndigheten.se

Layout: Detail produktionsbyrå

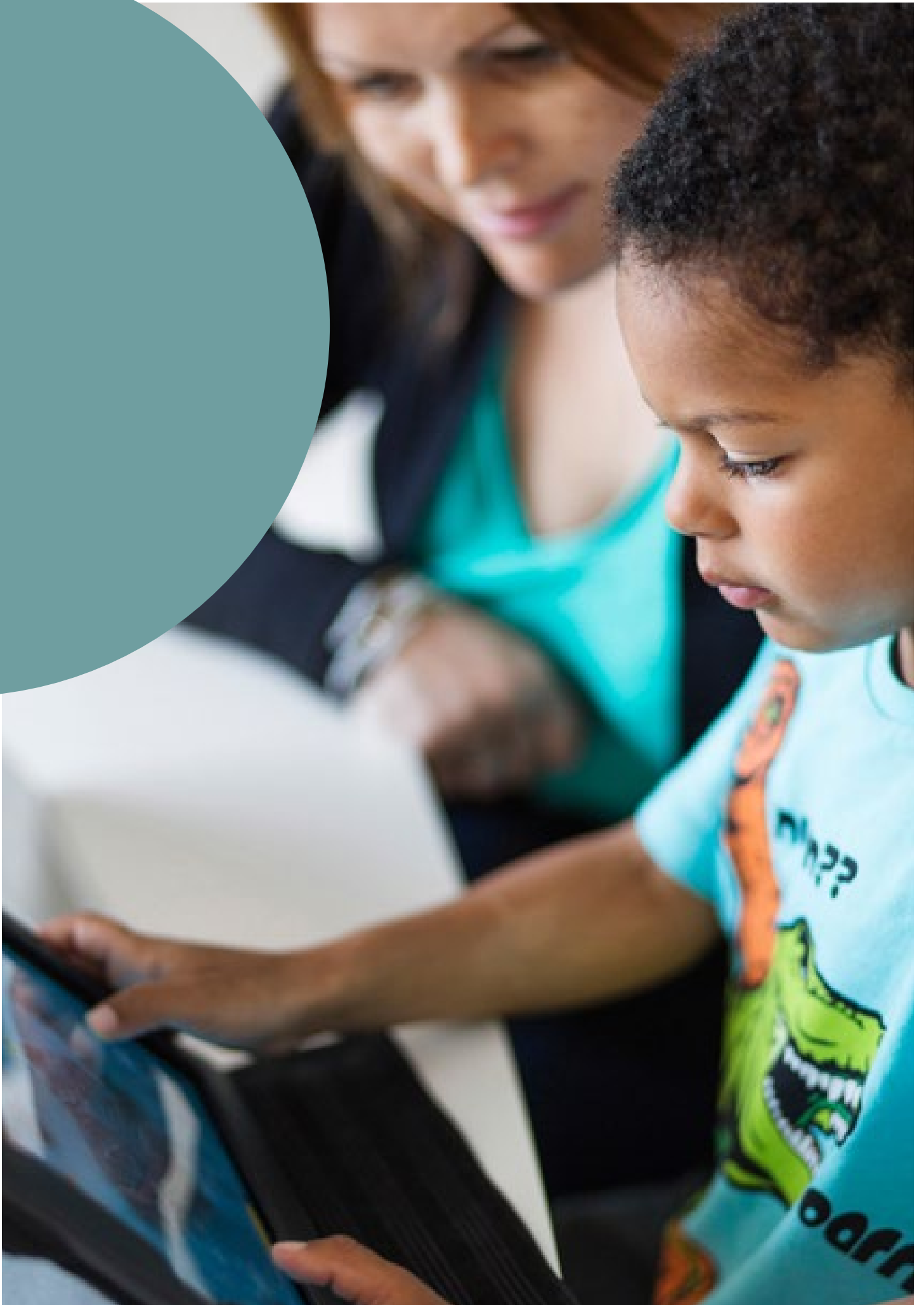
Foto: omslag: Johnér / sid. 3: Maskot / sid. 8: Johnér / sid. 20: Maskot / sid. 21: Johnér /
sid. 22: Johnér / sid. 26: Johnér / sid. 35: Scandinav / sid. 59: Scandinav / sid. 88: Johnér /
sid. 97: Johnér / sid. 109: Caiimage

Tryck: Taberg Media Group, Stockholm

År: 2025

ISBN: 978-91-988385-8-9

ISSN: 2001-6840

Innehåll

1. Sammanfattning	8
Fortsatt ökad skepsis till sociala medier, digitala spel och Youtube ...	9
Samtidigt minskar missnöjet med tiden som barn 2–8 år ägnar åt spel, mobil och Youtube	12
Oron för risker med barns medieanvändning ökar bland föräldrar till barn i åldrarna 0–8 år, framför allt bland nyblivna föräldrar	14
Föräldrar till flickor är mer oroliga för att deras barn ska kontaktas i sexuella syften	14
Föräldrar till pojkar oroar sig för flera andra saker	16
Överensstämmer oron med vad som faktiskt inträffat?	16
Vem bär enligt småbarnsföräldrar det största ansvaret för skydd av barn vid medieanvändning?	18
Det skydd som public service har, bedöms lägre nu än i föregående undersökning bland föräldrar till barn 0–8 år	19
2. Inledning	20
3. Metod och läsanvisning	22
4. Respondenternas och det aktuella barnets egenskaper och bakgrund	26
1. Barnets kön (%)	27
2. Barnets ålder under året (%)	28
3. Barnets syskonstatus (%)	29
4. Har ditt barn en eller flera funktionsnedsättningar? 9–18 år (%)	30
5. Föräldrarnas och barnets födelseland	31
6. Föräldrarnas utbildningsnivå (%)	32

7.	Hushållets disponibla inkomst per konsumtionsenhet samt sammanlagd förvärvsinkomst	33
8.	Andel svar, föräldrars kön (%)	34

5. Resultatredovisning35

9.	Använder ditt barn sociala medier? T.ex. Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok, 9–18 år (%)	36
10.	När ditt barn använder sociala medier med öppen profil, tycker du att det är OK att barnet: 9–18 år (%)	38
11.	Kan du se ditt barns inlägg på sociala medier? (Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok och liknande). 9–18 år (%)	40
12.	Har du lösenordet till något av ditt barns sociala mediekonton? 9–18 år (%)	41
13.	Hur ofta pratar du och ditt barn om... 0–8 år (%)	42
13 b.	Hur ofta pratar du och ditt barn om... 9–18 år (%)	44
14.	Här kommer några påståenden om oro inför barns medieanvändning. Jag oroar mig för att mitt barn nu eller i framtiden ska: 0–8 år (%)	46
14 b.	Här kommer några påståenden om oro inför barns medieanvändning. Jag oroar mig för att mitt barn nu eller i framtiden ska: 9–18 år (%)	52
15.	Har det någon gång hänt att ditt barn har: 5–8 år (%)	58
15 b.	Har det någon gång hänt att ditt barn har: 9–18 år (%)	60
16.	Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att tv och film... 0–8 år (%)	65
16 b.	Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att tv och film... 9–18 år (%)	67
17.	Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att datorspel/tv-spel/mobilspel/spel på surfplatta... 0–8 år (%)	69
17 b.	Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att datorspel/tv-spel/mobilspel/spel på surfplatta... 9–18 år (%) ...	71

18.	Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att sociala medier... T.ex. Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok. 0–8 år (%)	74
18 b.	Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att sociala medier... T.ex. Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok. 9–18 år (%)	77
19.	Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att Youtube... 0–8 år (%)	80
19 b.	Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att Youtube... 9–18 år (%)	83
20.	När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha: Föräldrar till barn 0–8 år (%)	85
20 b.	När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha: Föräldrar till barn 9–18 år (%)	87
21.	Vilka metoder använder du för att skydda ditt barn på internet/begränsa internetanvändningen? Flera svar kan markeras. Föräldrar till barn 0–8 år (%)	89
21 b.	Vilka metoder använder du för att skydda ditt barn på internet/begränsa internetanvändningen? Flera svar kan markeras. Föräldrar till barn 9–18 år (%)	93
22.	Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer: Föräldrar till barn 0–8 år (%)	96
22 b.	Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer: Föräldrar till barn 9–18 år (%)	98
23.	Brukar du lägga ut bilder/klipp på ditt barn i sociala medier? Föräldrar till barn 0–8 år (%)	99
23 b.	Brukar du lägga ut bilder/klipp på ditt barn i sociala medier? 9–18 år (%)	100
24.	Brukar du fråga ditt barn om lov innan du lägger ut sådana bilder/klipp på sociala medier? Föräldrar till barn 5–8 år (%) ..	100

24 b. Brukar du fråga ditt barn om lov innan du lägger ut sådana bilder/klipp på sociala medier? Föräldrar till barn 9–18 år (%) ..	101
25. Tycker du att ditt barn ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt... Föräldrar till barn 0–8 år (%)	102
25 b. Tycker du att ditt barn ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt... Föräldrar till barn 9–18 år (%)	105
26. När det gäller dig själv, tycker du att du ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt... Föräldrar till barn 0–8 år (%)	112
26 b. När det gäller dig själv, tycker du att du ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt... Föräldrar till barn 9–18 år (%)	114
27. Hur ofta händer det att barnets medieanvändning leder till att ditt barn inte gör vad han/hon ska? T.ex. läxläsning, hjälpa till hemma, gå och lägga sig. Föräldrar till barn 5–8 år (%)	118
27 b. Hur ofta händer det att barnets medieanvändning leder till att ditt barn inte gör vad han/hon ska? T.ex. läxläsning, hjälpa till hemma, gå och lägga sig. 9–18 år (%)	119
28. Vad är det mest positiva respektive mest negativa med ditt barns medieanvändning?	120

Bilaga 1. Bortfall, signifikans, åldersintervall och kalibreringsvikter129

A photograph of a woman with long brown hair, wearing a white t-shirt, smiling as she looks at a smartphone. Two young girls are standing next to her, also looking at the phone. The girl in the foreground is wearing a floral dress, and the girl behind her is wearing a red shirt. The background shows a doorway and a staircase.

1.

Sammanfattning

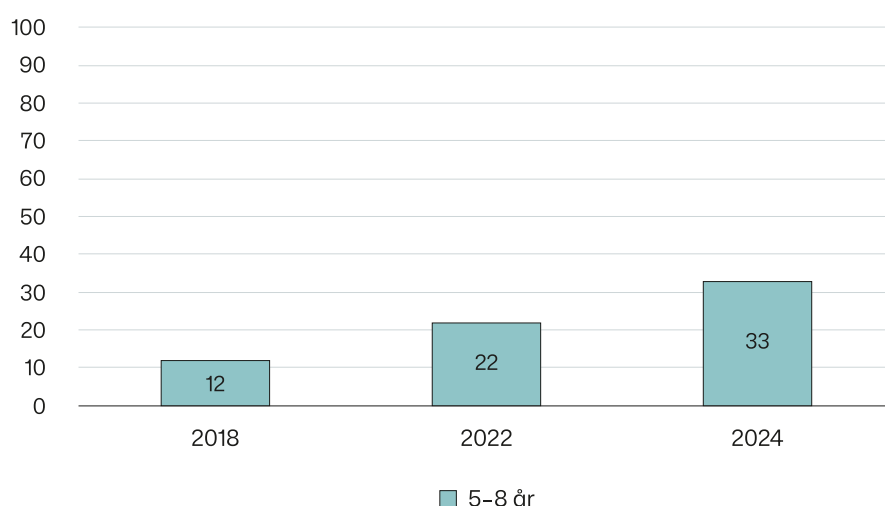
Fortsatt ökad skepsis till sociala medier, digitala spel och Youtube

Undersökningen ställer frågor som undersöker föräldrars attityder till olika medieformer kopplat till barns användning av dem. Det gäller tv och film, digitala spel, sociala medier och specifikt om Youtube. Jämfört med föregående undersökning har de negativa attityderna till dessa medieformer förstärkts, framför allt bland föräldrar med barn upp till 12 år. Tv och film är fortsatt de medieformer som föräldrar är minst negativa till, men också där har andelarna som anser att det är beroendeframkallande och gör barn passiva ökat bland föräldrar till barn i åldern 0–8 år.

Vad gäller sociala medier och Youtube syns en tydligt mer negativ attityd bland föräldrar till barn upp till 12 år. De anses vara beroendeframkallande, stjäla tid från viktigare aktiviteter, göra barn passiva, leda till ohälsa – och det rör sig om påtagliga förändringar jämfört med den senaste undersökningen med data från 2022. På bara två år är detta anmärkningsvärda skillnader (diagram I–V).

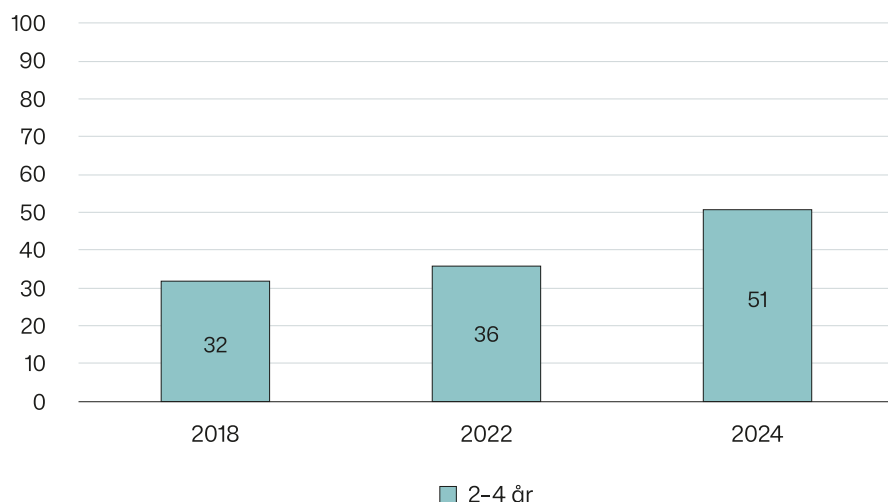
När det gäller digitala spel syns en tydligt mer negativ inställning bland föräldrar till barn 0–8 år. De anser i högre grad att spelen är beroendeframkallande, att de stjälar tid från viktigare aktiviteter och att de leder till ohälsa. Också bland föräldrar till 9–12 år syns denna påtagligt mer negativa attityd, men inte bland föräldrar till äldre barn i samma utsträckning (diagram VI–VII).

I. Instämmer helt och hållet i påståendet att sociala medier leder till ohälsa, 2018–2024, föräldrar till barn 5–8 år (%)

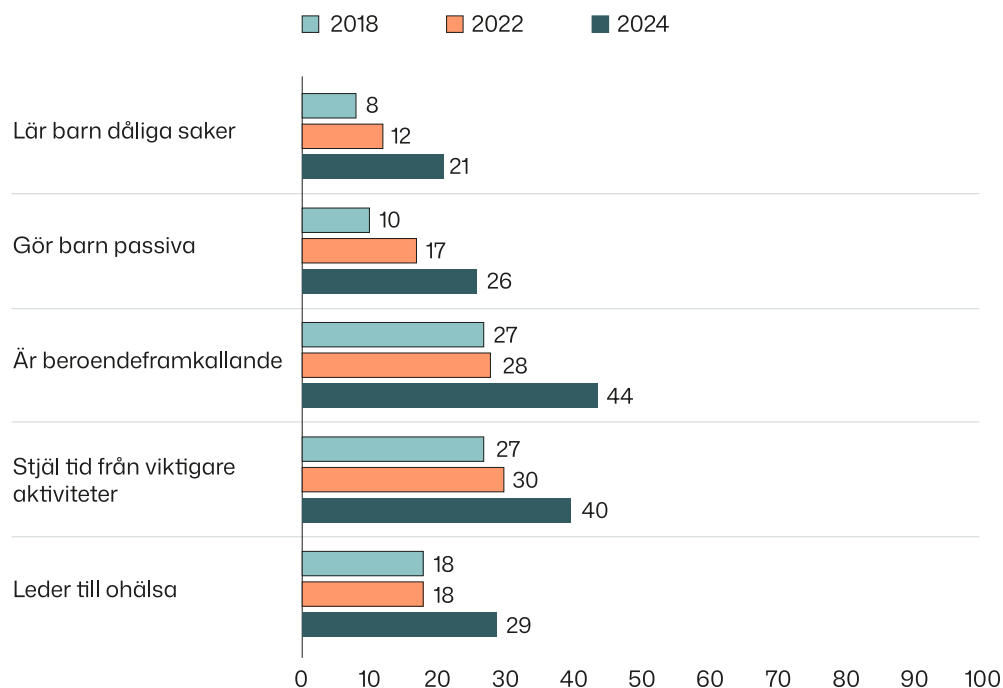

På motsvarande sätt kan stödet för påståendet att sociala medier stjälar tid från viktigare aktiviteter över tid redovisas när det gäller föräldrar till barn i åldern 2–4 år.

II. Instämmer helt och hållet i påståendet att sociala medier stjäl tid från viktigare aktiviteter, 2018–2024, föräldrar till barn 2–4 år (%)

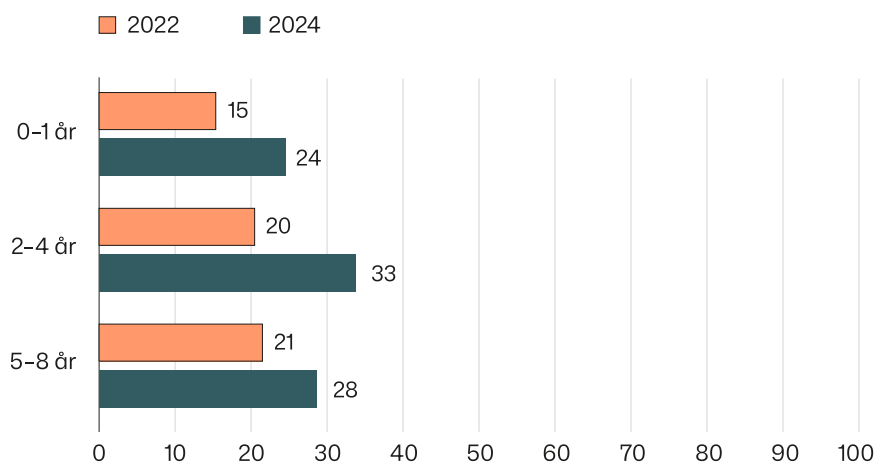

III. Jag tycker att sociala medier... T.ex. Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok. Föräldrar till 9–12 år, instämmer helt och hållet. 2018–2024 (%)

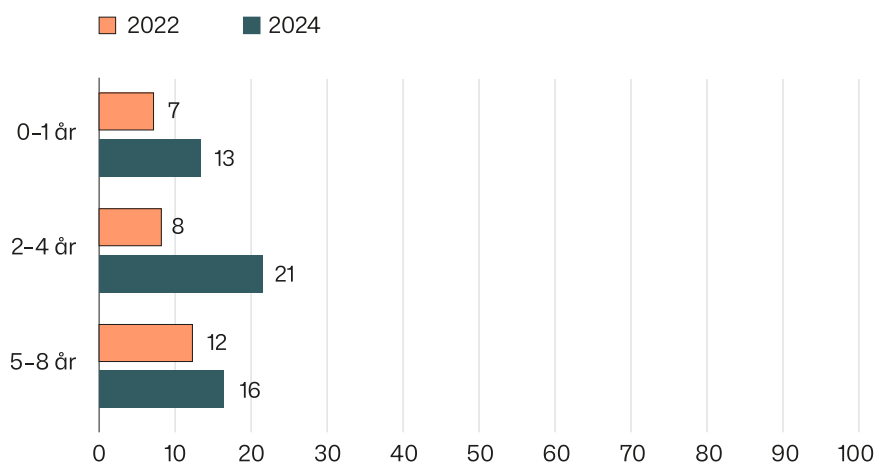

Som framgår av diagrammet ovan är det en påtaglig ökning av stödet för dessa negativa påståenden jämfört med 2022. Mellan 2018 och 2022 är skillnaderna mindre.

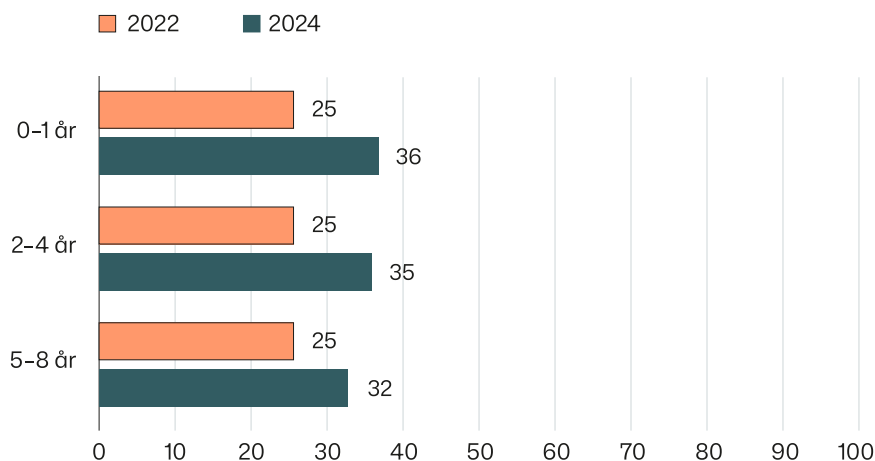
IV. Instämmer helt och hållet i påståendet att Youtube är beroendeframkallande, 2022 och 2024, föräldrar till barn 0–8 år (%)

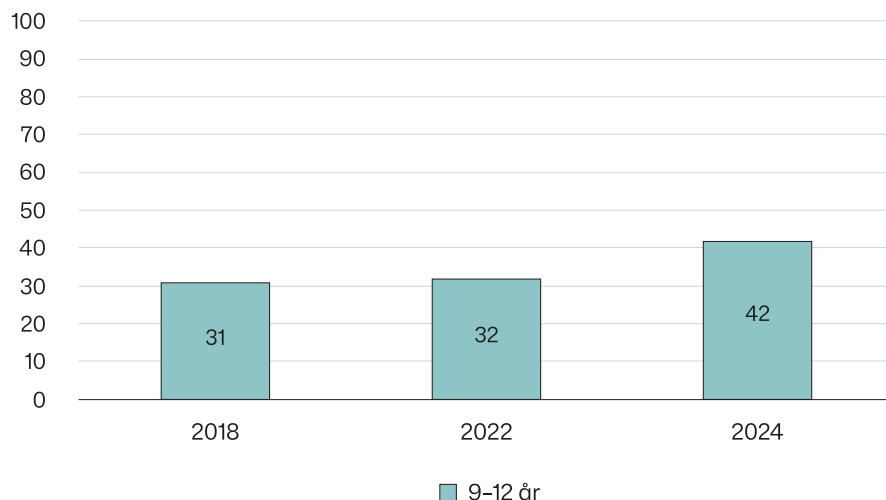
V. Instämmer helt och hållet i påståendet att Youtube leder till ohälsa, 2022 och 2024, föräldrar till barn 0–8 år (%)

**VI. Jag tycker att datorspel/tv-spel/mobilspel/spel på surfplatta...
Är beroendeframkallande, instämmer helt och hållet. Föräldrar till barn 0–8 år, 2022 och 2024 (%).**

**VII. Jag tycker att datorspel/tv-spel/mobilspel/spel på surfplatta...
Är beroendeframkallande, instämmer helt och hållet. Föräldrar till barn
9–12 år, 2018–2024 (%).**

Sammantaget syns alltså en påtagligt ökad skepsis bland föräldrar – med barn upp till 12 års ålder – till digitala spel, sociala medier och Youtube sedan den förra mätningen 2022. Sannolikt finns ett visst förklaringsvärde till denna förändring på så pass kort tid i den intensiva debatt om skärmtid som visserligen pågått under flera års tid, men som eskalerat de senaste två-tre åren. Mätningen som ligger till grund för resultaten som presenteras i denna rapport inleddes också endast några veckor efter att Folkhälsomyndigheten lanserade sina rekommendationer för barns användning av digitala medier. Dessa kan betraktas som ett paradigmskifte avseende statliga rekommendationer då det är första gången sådana tagits fram avseende medieanvändning. Föräldrars attityder till ovanstående medieformer – och då särskilt bland föräldrar till små barn – har sannolikt påverkats av dessa faktorer: en intensiv mediedebatt och statliga rekommendationer som bland annat avråder barn under två år att alls använda skärmar.

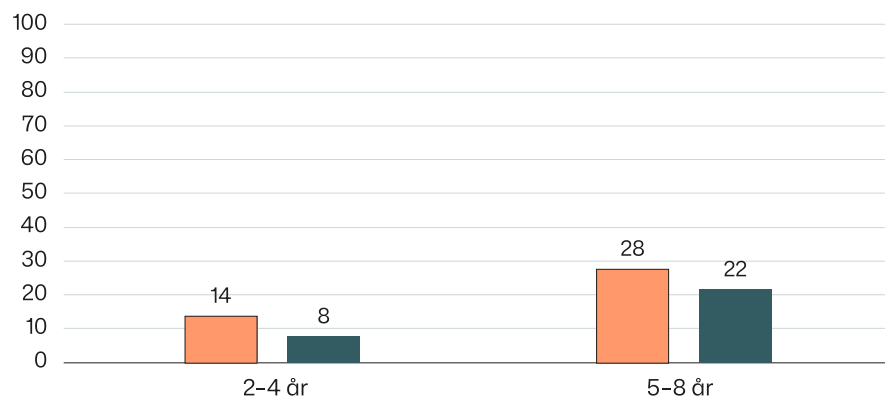
Samtidigt minskar missnöjet med tiden som barn 2–8 år ägnar åt spel, mobil och Youtube

I föregående undersökning var föräldrar mest missnöjda med tiden som barn ägnade åt spel, mobilen och Youtube – det vill säga föräldrar ansåg att barn ägnade för mycket tid åt dem. Detta missnöje har nu minskat påtagligt bland föräldrar till barn 2–8 år och kan jämföras med/kontrasteras mot den ökade skepsisen till digitala spel och Youtube som beskrivits ovan. Kanske är det minskade missnöjet en följd av en mer restriktiv hållning bland föräldrar när det gäller vad de tillåter sina barn att göra i mediehänseende, som i sin tur hänger samman med deras ökade skepsis gentemot dessa medieformer.

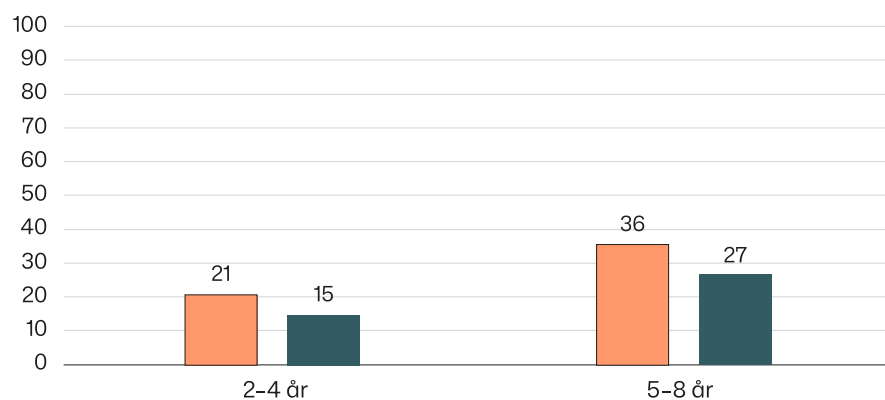
VIII. Föräldrar till barn 2-8 år som anser att barnet ägnar för mycket tid åt spel, Youtube och mobilen. 2022 och 2024 (%).

2022 2024

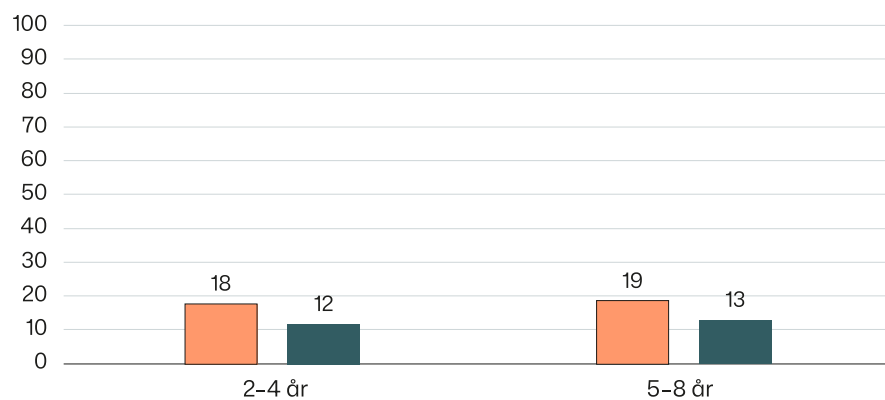
Spel:

Youtube:

Mobil:

Oron för risker med barns medieanvändning ökar bland föräldrar till barn i åldrarna 0–8 år, framför allt bland nyblivna föräldrar.

Sedan föregående undersökning 2022 förefaller oron för olika medierelaterade risker ha ökat påtagligt. Denna ökning syns framför allt i gruppen föräldrar till barn 0–1 år, det vill säga de som nyss fått barn. De områden som ökat mest i denna grupp sedan föregående undersökning – 13 procentenheter – är att barnet ska bli mobbat eller hotat på internet eller via mobilen följt av följande fenomen, som alla ökat med 12 procentenheter:

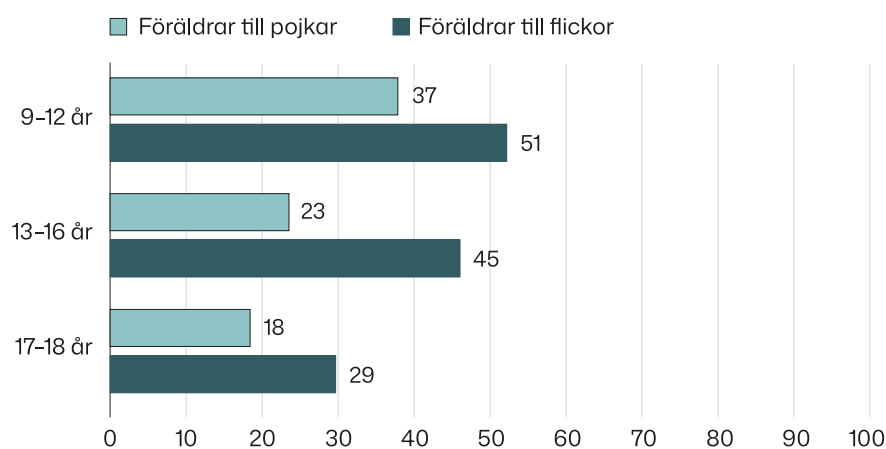
- att barnet självt ska vara elakt mot eller mobba någon på internet eller via mobilen
- att barnet ska råka ut för att någon annan publicerar olämpliga bilder eller filmer på honom/henne på nätet
- att barnet ska påverkas av desinformation och propaganda
- att barnet ska få för lite motion på grund av medieanvändning

Oron har som sagt ökat mest bland nyblivna föräldrar, men oron har ökat för samtliga delfrågor i hela åldersgruppen 0–8 år, i flera fall med över 5 procentenheter. Det finns ett undantag och det gäller föräldrar till barn i åldersgruppen 5–8 år och oro för att barnet ska komma i kontakt med pornografi – där är orosnivån den samma som i föregående undersökning.

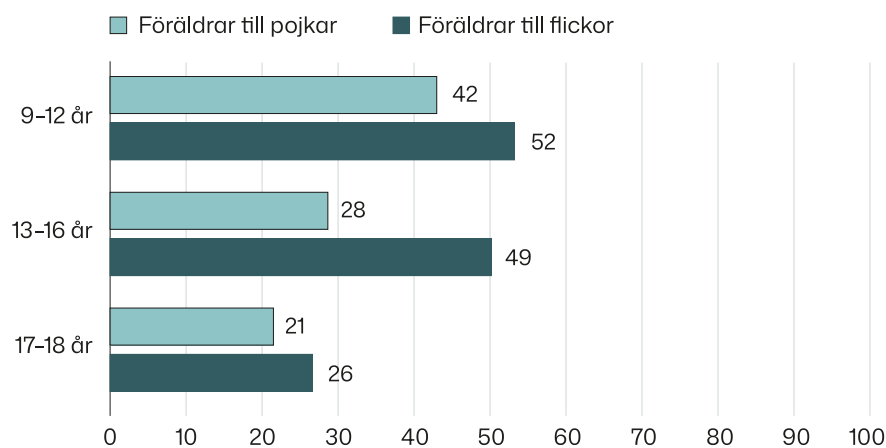
Föräldrar till flickor är mer oroliga för att deras barn ska kontaktas i sexuella syften

Det finns vissa skillnader i hur föräldrar till pojkar respektive flickor har svarat på de olika delfrågorna om oro, också i de lägre åldersgrupperna. Sett till det stora hela är dock svaren likartade. Den största skillnaden framträder från och med 9 års ålder och då när det gäller oro för att barnet ska kontaktas i sexuella syften – vilket två av delfrågorna undersöker (diagram IX–X).

IX. Instämmer helt och hållet i oro för att barnet ska få sexuella kommentarer eller förslag på internet. Barnets kön. 9-18 år (%)

X. Instämmer helt och hållet i oro för att barnet ska kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt via internet. Barnets kön. 9-18 år (%)

Skillnaden mellan hur föräldrar till pojkar respektive flickor svarat avseende oro för sexuella kontakter av detta slag är återkommande i undersökningsserien och syns flera år tillbaka i tiden.

Föräldrar till pojkar oroar sig för flera andra saker

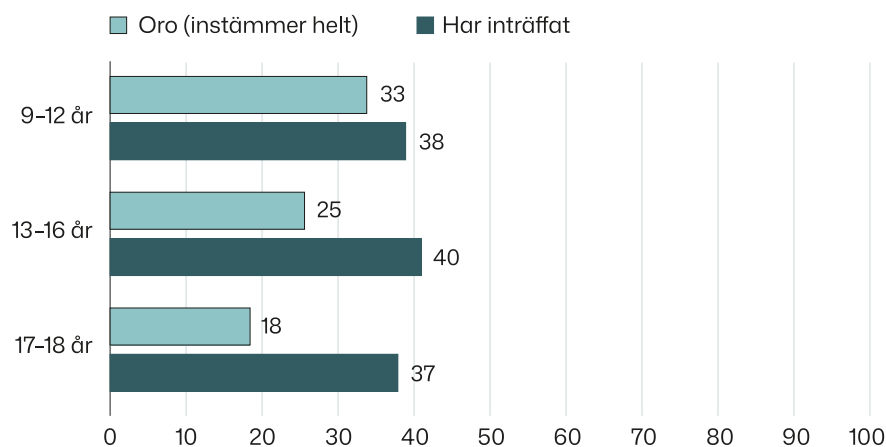
Det finns också områden där oron är större bland föräldrar till pojkar. Bland föräldrar till barn i åldern 9–12 år är det vanligare att föräldrar till pojkar instämmer helt i oro för att barnet ska spendera för mycket pengar på internet. I samma åldersgrupp är det också vanligare att instämma helt i oro för att barnet ska påverkas av desinformation och propaganda liksom av rasistiska fördomar i till exempel sociala medier och spel, bli beroende av mobilen, spel eller sociala medier och få för lite motion på grund av medieanvändning – om barnet är en pojke.

Överensstämmer oron med vad som faktiskt inträffat?

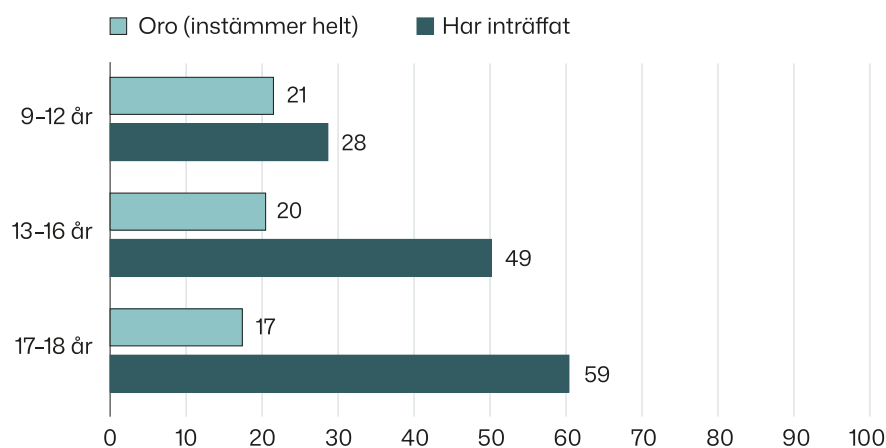
I direkt anslutning till frågan om vad man oroar sig för har föräldrarna fått svara på om någon av de negativa händelser som räknats upp när det gäller oro faktiskt också inträffat. Det vanligaste svaret (69 %) bland föräldrar till barn i åldern 5–8 år är att inget av det uppräknade – samma fenomen som de tidigare frågorna om oro gäller – har hänt barnet. Detta är en ökning med 4 procentenheter jämfört med föregående resultat från 2022 – i positiv riktning med andra ord. I övrigt är svarsmönstret och andelarna som svarat ”ja” för respektive kategori mycket likt resultaten från 2018 och framåt. Det är fortsatt ovanligt att något av de fenomen som föräldrar till barn i dessa åldersgrupper oroar sig för faktiskt inträffat. Det är också fortsatt så att 15 % uppger att barnet blivit beroende av mobilen, spel eller sociala medier – vilket är det fenomen som ligger närmast den upplevda oron procentuellt sett.

Bland föräldrar till de äldre barnen är också oron i de flesta avseenden mer utbredd än det inträffade men jämfört med hur föräldrar till de yngre barnen svarat syns här en större överensstämmelse mellan graden av oro och vad som faktiskt inträffat – när det gäller vissa företeelser. Här framträder samtidigt en annan skillnad mot svaren från föräldrar till de yngre barnen – det som faktiskt inträffat överstiger i vissa fall den upplevda oron. Det gäller framför allt bristfällig sömn, motion samt beroende. När det gäller beroende bör det samtidigt påpekas att detta är vad föräldern uppgett och att det är okänt huruvida ”beroendet” konstaterats av yrkesmänniskor på området. Termen beroende kan tolkas tämligen brett. Det pekar dock på en upplevd, allvarlig problematik när det gäller barnets medieanvändning. Om man jämför graden av oro för dessa tre områden med det faktiskt inträffade ser det ut på följande vis (diagram XI–XIII).

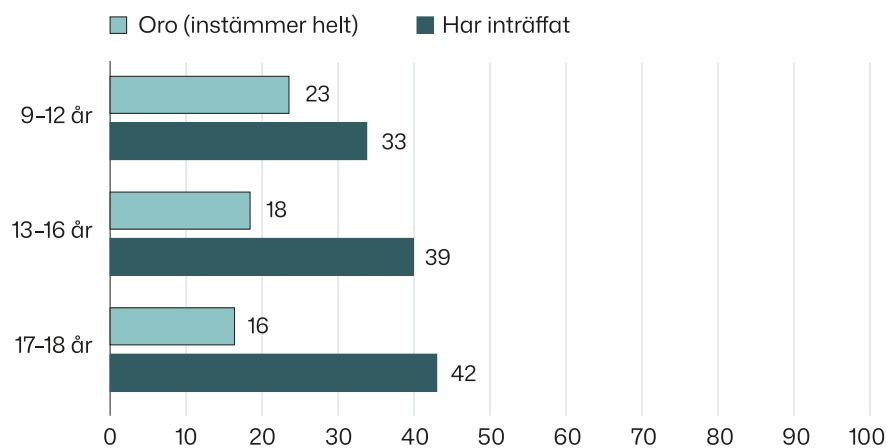
**XI. Oro för att barnet ska bli beroende av mobilen, spel eller sociala medier
– respektive har inträffat – föräldrar till barn 9–18 år (%)**

**XII. Oro för att barnet ska få för lite sömn till följd av medieanvändning
– respektive har inträffat – föräldrar till barn 9–18 år (%)**

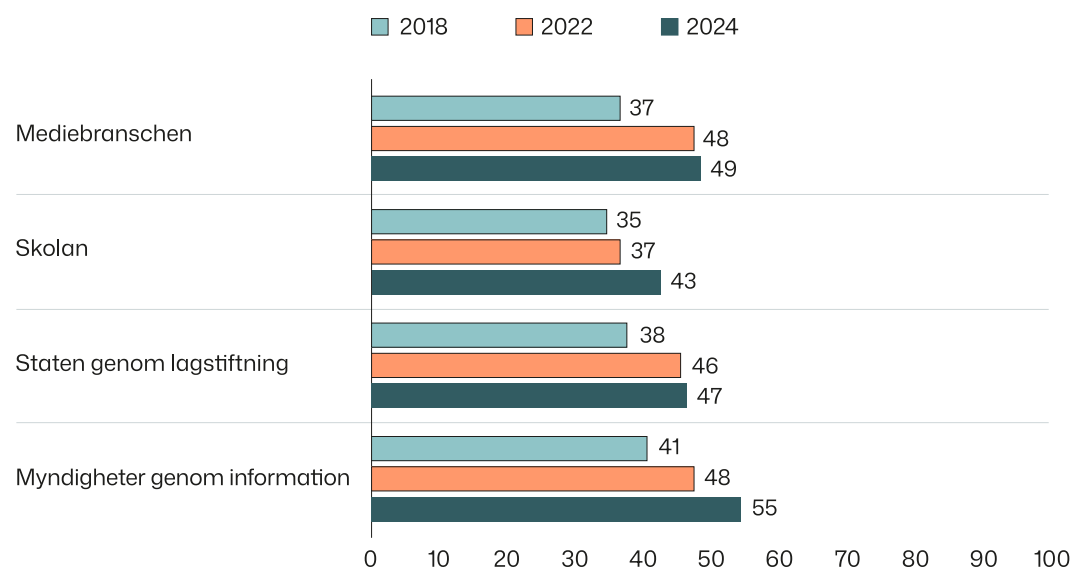
**XIII. Oro för att barnet ska få för lite motion till följd av medieanvändning
– respektive har inträffat – föräldrar till barn 9–18 år (%)**

Vem bär enligt småbarnsföräldrar det största ansvaret för skydd av barn vid medieanvändning?

Det är föräldrarna själva som bär det största ansvaret för att skydda barnen vid medieanvändning. Det anser 9 av tio föräldrar till barn 0–8 år – men allt större andelar tycker samtidigt att andra aktörer har ett ”mycket stort ansvar”. Detta syns särskilt tydligt bland föräldrar till barn i åldern 2–4 år (diagram XIV).

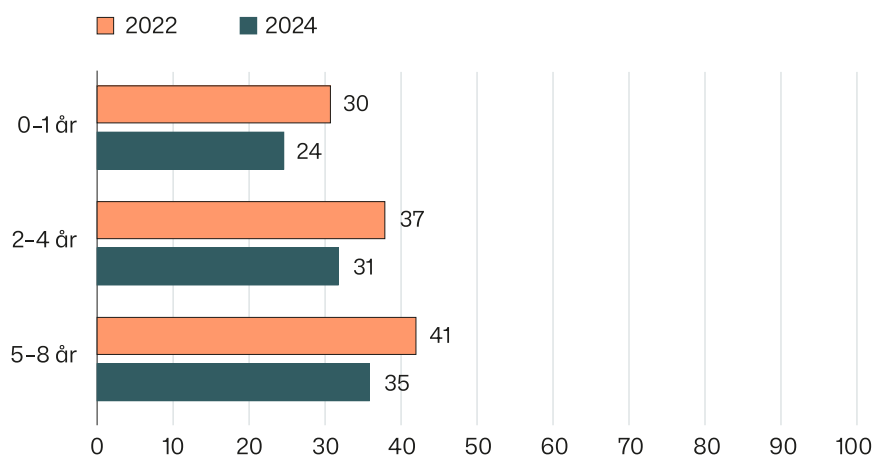
XIV. Föräldrar till barn 2–4 år som anser att följande aktörer har ett mycket stort ansvar för skydd av barn när de använder medier. 2018–2022 (%)

Det skydd som public service har, bedöms lägre nu än i föregående undersökning bland föräldrar till barn 0–8 år

Sedan föregående undersökning har andelen föräldrar till de yngre barnen som anser att public service har ett mycket bra skydd minskat med 6 procentenheter (diagram XV).

XV. Föräldrar till barn 0–8 år som anser att public service har ett mycket bra skydd för barn 2022 och 2024 (%)

Inledning

Ungar & medier är Sveriges största statistiska undersökning av medievanor och attityder till medieanvändning bland barn, unga och föräldrar. Undersökningen består av tre delrapporter: *Ungar & medier*, *Småungar & medier* samt *Föräldrar & medier*. Undersökningen genomförs vartannat år och den förra datainsamlingen genomfördes år 2022.

3.

Metod och läsanvisning

Detta är en redovisning av resultatet av en undersökning av vårdnadshavares attityder till och åsikter om olika aspekter av barns medieanvändning. De data som redovisas här består av svar på de frågor som ställts till vårdnadshavare till barn mellan 0 och 18 år. Resultaten redovisas fördelat på sex grupper av vårdnadshavare, vilka i löpande text omnämns med siffror: föräldrar till barn i åldern 0–1 år, 2–4 år, 5–8 år, 9–12 år, 13–16 år samt 17–18 år. I vissa fall slås åldersgrupperna samman, till exempel 0–8 år. Observera att texten i denna rapport genomgående avser vårdnadshavares uppgifter – inte barnens egna – förutom i de fall jämförelser görs med den parallella undersökningen Ungar & medier där frågorna är ställda till barnen själva. För läsbarhetens skull omnämns vårdnadshavare som *föräldrar* i resultatredovisningen.

Kommittén Medierådet (U 1990:03), som upphörde 2011 när myndigheten Statens medieråd bildades, genomförde Ungar & medier-undersökningar 2005, 2006, 2008 och 2010. Med undantag för undersökningen 2010 skiljer de sig så mycket från föreliggande rapport att det i regel inte är meningsfullt att försöka jämföra utvecklingen över tid. Medielandskapet förändras snabbt – nya frågeställningar tillkommer medan andra förlorar sin relevans. Vissa frågor har därför omformulerats och svarsalternativ har ändrats. Det innebär att det inte alltid går att göra direkta jämförelser med resultaten från undersökningen 2010, eller de fem studier som myndigheten Statens medieråd publicerat: *Föräldrar & medier 2012/13*, *Föräldrar & medier 2015*, *Föräldrar & medier 2017*, *Föräldrar & medier 2019 samt Föräldrar och medier 2023*. I de fall det finns jämförbara data mellan studierna redovisas dessa i löptext och diagram. I denna rapport sker jämförelser i första hand med resultaten från datainsamlingen 2018 och framåt.

Underlaget för denna rapport består av enkäter som sändes ut till 14 000¹ föräldrar till barn i åldern 0–18 år enligt följande fördelning:

- föräldrar till barn 0–4 år: 4 000 (2022: 3 000)
- föräldrar till barn 5–8 år: 4 000 (2022: 3 000)
- föräldrar till barn 9–18 år: 6 000 (2022: 5 000)

Sammanlagt är detta en ökning av urvalet med över 3 000 föräldrar jämfört med *Föräldrar & medier 2023*, och därmed landets största statistiska undersökning av föräldrars attityder kring barns medievanor.

Statistiska centralbyrån genomförde datainsamlingen där respondenterna kunde välja mellan att fylla i en pappersenkät eller ett webbformulär, som också anpassats till mobiltelefon. Urvalet av respondenterna är ett obundet slumpmässigt urval stratifierat på barnens ålder: 0–4, 5–8 samt 9–18 år. Datainsamlingen pågick mellan 15 oktober 2024 och 6 februari 2025.

¹ Till följd av emigrering eller att personen avlidit identifierades i detta urval 17 personer som inte längre tillhörde populationen. Mer om sådan information finns i den tekniska rapporten på www.mediemyndigheten.se

Svarsfrekvenserna 2024 har varit följande (föregående undersöknings svarsfrekvenser inom parentes):

- föräldrar till barn 0–4 år: 26,1 % (2022: 24,4 %)
- föräldrar till barn 5–8 år: 23,8 % (2022: 27,5 %)
- föräldrar till barn 9–18 år: 26,0 % (2022: 29 %)

Bland föräldrar till barn 0–4 år har alltså svarsfrekvensen ökat något sedan föregående mätning, vilket är positivt. I de andra föräldragrupperna syns tyvärr en minskning med grovt räknat mellan 3 och 4 procentenheter jämfört med datainsamlingen 2022. Sjunkande svarsfrekvenser är inget unikt för denna rapportserie, eller ens för medievanundersökningar, utan något som iakttagits under lång tid vid olika typer av enkätundersökningar med slumpvisa urval, både i Sverige och internationellt. Orsakerna till detta är inte helt klarlagda, men ett rimligt antagande är att ett generellt ökande antal undersökningar – såväl från myndigheter och akademien som marknadsundersökningar – lett till en obenägenhet att svara på enkäter hos allt fler. Framtiden får utvisa om det är möjligt att fortsätta med enkätundersökningar med obundna slumpmässiga urval eller om det blir nödvändigt att övergå till alternativa metoder för datainsamling. Ett sätt att minska den så kallade urvalsosäkerheten – vilken uppstår när man inte undersöker alla objekt i populationen – är att öka urvalsstorleken. I rapportserien *Ungar & medier* har urvalsstorleken utökats med 1 000 personer i varje urvalsstrata både 2022 och 2024, vilket resulterat i att totalt 23 000 barn och föräldrar bjöds in att delta i undersökningen år 2024.

De barn och föräldrar som valt att delta i undersökningen är spridda över hela landet, från olika delar av Norrland till Skåne och Blekinge i söder.

Om de personer som inte besvarat enkäten skiljer sig från de som har besvarat enkäten – till exempel har andra medievanor eller uppfattningar om barn och medier – kan så kallade bortfallsskevheter uppstå. För att kompensera för både urvalsosäkerheter och bortfallsskevheter har SCB tagit fram kalibreringsvikter som används i analyserna av de svar som respondenterna lämnat. Dessa kalibreringsvikter används i hela resultatredovisningen för att försöka få de redovisade uppgifterna så representativa för populationen som möjligt. Det bör dock påpekas att kalibreringsvikter inte kan kompensera för allt och inte heller kan justera sådana skevheter som uppstår till följd av att respondenterna tolkar frågor på andra sätt än som avsetts, glömmar uppgifter och liknande potentiella felkällor som frågeundersökningar medför. Att arbeta med obundet slumpmässigt urval och kalibrering är dock de bästa metoder vi har för att säkerställa representativa resultat.

Observera att vid jämförelser över tid, det vill säga med tidigare *Ungar & medier*-undersökningar hänvisas alltid till det år då datainsamlingen skett, vilket i regel är året innan rapporterna publicerats. Datainsamling har skett följande år: 2012, 2014, 2016, 2018, 2020 (endast barn 9–18 år), 2022 och 2024. Den data som presenteras i denna rapport är alltså från 2024, vilket också anges i diagram och löptext. När själva rapporterna avses sker dock hänvisning till publikationens titel, till exempel *Föräldrar och medier 2019*.

Att undersöka medieanvändning i en tid när teknikutvecklingen går väldigt fort och där medier av olika slag blir alltmer sammanvävda med andra aktiviteter, arbeten, utbildning och livet i övrigt är utmanande. Det finns många saker som kan påverka resultaten och tolkningen av dessa och vi vill lyfta fram ett par av dem som kan vara bra att ha i åtanke vid läsningen. Mediekonvergensen och de mobila apparaterna gör det allt svårare att särskilja användningen av olika medieformer och deras innehållstyper. Det bör särskilt nämnas att till exempel Youtube och sociala medieplattformar som används av barnen kan innehålla material av alla de slag, såväl sådant man "tittar på", som sådant man "lyssnar på" eller "använder" på andra sätt (läser, kommenterar, sjunger med, dansar till och så vidare). Det finns alltså många verb som skulle kunna användas för att beskriva medieanvändningen. I rapporten används formuleringarna "tittar på" Youtube samt filmer och tv-program men "använder" sociala medieplattformar som Instagram, Tiktok och Snapchat. Det ska dock betonas att man kan "titta på" innehåll på plattformar som Tiktok likaväl som på Youtube, och å andra sidan kan barnen använda material på Youtube eller tv på olika sätt. Det bör också poängteras att barnen kan titta på filmer och tv-program på Youtube eller annan liknande kanal, eller på en tv-apparat, biograf med mera. Innehåll kan flyta mellan olika plattformar och apparater, samtidigt som en apparat (till exempel mobilen, smart-tv) kan användas för många olika slags innehåll och medieaktiviteter. Överlappningar är därför oundvikliga.

SCB har bistått undersökningen med registerdata av flera slag. Den information som hämtats ur register (och alltså inte har efterfrågats i enkäterna) gäller barns och vårdnadshavares kön, ålder, födelseland, utbildning, folkbokföringskommun, ekonomiska förhållanden samt om barnet har syskon. När det gäller dessa registerdata rör det sig om oviktade uppgifter (se vidare bilaga 1). Det bör dock observeras att uppgifterna om funktionsnedsättningar inte är registerdata utan resultatet av en fråga som ställts till vårdnadshavarna.

I vissa diagram där endast ett svar kan anges summerar totalen ändå lägre eller högre än 100 % (min 98 resp. max 102). Detta är en konsekvens av avrundningar som gjorts i delarna för att undvika decimaler i procentangivelserna. Om 17,8 procent har svarat "ja" avrundas detta till 18 procent etc.

4.

**Respondenternas
och det aktuella
barnets egenskaper
och bakgrund**

Urvalet av respondenter (vårdnadshavare) i denna undersökning baseras på barnen. Som tidigare nämnts används ett obundet slumpmässigt urval stratifierat på barnens ålder: 0–4, 5–8, 9–12 och 13–18 år. I detta avsnitt beskrivs respondenternas och deras barns egenskaper och bakgrund, det vill säga vad som karaktäriserar just de som svarat på enkäten och deras barn. Resultaten som redovisas är därmed inte viktade mot populationen (se vidare bilaga 1). Förutom frågan om funktionsnedsättningar kommer alla uppgifter från registerdata.

1. Barnets kön (%)

Ålder	Pojkar	Flickor
0–1 år	55 %	45 %
2–4 år	52 %	48 %
5–8 år	52 %	48 %
9–12 år	51 %	49 %
13–16 år	51 %	49 %
17–18 år	53 %	47 %

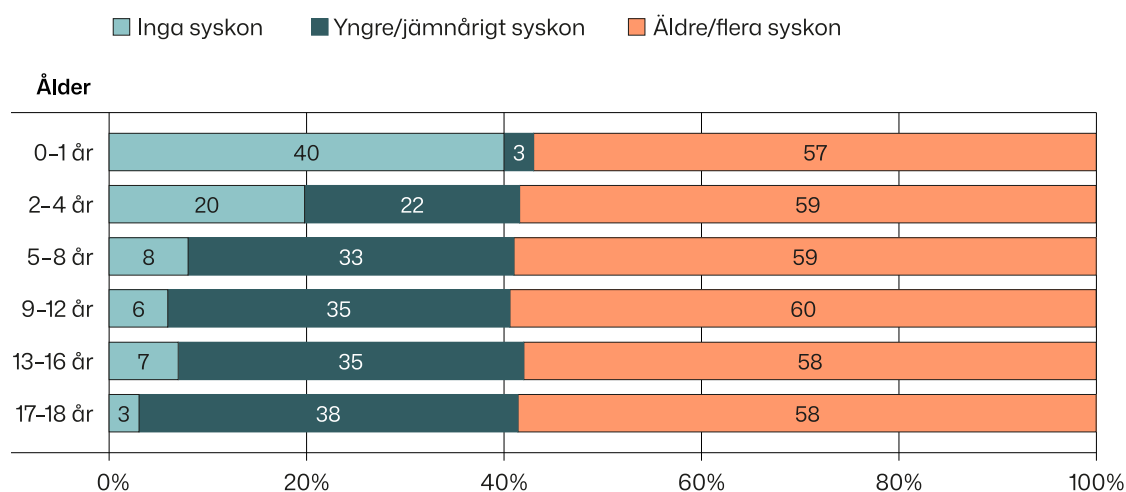
Könsfördelningen är i princip jämn i samtliga åldersgrupper med en svag övervikt av pojkar i det oviktade urvalet. Övervikten av pojkar är något större bland yngsta och de äldsta, framför allt de allra yngsta där skillnaden uppgår till tio procentenheter (0–1 år).

2. Barnets ålder under året (%)

Ålder	Andel	Ålder	Andel
0 år	4%	10 år	4%
1 år	5%	11 år	5%
2 år	7%	12 år	5%
3 år	7%	13 år	4%
4 år	7%	14 år	5%
5 år	7%	15 år	5%
6 år	7%	16 år	4%
7 år	6%	17 år	4%
8 år	7%	18 år	4%
9 år	5%		

Barnens ålder är jämnt fördelad, mellan 4 % och 7 % per ålder i år. Sett till åldersgrupper har urvalet dock viss koncentration till åldersgruppen 5–8 år som sammantaget utgör 27 % av urvalet och är något större än de likvärdiga åldersspannen 9–12 år (18 %) och 13–16 år (18 %).

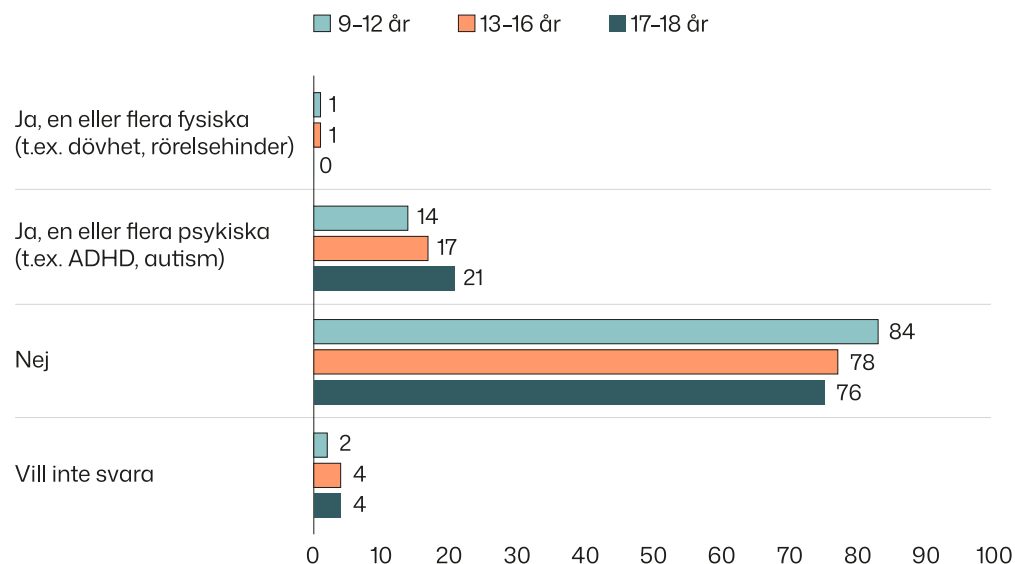
3. Barnets syskonstatus (%)

Diagrammet visar att de allra flesta har syskon, men barnets ålder har central betydelse för i vilken mån barnen har syskon och om dessa är äldre eller yngre. Andelen som har syskon över huvud taget ökar markant fram till fem års ålder och detsamma gäller andelen som har yngre syskon. Andelen som har äldre syskon är däremot konstant.

För de flesta frågor tycks barnets syskonstatus sakna betydelse för hur föräldrarna svarar. I denna rapport, som undersöker föräldrars attityder till barns medieanvändning, redovisas eventuella skillnader i svaren utifrån barnets syskonstatus för föräldrar till barn 0-8 år. Det är känt sedan tidigare att när det gäller små barn har förekomsten av syskon betydelse för medieanvändningen, dels för att äldre syskon kan introducera medier för de yngre syskonen, dels för att medieanvändningen utgör umgängesformer mellan syskon. När det gäller de äldre barnen - 9 år och uppåt - är det främst kompisar och skolkamrater som fyller denna funktion och syskonvariabeln bedöms därför ha en mindre betydelse för dessa grupper. Vidare är förhållandet mellan föräldrars *attityder* till medieanvändning - vilket är denna rapportens fokus - och huruvida barnet har syskon mindre tydligt än när det gäller till exempel innehav av medieapparater och omfattning/frekvens av medieanvändningen.

4. Har ditt barn en eller flera funktionsnedsättningar? 9–18 år (%)

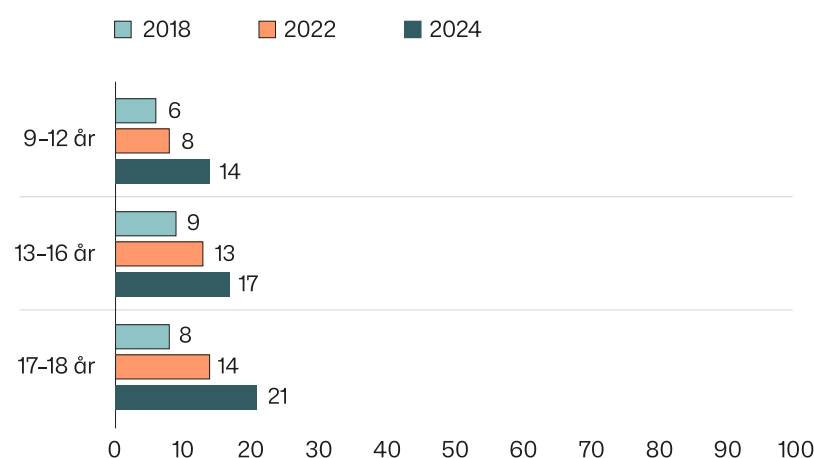
Föräldrar till barn i åldern 9–18 år har fått en fråga om deras barn har en eller flera funktionsnedsättningar. Som framgår av diagram 4 ovan svarar de allra flesta nej och psykiska funktionsnedsättningar är vanligare än fysiska.

Med undantag för föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar i åldersgrupperna 13–16 år och 17–18 år är det statistiska underlaget för litet för att funktionsnedsättning ska kunna användas som en bakgrundsvariabel i analysen av svaren. I den fortsatta analysen är det därför endast svaren från föräldrar till barn i åldersgrupperna 13–16 år och 17–18 år som avses när psykiska funktionsnedsättningars relation till medieanvändning avhandlas. Det går inte att bryta ner gruppen barn med psykisk funktionsnedsättning på specifika diagnoser, men det kan konstateras att ADHD, ADD och NPF är de vanligaste diagnoserna enligt föräldrarna.

Könsfördelningen är någorlunda jämn i båda åldersgrupperna 13–16 och 17–18, men med viss övervikt av pojkar. Bland föräldrar till barn i åldersgruppen 13–16 år uppger 20 % av föräldrarna till pojkar och 15 % av föräldrar till flickor att deras barn har en psykisk funktionsnedsättning. Bland föräldrar till barn i åldersgruppen 17–18 år är siffrorna i båda fall högre men även något jämnare fördelade: 21% av föräldrarna till pojkar och 19 % bland föräldrar till flickor.

Frågan är inte avsedd att undersöka hur stora andelar av barn i Sverige som har funktionsnedsättningar av dessa slag, utan ställdes endast i syfte att fungera som en bakgrundsvariabel för jämförelser avseende de övriga frågor som undersökningen ställer. Det är även värt att poängtera att jämförelser över tid avseende psykiska funktionsnedsättningar blir problematiskt beroende på att diagnoskriterierna har förändrats. Även uppfattningarna bland allmänheten om funktionsnedsättningar kan ha förändrats över tid. Det kan ändå vara intressant att visa hur svaren på denna fråga har förändrats över tid. Diagram 4 b nedan jämför resultaten mellan 2018 och 2024.

4 II. En eller flera psykiska funktionsnedsättningar. 2018–2024. Föräldrar till barn 9–18 år (%)

Som framgår av diagrammet uppger allt större andelar föräldrar att deras barn har psykiska funktionsnedsättningar och det gäller för samtliga åldersgrupper. Dessa ökningarna, som i sig är påtagliga, kan inte betraktas som absoluta utan har sannolikt samband med andra faktorer som beskrivits ovan, bland annat förändrad diagnosticering. Det innebär samtidigt att det är vanskligt att använda dessa bakgrundsvariabler vid analysen av resultaten över tid. När denna variabel redovisas i resultatredovisningen gäller jämförelsen mellan barn med psykisk funktionsnedsättning och de utan sådan funktionsnedsättning, det vill säga jämförelsen är inte mot genomsnittet/totalen.

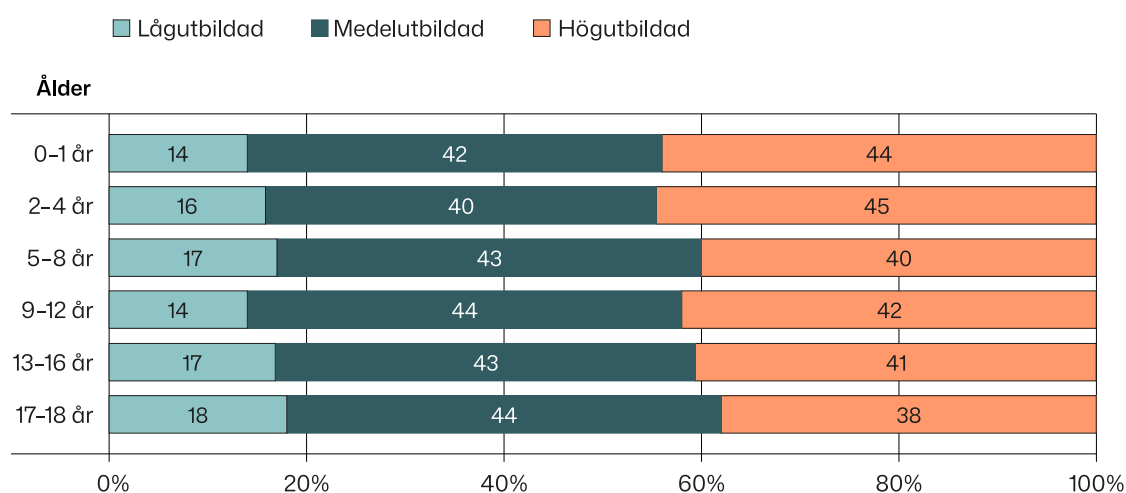
5. Föräldrarnas och barnets födelseland

I samtliga åldersgrupper har en majoritet av barnen, omkring tre fjärdedelar, två svenskfödda föräldrar. Skillnaderna mellan åldersgrupperna är små och sträcker sig från 72 % för 5–8 år till 78 % för gruppen 0–1 år. Andelen barn med två svenskfödda föräldrar är ett par procentenheter högre än de var i föregående undersökning. Det gäller samtliga åldersgrupper.

Liksom i föregående undersökning är nästan alla barn födda i Sverige. Andelen är även i det här avseendet någon procentenhet högre för samtliga grupper, jämfört med föregående undersökning. Bland barn födda utanför Sverige är de största grupperna barn från Asien samt från Europa utanför Norden.

6. Föräldrarnas utbildningsnivå (%)

Föräldrarnas utbildningsnivå fördelar sig jämnt oavsett åldersgrupp, med följande mönster: en mindre andel (14 %–18 %) av föräldrarna är lågutbildade, medan resterande är jämnt fördelade på medelutbildade respektive högutbildade.

I enkätsammanhang är det vanligt att svarsbenägenheten är högre bland högutbildade än bland lågutbildade. I Ungar & medier-undersökningen finns även en tydlig koppling till barnens ålder på så sätt att hög utbildningsnivå bland föräldrarna har störst betydelse för svarsbenägenheten gällande de yngsta barnen.

Utbildningsnivån är baserat på det standardiserade SUN 2020-systemet:

- **Låg utbildning:** Högst tvåårigt yrkesgymnasium eller motsvarande.
- **Medelhög utbildning:** Examen från ett treårigt gymnasieprogram, eventuellt kombinerat med högst två års högskolestudier.
- **Hög utbildning:** Längre högskoleutbildningar, inklusive magister- och doktorsexamen.

7. Hushållets disponibla inkomst per konsumtionsenhet samt sammanlagd förvärvsinkomst

Tabellen nedan beskriver de svarandes disponibla inkomst per konsumtionsenhet.²

Åldersgrupp	Min	Max	Medel	Median
0-1 år	0	586 492	200 154	195 311
2-4 år	0	2 082 810	212 213	196 497
5-8 år	0	14 503 228	239 530	208 533
9-12 år	0	1 177 753	237 374	220 659
13-16 år	0	1 971 827	236 106	213 700
17-18 år	63 512	989 423	241 137	215 540

De svarande vårdnadshavarnas sammanlagda förvärvsinkomst framgår av tabellen nedan.

Åldersgrupp	Min	Max	Medel	Median
0-1 år	0	7 848 641	415 119	374 915
2-4 år	0	2 125 952	378 264	357 547
5-8 år	0	3 303 465	406 564	388 548
9-12 år	0	4 632 947	501 773	472 537
13-16 år	0	13 114 748	538 982	480 491
17-18 år	0	4 800 563	560 901	485 445

² <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2016/Att-jamfora-inkomster-for-hushall/>

8. Andel svar, föräldrars kön (%)

Ålder	Manlig svarande förälder	Kvinnlig svarande förälder
0-1 år	43 %	57 %
2-4 år	43 %	57 %
5-8 år	39 %	61 %
9-12 år	46 %	54 %
13-16 år	41 %	59 %
17-18 år	46 %	54 %

Andelen kvinnliga svarande var genomgående större än andelen manliga.

Störst skillnad förekom i gruppen 5-8 år, där det var 22 procentenheters skillnad mellan andel manliga (39 %) och kvinnliga (61 %) svarande. Skillnaden kan till viss del förklaras av att kvinnor har en något högre benägenhet att besvara undersökningar generellt och undersökningar kring barn och föräldraskap i synnerhet.

Utsatta områden

I datainsamlingen ingår även uppgifter om barnen bor i något av de områden som Polismyndigheten definierat som "utsatt", "särskilt utsatt" eller som "riskområde".³ En mycket liten andel av barnen i undersökningen bor i något av dessa områden: cirka 2-4 % per åldersgrupp. Det innebär att dessa grupper är för små i det här urvalet för att särredovisas.

Av de bakgrundsvariabler som redovisats här kommer barnets kön och ålder att användas genomgående i resultatredovisningen. Som nämnts har alla enkätfrågor även analyserats i förhållande till barnens syskonstatus samt psykiska funktionsnedsättningar för åldersgruppen 13 till 18 år. I de fall dessa bakgrundsvariabler har betydelse kommer resultaten att redovisas i rapporten. Övriga bakgrundsvariabler kommer inte att beaktas i analysen eftersom det skulle bli alltför omfattande för denna rapport.

3 <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden/>

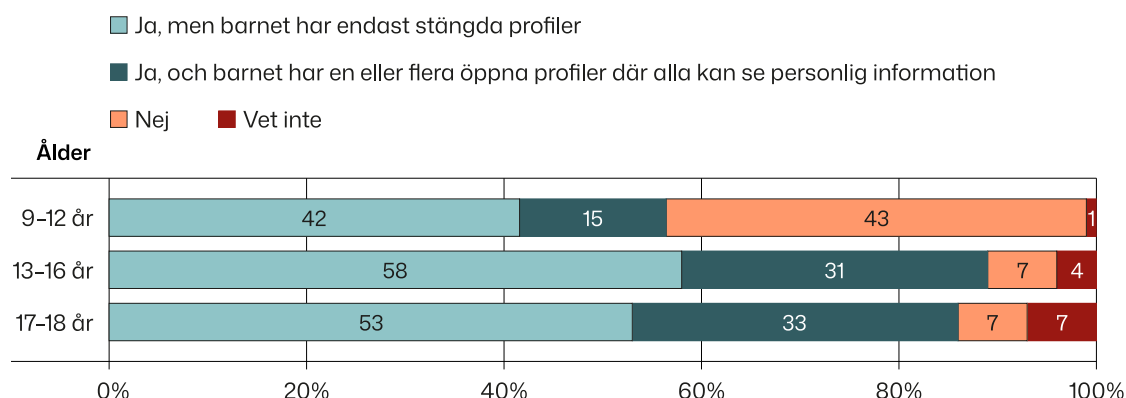
5.

Resultatredovisning

Resultatredovisningen inleds med fyra frågor, med vidhängande diagram, som handlar om barnets användning av sociala medier. Dessa fyra frågor har endast ställts till föräldrar till barn 9 år eller äldre. Uppgifter om användningen av sociala medier bland barn 0–8 år finns i rapporten *Småungar & medier 2025*.

9. Använder ditt barn sociala medier?

T.ex. Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok, 9–18 år (%)

Diagrammet visar att redan i gruppen föräldrar till barn i åldern 9–12 år uppger 57 % att barnet använder sociala medier. Detta är dock en minskning sedan förra mätningen då 64 % uppgav detta. Här ska noteras att de flesta sociala medier har en åldersgräns på 13 år, vilket alltså inte har något större genomslag i denna åldersgrupp. 42 % uppger att barnet endast har stängda profiler i de sociala medier de använder, detta är en minskning sedan förra mätningen då 50 % uppgav detta. Andelarna som har endast stängda profiler är som störst bland 13–16-åringar för att sedan minska något i den äldsta åldersgruppen. Bland föräldrar till barn i åldern 13–16 år uppger 89 % att deras barn använder sociala medier och med barnets stigande ålder förefaller föräldrarnas vetskap om huruvida barnet använder sociala medier sjunka något, det vill säga det är fler som svarar ”vet inte”.

Med undantag för de skillnader som beskrivits ovan är svarsmönstret likt föregående undersökning.

Detta är en av de frågor där det är möjligt att göra en direkt jämförelse mellan vad föräldrarna uppger om barnens användning och vad barnen själva uppger. Den aktuella frågan till barn i åldern 9–18 år var ”använder du sociala medier?” och hade endast ”ja” och ”nej” som svarsalternativ, men om man räknar samman föräldrarnas olika ”ja”-alternativ blir jämförelsen möjlig. Svaren från föräldrar respektive barn överensstämmer i hög grad när det gäller tonåringarna men för åldersgruppen 9–12 framträder en diskrepans. Enligt föräldrarna använder 57 % av 9–12-åringarna sociala medier medan endast 50 % av barnen i samma ålder uppger detta. Skillnaden uppträdde också i den föregående mätningen, men har ökat med 3 procentenheter.

Barnets kön

Det framträder flera skillnader mellan hur föräldrar till pojkar respektive flickor har svarat på denna fråga. Bland föräldrar till barn i åldern 9–12 år är det en större andel föräldrar till pojkar (58 %) som svarat att deras barn använder sociala medier jämfört med föräldrar till flickor (54 %).

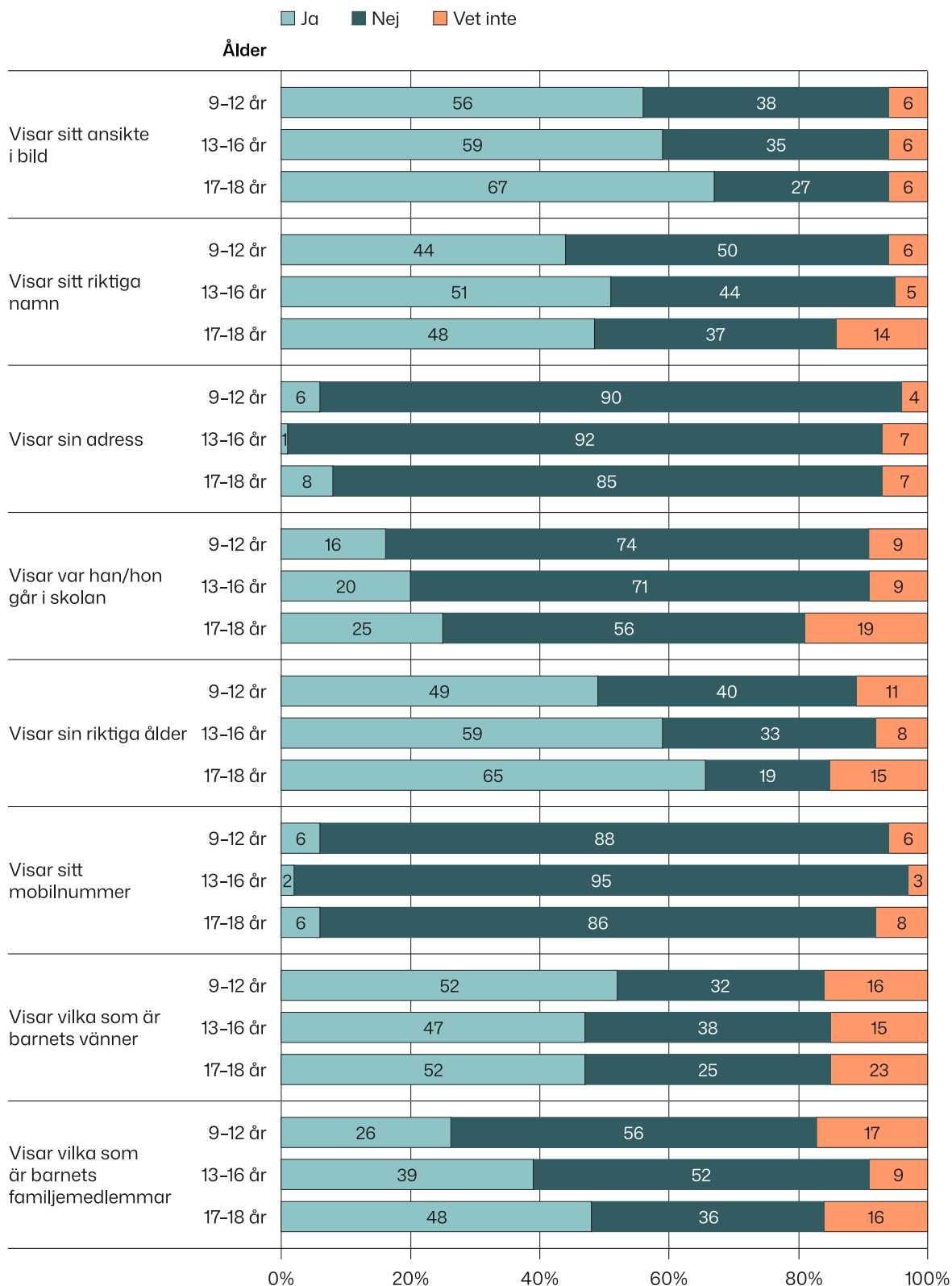
Av föräldrarnas svar framgår det dock att flickors användning av sociala medier ökar markant med åldern, från tidigare nämnda 54 % bland 9–12 år till 92 % i åldern 13–16 år. Föräldrar med pojkar rapporterar också en sådan ökning från tonåren men med betydligt lägre siffror: 13–16 år 85%.

Liksom i föregående undersökning svarar föräldrar till flickor i högre utsträckning att barnet har stängda profiler, det gäller framför allt 13–16 år där 62 % av föräldrar till flickor uppger detta (föräldrar till pojkar: 53 %) och 17–18 år (föräldrar till flickor: 61 %, föräldrar till pojkar: 47 %). Det ger en bild av pojkarnas sociala medieanvändning som mer öppen än flickornas, vilket också syns i frågorna angående vad föräldrarna kan se och huruvida de har lösen till barnens sociala mediekonton (diagram 11 och 12).

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

10. När ditt barn använder sociala medier med öppen profil, tycker du att det är OK att barnet: 9–18 år (%)

Frågan har endast besvarats av de som angivit att barnet har en eller flera öppna profiler på sociala medier.

Det är tydligt att framför allt adress och mobilnummer är sådant som föräldrarna inte vill att barnet ska kommunicera via sina sociala medier med öppen profil, detta gäller samtliga åldersgrupper. Med vissa smärre undantag ökar acceptansen generellt för vad som visas med barnets stigande ålder.

Jämfört med föregående undersökning syns en lägre acceptans för de alternativ som anses mest OK. Till exempel har "visar sitt ansikte i bild" sjunkit från 70 % till 59 % bland föräldrar till barn 13–16 år. I samma grupp har "visar sin riktiga ålder" sjunkit från 67 % till 59 % sedan 2022. "Visar var han/hon går i skolan" har minskat kraftigt från 31 % till endast 20 % i samma åldersgrupp. Också bland föräldrar till 17–18-åringar syns en kraftig minskning avseende detta, medan det bland föräldrar till 9–12-åringar i stället ökat svagt från 14 % till 16 %.

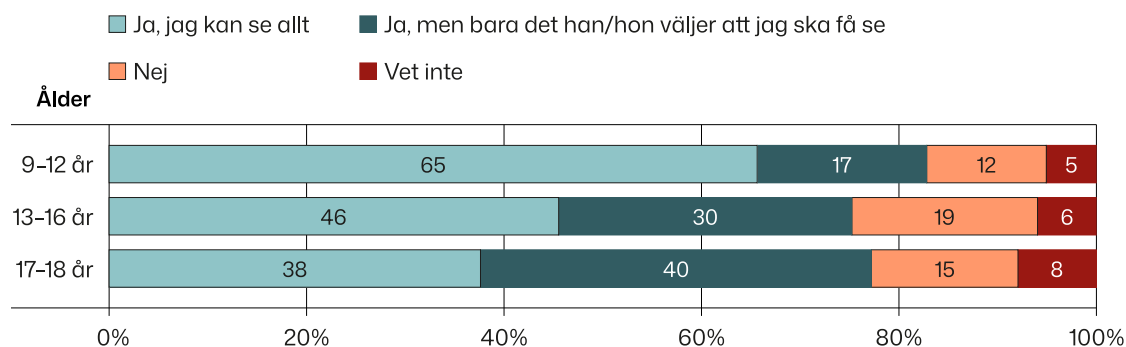
Barnets kön

Bland föräldrar till barn i åldersgrupperna 9–12 år och 17–18 år uttrycker föräldrar till flickor en större acceptans för att barnet visar sitt ansikte i bild (9–12 år, föräldrar till pojkar: 48 %, föräldrar till flickor: 70 %. 17–18 år, föräldrar till pojkar: 53 %, föräldrar till flickor: 82 %). Bland föräldrar till barn i åldern 13–16 år syns inte denna könsskillnad alls. När det gäller att visa sitt riktiga namn är det i stället vanligare att föräldrar till pojkar uppger att detta är OK, detta gäller också att barnet visar var det går i skolan. Det syns också andra könsskillnader men resultaten är spridda och det är svårt att dra någon generell slutsats eller se ett tydligt mönster.

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

I åldersgrupperna 13–16 år och 17–18 år framträder flera skillnader i fråga om föräldrars inställning till deras barns personliga integritet på sociala medier. Resultaten visar dock inget tydligt mönster och det är svårt att dra några generella slutsatser. En tydlig skillnad gäller att barnet visar sitt ansikte i bild, där föräldrar till barn med psykisk funktionsnedsättning i betydligt högre utsträckning uppger att detta är OK jämfört med föräldrar till barn utan sådan funktionsnedsättning. När det gäller att visa sitt riktiga namn är det i stället vanligare att föräldrar till barn utan psykisk funktionsnedsättning tycker att detta är OK.

11. Kan du se ditt barns inlägg på sociala medier? (Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok och liknande). 9–18 år (%)

Frågan har endast besvarats av de som angivit att barnet använder sociala medier.

Diagrammet visar tydligt att föräldrarnas insyn avseende barnets inlägg minskar med barnets stigande ålder. Detta mönster syns också i tidigare undersökningar. Över huvud taget är svarsmönstret likartat över tid när det gäller detta men bland föräldrar till barn i åldern 9–12 år har andelen som kan se allt minskat under den tid som detta undersökts. När det gäller föräldrar till tonåringar syns nu i stället en ökning av insynen, i synnerhet bland föräldrar till 17–18-åringar där de som uppger att de kan se allt ökat från 33 % 2022 till 38 % 2024. Här bör poängteras att nya sociala medietjänster tillkommer medan andra försvinner över tid – eller tappar i popularitet i olika åldersgrupper – och att deras funktionalitet och uppbyggnad skiljer sig åt. Detta har sannolikt också betydelse för resultatet över tid avseende denna fråga.

Denna fråga har också ställts till barn själva i åldrarna 9–18 år, det vill säga huruvida deras föräldrar kan se de inlägg som barnen gör på sociala medier – vilket möjliggör en direkt jämförelse mellan barnens och föräldrarnas svar (se *Ungar & medier 2025*). När det gäller åldern 9–12 år är överensstämmelsen mellan föräldrar och barn hög. Också bland 13–16-åringar och föräldrar är bilden likartad, vilket är en utjämning sedan föregående undersökning. När det gäller 17–18-åringar syns i stället en påtaglig diskrepans mellan föräldrars svar och deras egna. 59 % procent uppger att deras föräldrar kan se allt – medan endast 38 % av föräldrar till barn i denna ålder uppger detta. Också i föregående undersökning syntes ett sådant glapp, men det har ökat med 4 procentenheter. Det tycks följaktligen som om föräldrar underskattar sin egen möjlighet till insyn i framför allt de äldre tonåringarnas inlägg på sociala medier.

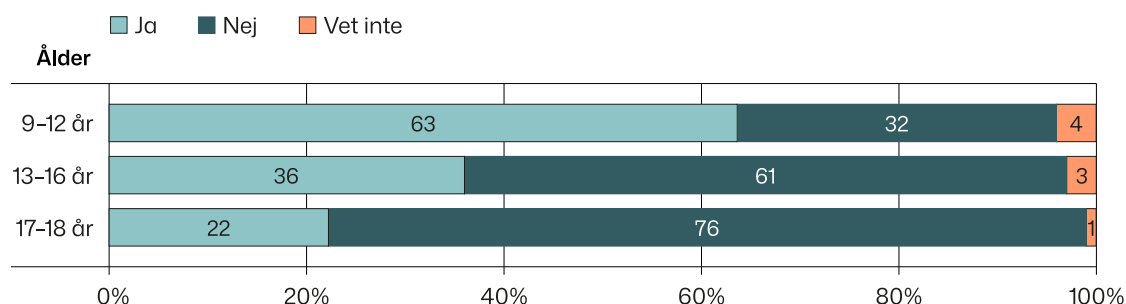
Barnets kön

Det föreligger inga större skillnader mellan hur pojkars och flickors föräldrar har svarat med undantag för föräldrar till barn i åldersgruppen 17–18 år. Där förefaller föräldrar till flickor se mindre av sina barns inlägg jämfört med föräldrar till pojkar. 27 % av föräldrar till flickor har svarat att de kan se alla barnets inlägg på sociala medier. Motsvarande siffra bland föräldrar till pojkar i samma åldersgrupp är 49 %.

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

12. Har du lösenordet till något av ditt barns sociala mediekonton? 9–18 år (%)

Frågan har endast besvarats av de som angivit att barnet använder sociala medier.

Liksom i föregående fråga framträder det tydligt att föräldrars insyn i deras barns sociala medieanvändning minskar med barnets stigande ålder. Jämfört med tidigare undersökningar är svarsmönstret mycket likartat, med endast små förändringar i respektive åldersgrupp. Till exempel andel ”ja” 9–12, 2016: 73 %; 2018: 65 %; 2022: 68 %; 2024: 63 %. Notera dock att det senaste resultatet är den lägsta noteringen hittills i denna åldersgrupp. Bland tonåringarnas föräldrar har andelen ”ja” i stället ökat sedan föregående undersökning (13–16 år 2022: 30%; 2024: 36 %), i synnerhet i den äldsta gruppen, från 15 % 2022 till 22 % 2024.

Denna fråga har också ställts till barn själva, det vill säga huruvida deras föräldrar har lösenord till något av barnens konton på sociala medier (se *Ungar & medier 2025*). I motsats till föregående fråga om inlägg på sociala medier tycks föräldrar här överskatta sin egen tillgång till barnens lösenord för sociala medier. Detta gäller samtliga åldersgrupper mellan 9–18 år. Vad avser 9–12 år skiljer nu 7 procentenheter – det vill säga att föräldrarna i högre grad svarar att de har lösen jämfört med vad barnen uppger. Detta är en kraftig minskning av glappet från föregående undersökning då det skilde hela 20 procentenheter i detta avseende. Gällande tonåringarna har glappet i stället ökat påtagligt sedan föregående undersökning mellan föräldrarnas uppfattning och vad

barnen själva uppger. Notera dock att frågan gäller något av ditt barns sociala mediekonton. Det kan förhålla sig så att det konto som föräldern har lösenord till inte är det som barnet själv primärt använder och att det till viss del kan förklara diskrepansen mellan föräldrars och barns svar på frågan.

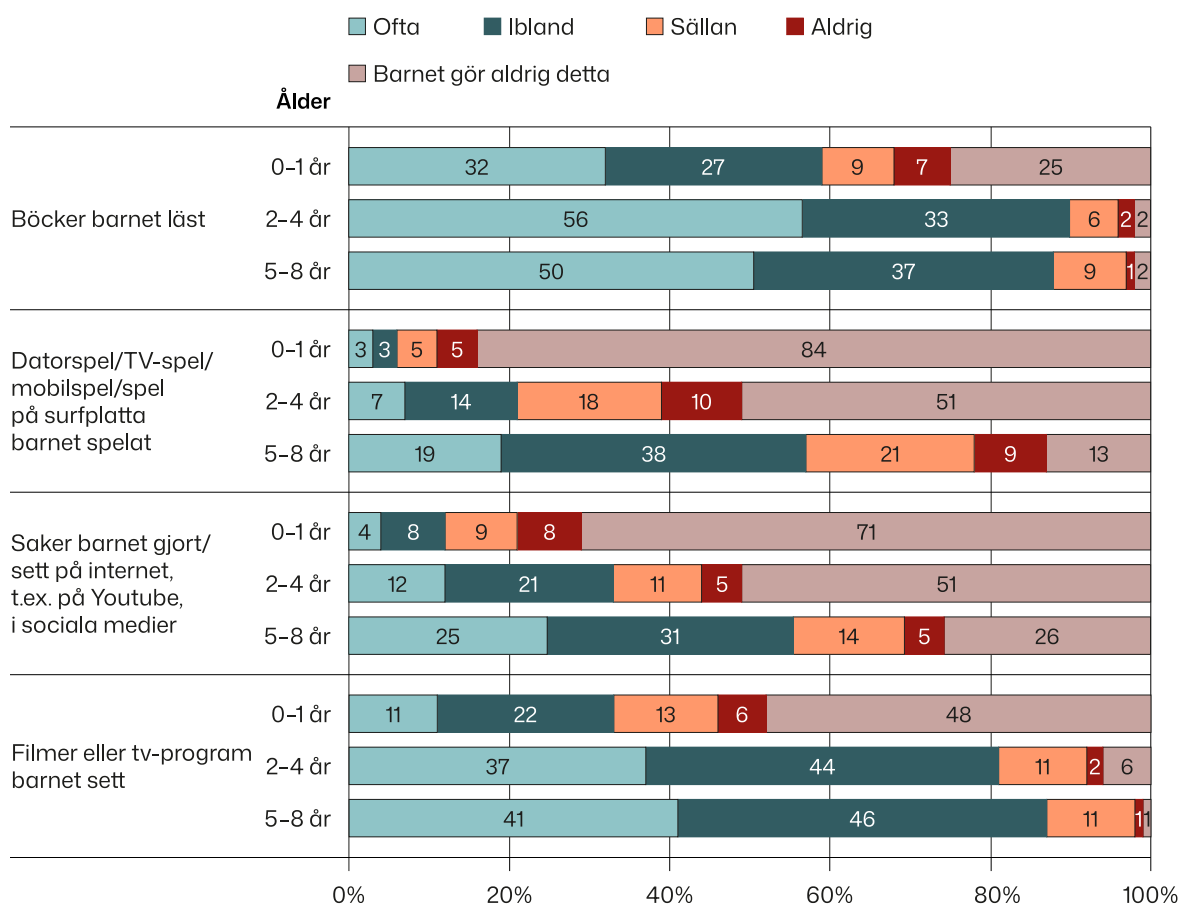
Barnets kön

Bland föräldrar till barn 13–16 år och 17–18 år är det vanligare att föräldrar till pojkar har lösenordet till något av barnets sociala medier-konton jämfört med föräldrar till flickor.

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar i åldrarna 17–18 år tycks ha en något större kännedom (31 %) om sina barns lösenord jämfört med föräldrar till barn utan sådan funktionsnedsättning (21 %).

13. Hur ofta pratar du och ditt barn om... 0–8 år (%)

Diagrammet visar att böcker som barnet läst är det föräldrar oftast talar om med barn i dessa åldersgrupper. När det gäller barn i åldern 0–4 år avses sannolikt främst böcker som vårdnadshavaren har läst för barnet. På andra plats följer filmer eller tv-program som barnet sett. Med stigande ålder på barnet ökar frekvensen för samtal om datorspel/tv-spel och internet.

Delfrågorna har varierat något över tid och är inte alltid jämförbara men över lag är svarsmönstren likartade ända från 2012. Det finns dock en märkbar förändring över tid och det är att andelarna som svarat att barnet inte spelar spel minskade påtagligt fram till 2022 men har nu återgått till liknande nivåer som 2012. Till exempel angav 89 % av föräldrarna till barn i åldern 0–1 år 2012 att barnet inte spelar datorspel/tv-spel. 2022 var det 72 % som angav detta. 2024 är det 84 % procent som uppger att barnet inte spelar. Den tidigare trenden är alltså bruten och kan tolkas som att föräldrar blivit mer restriktiva med de riktigt ungas spelande.

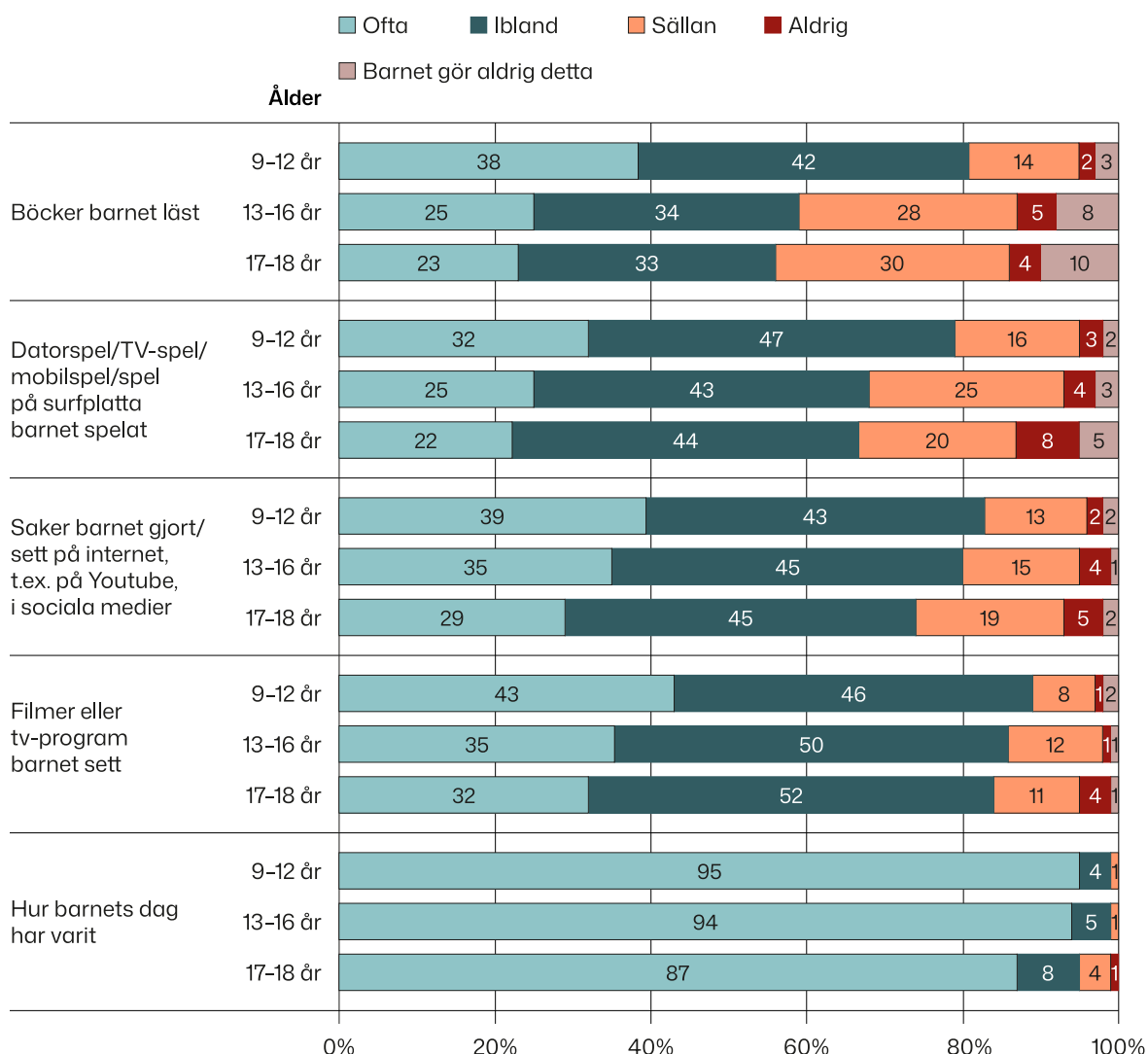
Barnets kön

Bland föräldrar till flickor och pojkar i åldrarna 0–4 år föreligger inga större skillnader och liknande resultat har konstaterats sedan 2018. Redan bland föräldrar till barn i åldrarna 5–8 år uppträder dock skillnader i hur föräldrar till pojkar respektive flickor svarat. Föräldrar till pojkar uppger i högre utsträckning att de ofta (25 %) eller ibland (42 %) pratar med sitt barn om barnets spelande. Bland föräldrar till flickor är det 13 % som har svarat att de ofta pratar med sitt barn om barnets spelande och 33 % procent som har svarat att de ibland pratar med sitt barn om barnets spelande. Också när det gäller saker barnet gjort/sett på internet uppger föräldrar till pojkar i högre grad (29 %) att de ofta talar med sitt barn jämfört med föräldrar till flickor (20 %). Liknande skillnader har observerats sedan 2018.

Barnets syskonstatus

Bland föräldrar till barn i åldersgruppen 2–4 och 5–8 år är det vanligare att föräldrar till barn med yngre eller jämnåriga syskon ”ofta” pratar med sina barn om böcker barnet har läst. Det gäller också när barnet saknar syskon. Samtal om spel, internet, film/tv förekommer oftare bland barn utan syskon.

13 b. Hur ofta pratar du och ditt barn om... 9–18 år (%)

Föregående diagram visar att i den lägre åldersgruppen (0–8 år) ökar pratandet med barnets ökande ålder, med undantag för samtal om böcker barnet har läst. I den äldre åldersgruppen (9–18 år) är förhållandet i stället det motsatta, det vill säga att pratandet minskar med barnets stigande ålder. Det överlägset vanligaste samtalet handlar om hur barnets dag har varit. I sådana samtal kan givetvis också barnets medieanvändning ingå på olika sätt. Observera att denna delfråga inte ställts till föräldrar till de yngre barnen (0–8 år).

Sett över tid är svarsmönstret över lag likartat.

Ovanstående fråga har också ställts till barn i åldern 9–18 år. Det möjliggör en direkt jämförelse mellan föräldrarnas bild av samtal och barnens egen bild av detta. Se också rapporten *Ungar & medier 2025* för diagram över barnens egna svar.

Föräldrarna uppger genomgående att samtal sker "ofta" i betydligt högre utsträckning än vad barnen själva svarat. Över lag ligger föräldrarna cirka 10–20 procentenheter högre än barnen när det gäller "ofta". Detta var också fallet i föregående undersökning.

Det finns flera tolkningsmöjligheter av denna diskrepans i barns respektive föräldrars bild av samtalsfrekvensen dem emellan.

Barnets kön

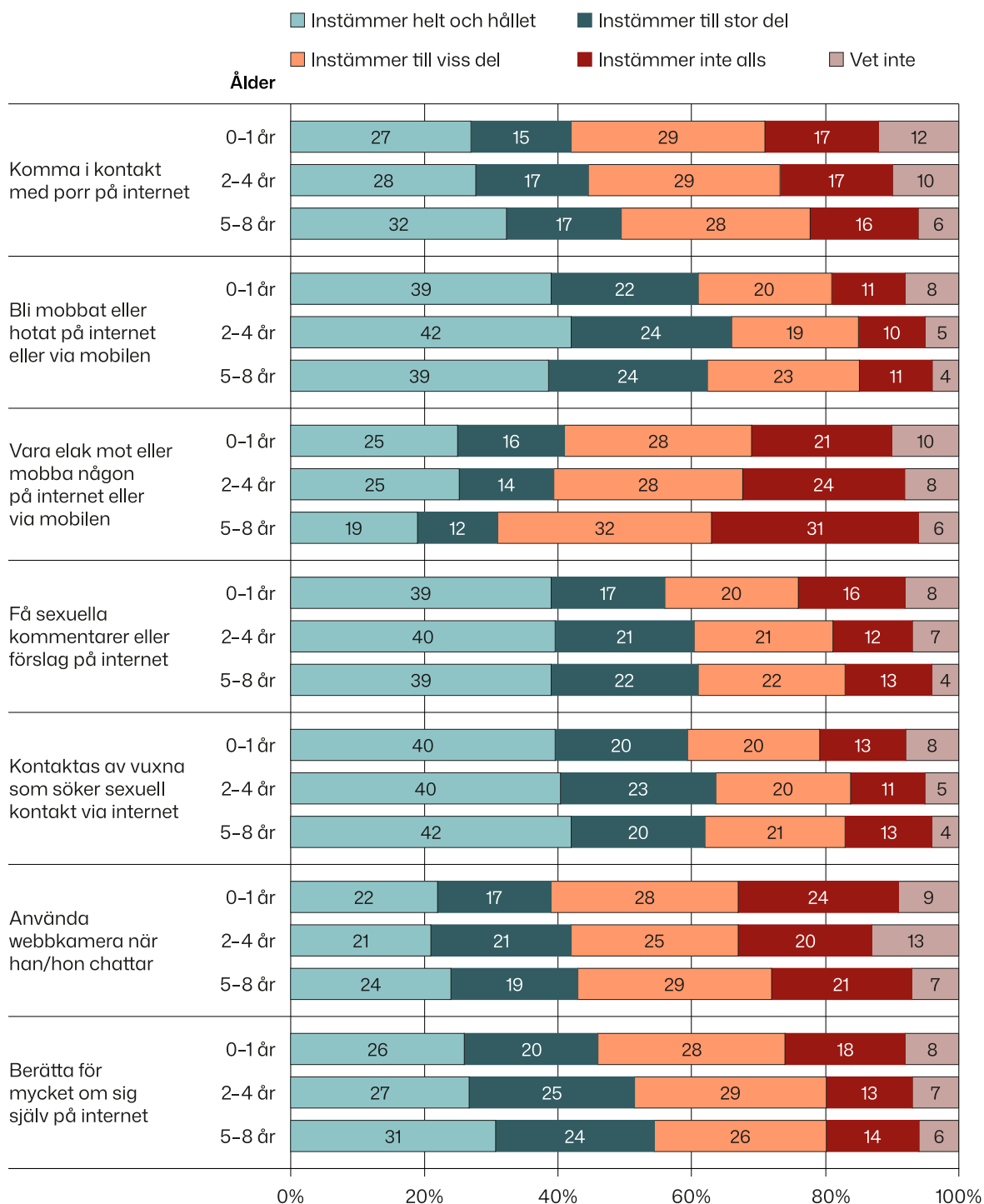
Det förekommer en del skillnader mellan hur föräldrar till flickor respektive pojkar har svarat. I synnerhet vad gäller samtal om datorspelande där föräldrar till pojkar i högre utsträckning än föräldrar till flickor uppger att de pratar ofta med sina barn om detta. Den här skillnaden förekommer genomgående bland föräldrar till barn i åldrarna 9–18 år och förekommer alltså dessutom bland föräldrar till pojkar och flickor i åldrarna 5–8 år. Detta hänger sannolikt samman med att pojkar spelar spel i betydligt högre utsträckning än flickor i dessa åldersgrupper. Detta både avseende frekvens och omfattning (se *Småungar & medier 2025, Ungar & medier 2025*). I övrigt tenderar föräldrar till pojkar i åldrarna 9–12 år att prata oftare med sina barn om saker barnet gjort/sett på internet än föräldrar till flickor. Föräldrar till flickor i åldrarna 9–12 år pratar oftare med sina barn om böcker barnet har läst. I föregående undersökning framträdde i stället denna skillnad när det gällde 13–16 år men nu har den skillnaden försvunnit i den åldersgruppen.

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

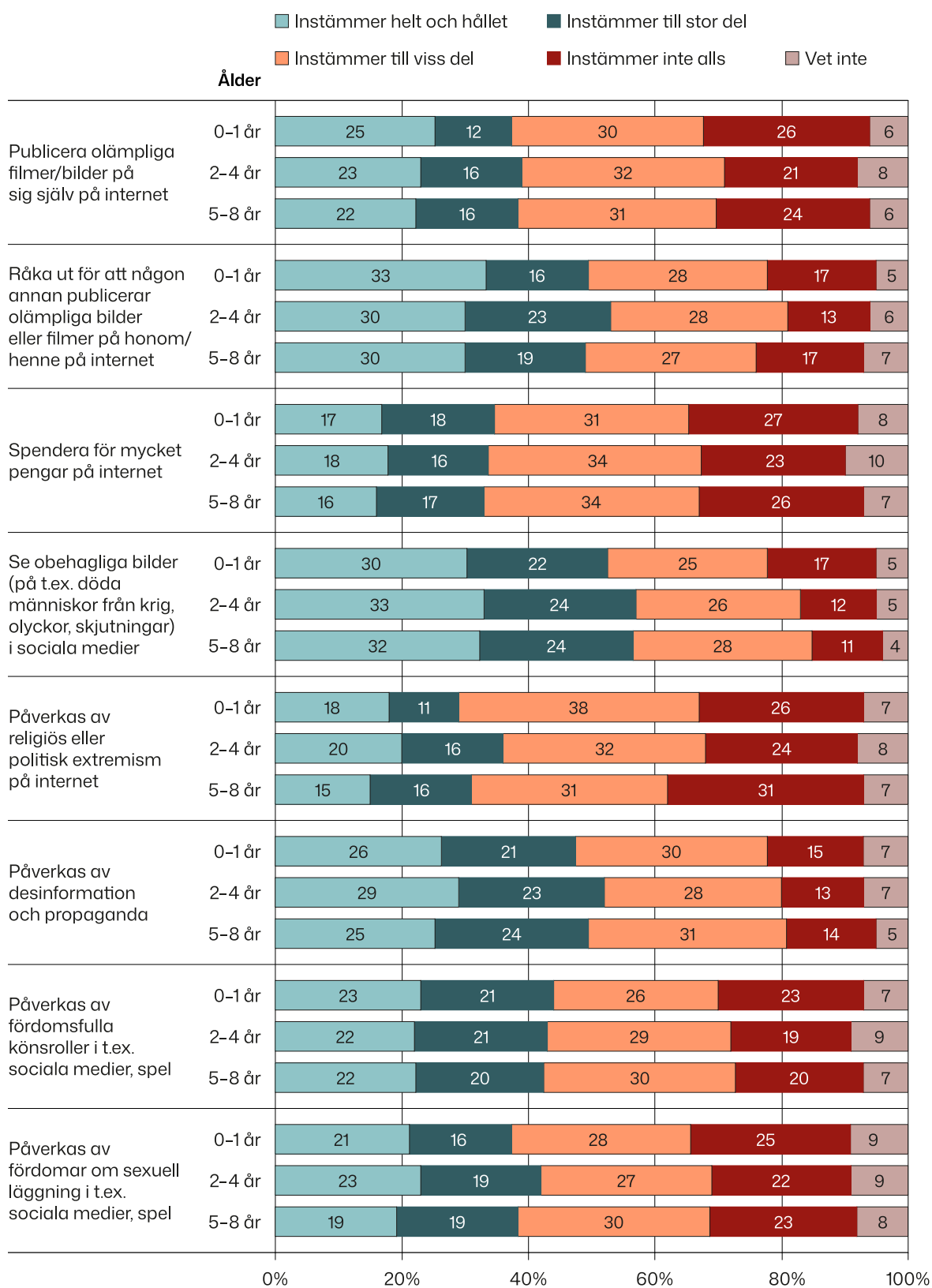
Föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar har svarat på ett sätt som skiljer sig jämfört med föräldrar till barn utan sådana funktionsnedsättningar. Bland föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar i åldersgruppen 13–16 år är det exempelvis 14 % som har svarat att deras barn aldrig läser böcker. Motsvarande siffra jämfört med föräldrar till barn utan sådan funktionsnedsättning i samma ålder är 7 %. Skillnaderna är dock som störst bland föräldrar till barn i åldersgruppen 17–18 år. Även i den här gruppen har föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar i högre utsträckning svarat att deras barn inte läser böcker överhuvudtaget (17 %). Motsvarande siffra bland föräldrar till barn utan sådan funktionsnedsättning är 8 %.

Föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar i åldrarna 13–16 år pratar betydligt oftare med sina barn om barnens datorspelande: 32 % "ofta" jämfört med 23 % bland föräldrar med barn utan sådan funktionsnedsättning i samma ålder. En liknande skillnad i samma åldersgrupp syns avseende samtal om saker barnet gjort/sett på internet där 45 % av föräldrar med barn med psykisk funktionsnedsättning uppger att de "ofta" har sådana samtal med barnet, jämfört med 33 % av föräldrar med barn utan sådan funktionsnedsättning.

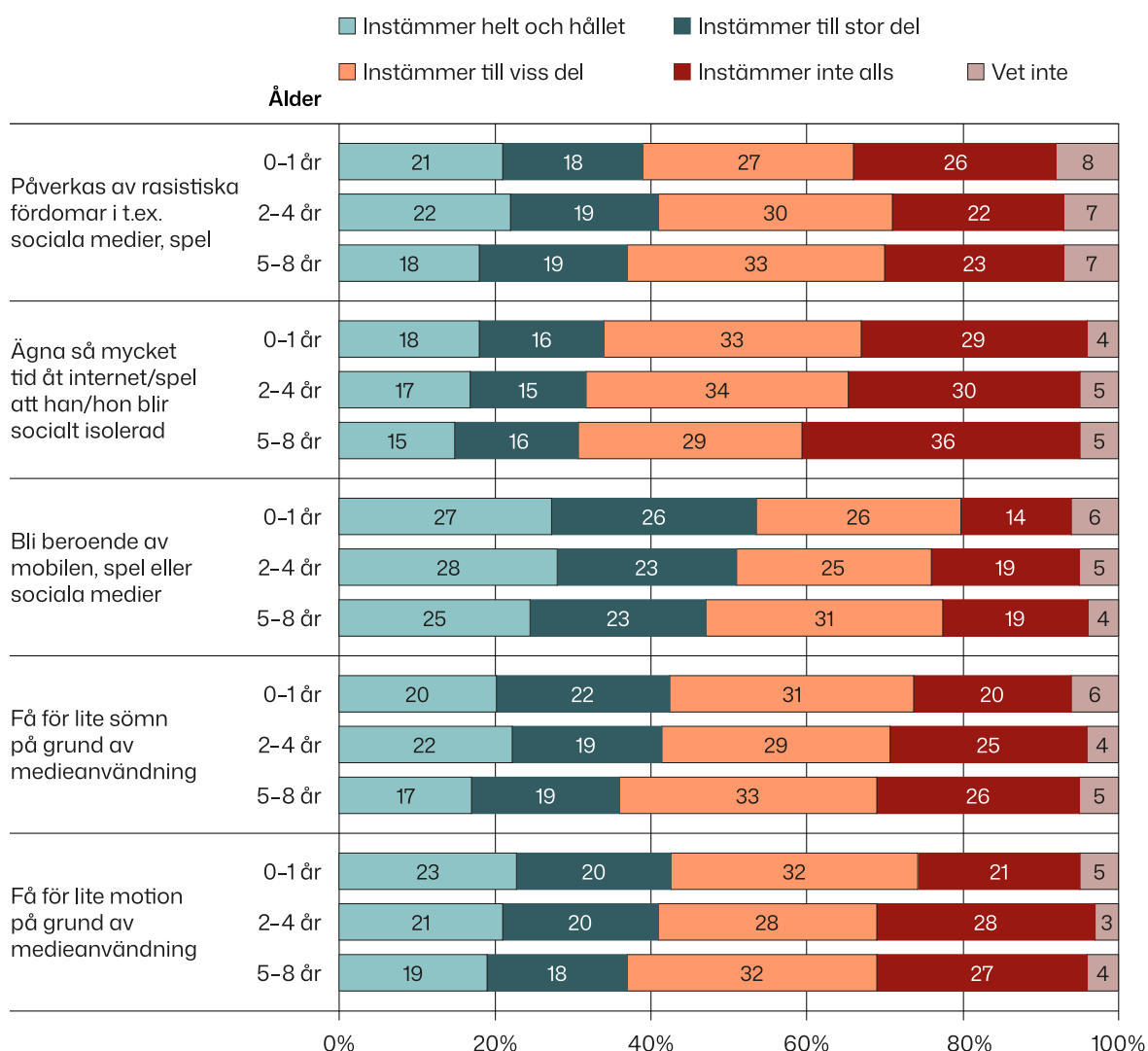
14. Här kommer några påståenden om oro inför barns medieanvändning. Jag oroar mig för att mitt barn nu eller i framtiden ska: 0–8 år (%)

Figuren fortsätter på nästa sida.

Figuren fortsätter på nästa sida.

Diagrammet visar att det föräldrar oroar sig mest för när det gäller barnens medieanvändning i dessa åldersgrupper är att barnet ska kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt via internet, att de ska få sexuella kommentarer eller förslag via internet samt att barnet ska bli mobbat eller hotat via internet eller mobilen. Frågorna är komplexa och innebär till exempel ett visst mått av avvägning mellan hur allvarliga konsekvenser man bedömer att de olika skeendena kan ha och hur sannolikt det är att de inträffar. Det ingår dessutom i rollen som vårdnadshavare att oroa sig för barnets välfärd – det är med andra ord inte anmärkningsvärt att föräldrar uttrycker oro.

Notera att frågan gäller oro nu – det vill säga när barnet är någonstans i åldersspannet 0-8 år – men också i framtiden när barnet är äldre. Det syns dock skillnader när frågan ställs till föräldrar med äldre barn, vilket framgår av diagram 14 b.

När det gäller jämförelser över tid finns endast jämförbara data från 2018 och framåt. Under flera mätningar förefaller oron ha minskat något över tid. Denna trend är nu tydligt bruten. Sedan föregående undersökning (2022) tycks oron

istället ha ökat påtagligt för samtliga av de fenomen som enkäten tar upp. I vissa fall och i vissa åldersgrupper med 10 procentenheter eller mer om man ser till svaret "instämmer helt och hållet". I synnerhet framträder denna ökning bland föräldrar till 0–1-åringar. Det är en anmärkningsvärd förändring på två år och något liknande har inte kunnat observeras i tidigare Föräldrar & medierundersökningar. Diagrammet nedan illustrerar hur oron ökat sedan 2022. Kolumnen "differens" längst till höger visar förändringen i procentenheter. Som framgår har oron ökat för samtliga delfrågor i samtliga åldersgrupper, med undantag för föräldrar till barn 5–8 år och oro för att barnet ska komma i kontakt med porr som ligger kvar på samma nivå som 2022. Det innebär samtidigt att oron inte har minskat i något avseende.

14 II. Jag oroar mig för att mitt barn nu eller i framtiden ska...
Andel som instämmer helt och hållet, föräldrar till barn 0–8 år.
2022 och 2024 (%)

	Ålder	2024 (%)	2022 (%)	Differens i procentenheter
Komma i kontakt med porr på internet	0–1	27	19	8
	2–4	28	26	2
	5–8	32	32	0
Bli mobbat eller hotat på internet eller via mobilen	0–1	39	26	13
	2–4	42	35	7
	5–8	39	33	6
Vara elak mot eller mobba någon på internet eller via mobilen	0–1	25	13	12
	2–4	25	20	5
	5–8	19	14	5
Få sexuella kommentarer eller förslag på internet	0–1	39	28	11
	2–4	40	33	7
	5–8	39	36	3
Kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt på internet	0–1	40	31	9
	2–4	40	35	5
	5–8	42	36	6
Använda webbkamera när han/hon chattar	0–1	22	13	9
	2–4	21	18	3
	5–8	24	18	6
Berätta för mycket om sig själv på internet	0–1	26	21	5
	2–4	27	26	1
	5–8	31	26	5
Publicera olämpliga bilder på sig själv på internet	0–1	25	18	7
	2–4	23	19	4
	5–8	22	19	3
Råka ut för att någon annan publicerar olämpliga bilder eller filmer på honom/henne på internet	0–1	33	21	12
	2–4	30	27	3
	5–8	30	24	6

Figuren fortsätter på nästa sida.

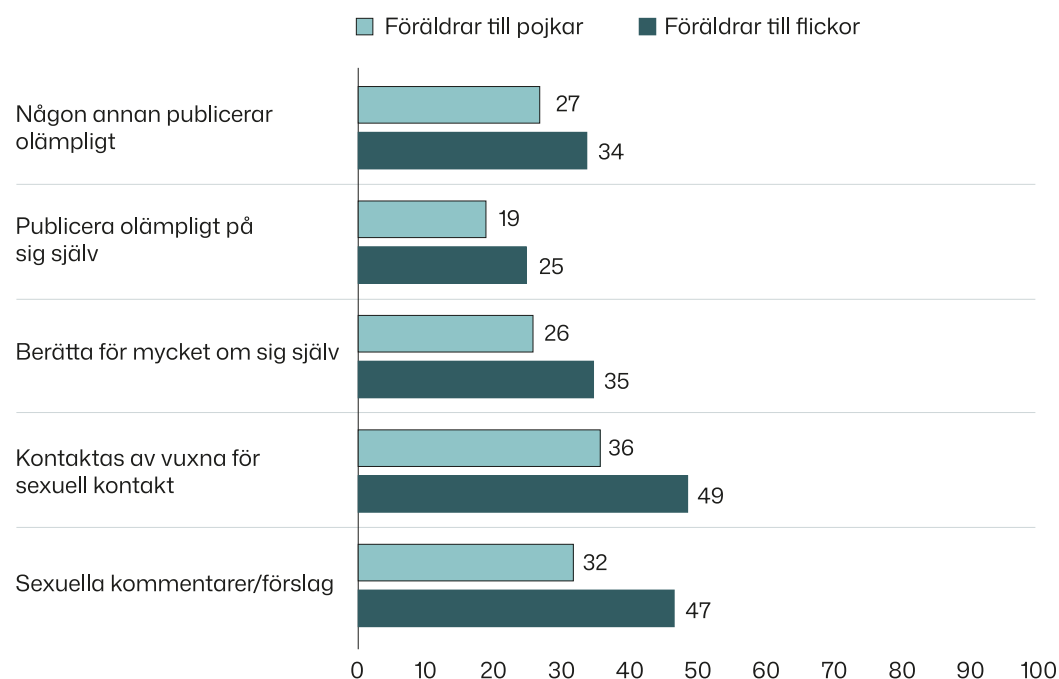
	Ålder	2024 (%)	2022 (%)	Differens i procentenheter
Spendera för mycket pengar på internet	0-1	17	11	6
	2-4	18	13	5
	5-8	16	15	1
Se obehagliga bilder (på t.ex. döda människor från krig, olyckor, skjutningar) i sociala medier	0-1	30	21	9
	2-4	33	28	5
	5-8	32	28	4
Påverkas av religiös eller politisk extremism på internet	0-1	18	9	9
	2-4	20	12	8
	5-8	15	12	3
Påverkas av desinformation och propaganda	0-1	26	14	12
	2-4	29	19	10
	5-8	25	21	4
Påverkas av fördomsfulla könsroller i t.ex. sociala medier, spel	0-1	23	16	7
	2-4	22	19	3
	5-8	22	19	3
Påverkas av fördomar om sexuell läggning i t.ex. sociala medier, spel	0-1	21	14	7
	2-4	23	17	6
	5-8	19	17	2
Påverkas av rasistiska fördomar i t.ex. sociala medier, spel	0-1	21	18	3
	2-4	22	17	5
	5-8	18	15	3
Ägna så mycket tid åt internet/spel att han/hon blir socialt isolerad	0-1	18	11	7
	2-4	17	13	4
	5-8	15	11	4
Bli beroende av mobilen, spel eller sociala medier	0-1	27	17	10
	2-4	28	20	8
	5-8	25	18	7
Få för lite sömn på grund av medieanvändning	0-1	20	9	11
	2-4	22	14	8
	5-8	17	12	5
Få för lite motion på grund av medieanvändning	0-1	23	11	12
	2-4	21	15	6
	5-8	19	14	5

Barnets kön

Bland föräldrar till barn i åldern 0-4 år är svarsmönstret generellt mycket likt oavsett barnets kön, med några undantag där skillnaderna överstiger 5 procentenheter. Det gäller huruvida barnet ska komma i kontakt med porr, där föräldrar till pojkar uttrycker en större oro (föräldrar till pojkar ”instämmer helt och hållet”: 31 %; flickor: 24 %), att barnet ska få sexuella kommentarer eller förslag på internet, där föräldrar till flickor uttrycker större oro (föräldrar till flickor ”instämmer helt och hållet: 43 %; pojkar: 36 %) samt att barnet ska kontaktas av vuxna för sexuell kontakt (föräldrar till flickor ”instämmer helt och hållet”: 43 %; pojkar: 37 %).

Bland föräldrar till barn i åldern 5–8 år framträder en kraftig skillnad avseende barnets kön och oro för att de ska få sexuella kommentarer eller förslag på internet, där andelen föräldrar till flickor som "instämmer helt och hållet" att de oroar sig uppgår till 47 % jämfört med föräldrar till pojkar: 32 %. Också när det gäller att barnet ska kontaktas av vuxna för sexuell kontakt är föräldrar till flickor mer oroliga – 49 % "instämmer helt och hållet" jämfört med föräldrar till pojkar: 36 %. Diagram 14 III nedan illustrerar dessa och några andra skillnader avseende oro och barnets kön.

14 III. Föräldrar till pojkar respektive flickor som instämmer helt och hållet i oro, 5–8 år (%)

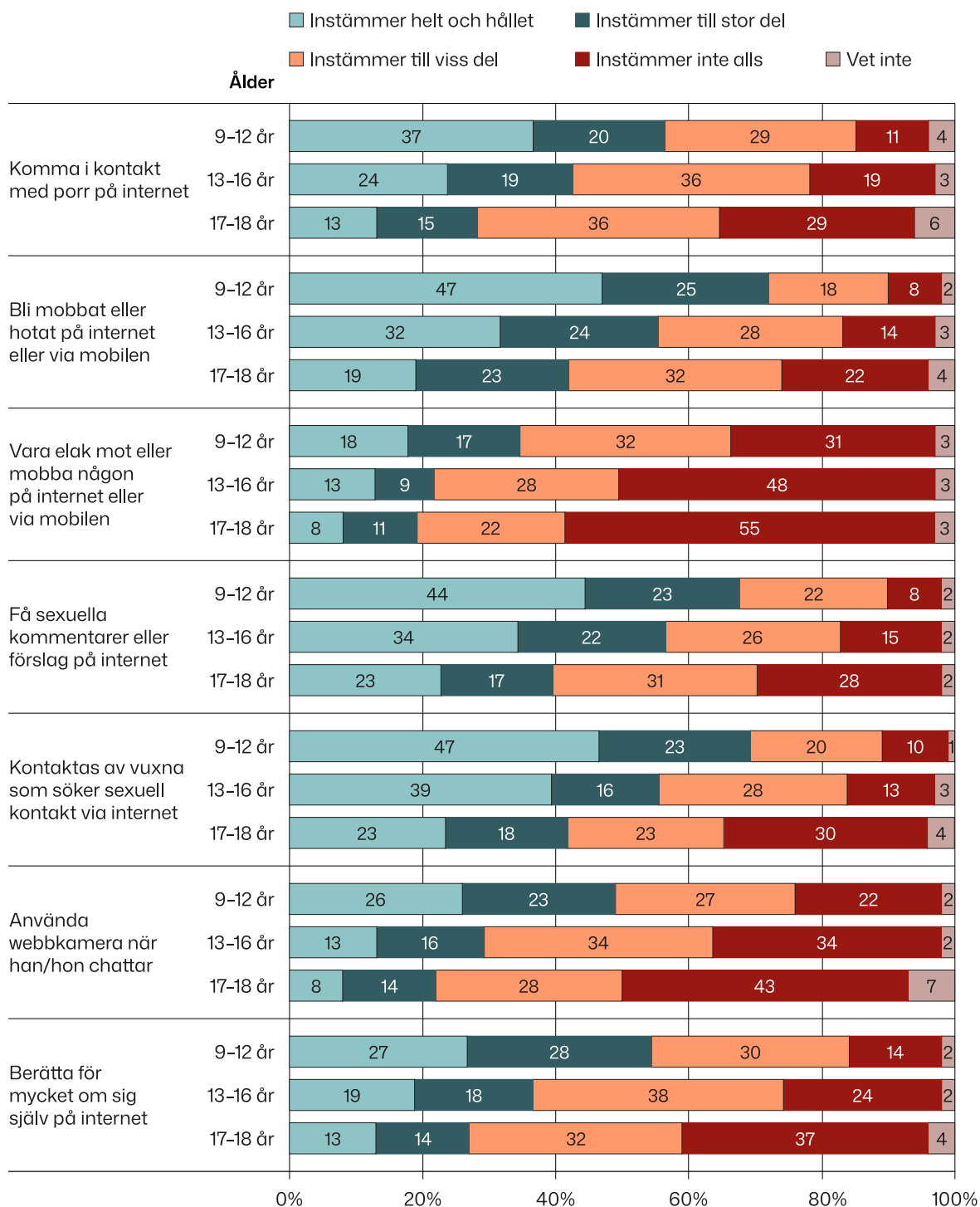

Som framgår av diagrammet ovan är föräldrar till flickor mer oroliga än föräldrar till pojkar i flera avseenden. Förutom dessa områden är dock svarsmönstret likt mellan föräldrar till pojkar respektive flickor.

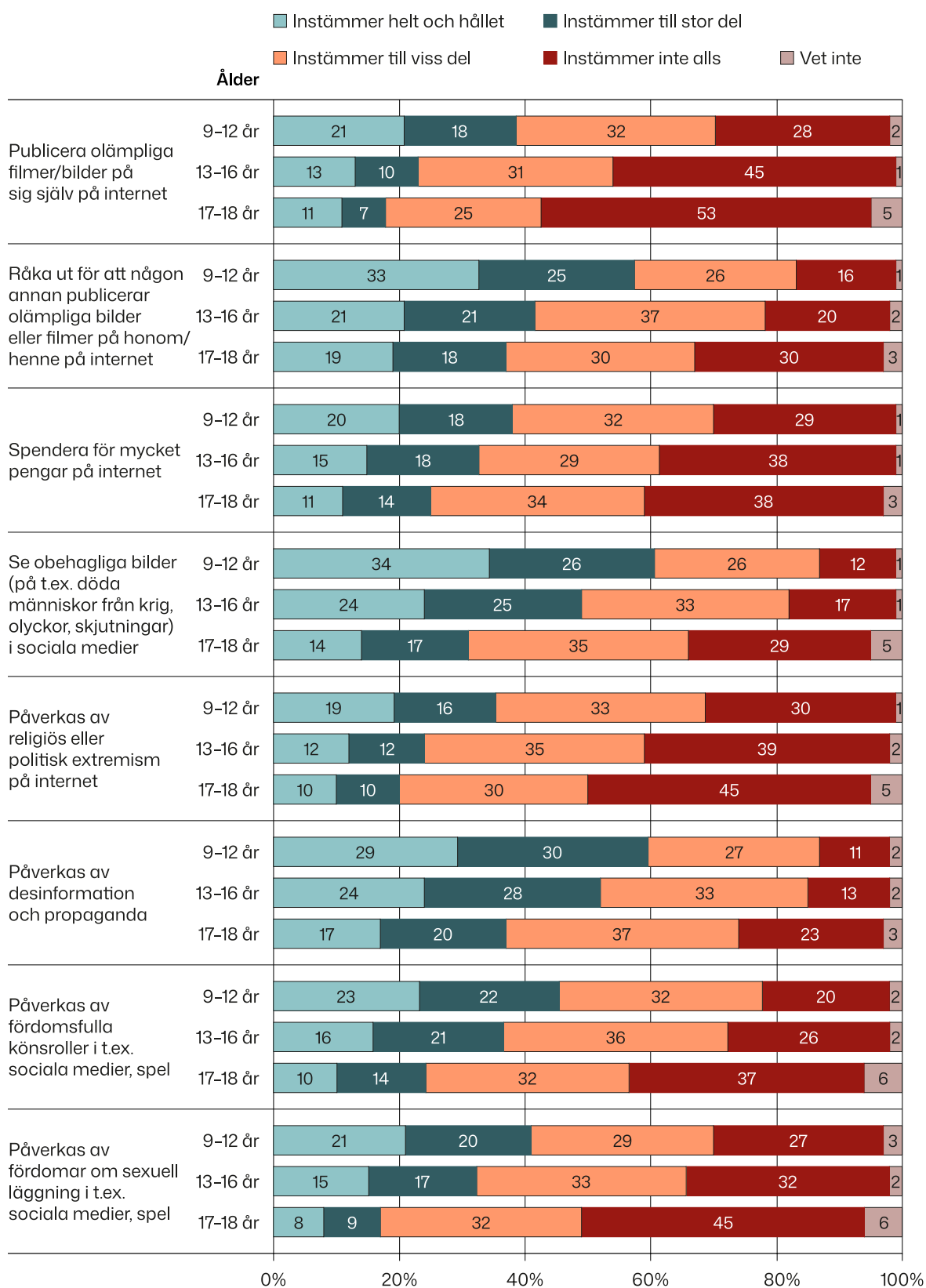
Barnets syskonstatus

Det framträder inga anmärkningsvärda skillnader.

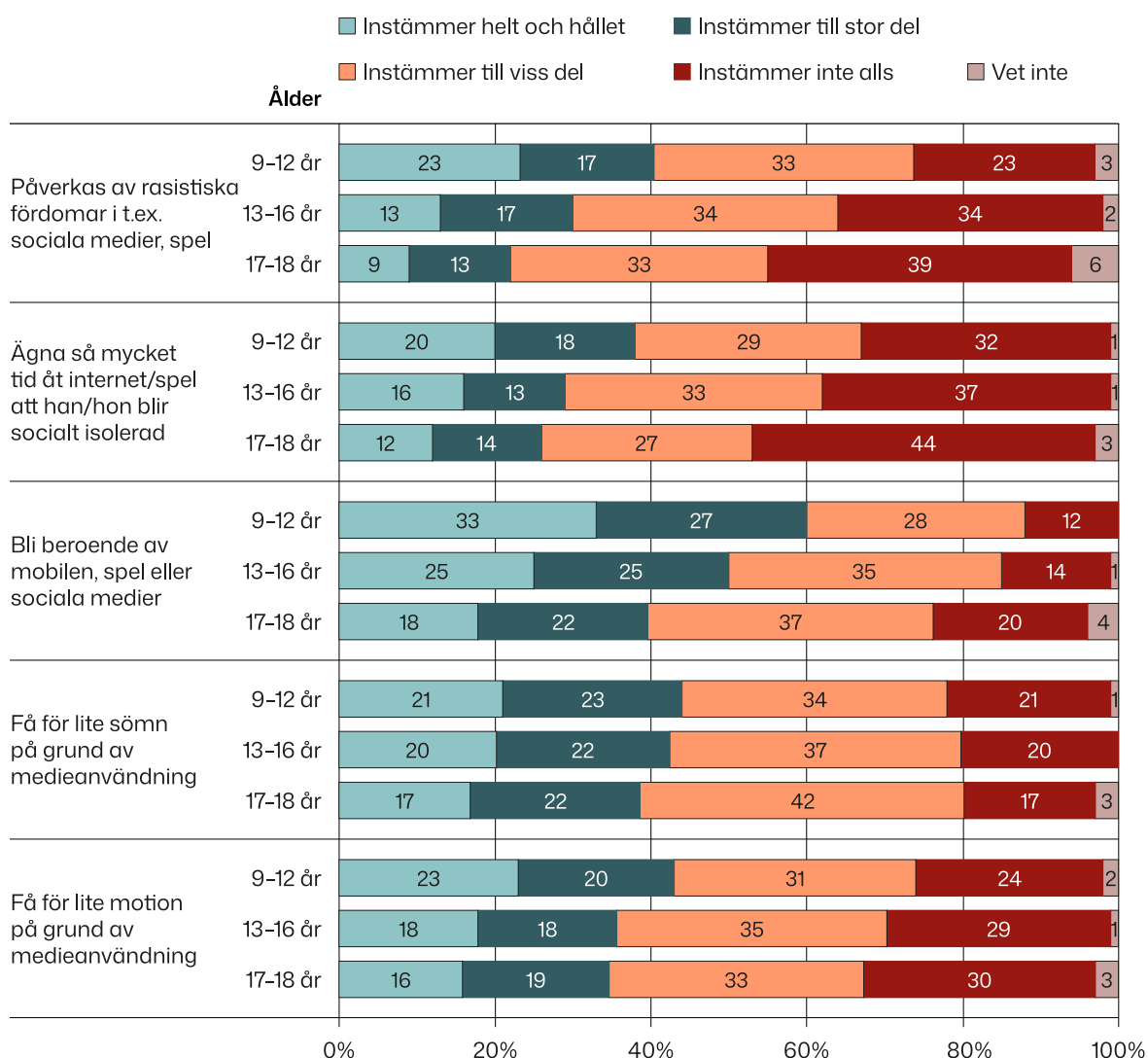
14 b. Här kommer några påståenden om oro inför barns medieanvändning. Jag oroar mig för att mitt barn nu eller i framtiden ska: 9–18 år (%)

Figuren fortsätter på nästa sida.

Figuren fortsätter på nästa sida.

När det gäller föräldrar till barn i dessa åldersgrupper syns ett tydligt mönster att oron är som störst bland föräldrar till 9-12-åringar och att oron sedan minskar med barnets ålder. Det är följaktligen en skillnad jämfört med föräldrar till barn i åldersgruppen 0-8 år. Det som skapar mest oro är dock detsamma som för föräldrar till de yngre barnen, det vill säga vuxna som söker sexuell kontakt liksom att barnet ska få sexuella kommentarer eller förslag via internet följt av att barnet ska bli mobbat eller hotat via internet eller mobilen. Det föräldrar till barn i dessa åldersgrupper oroar sig minst för är att barnet ska påverkas av religiös eller politisk extremism.

Jämfört med 2018 och framåt är svarsmönstret likartat men också här kan ett trendbrott mot tidigare minskande oro över tid skönjas – dock inte lika påtagligt som bland föräldrar till yngre barn. Oron tycks alltså ha ökat något sedan 2022. Särskilt gäller det föräldrar till 9-12-åringar och att barnet ska bli mobbat/hotat på internet/mobilen (2022: 35 % ”instämmer helt och hållet”; 2024: 47 %) men ökningarna syns i flera åldersgrupper och avseende flera fenomen.

Barnets kön

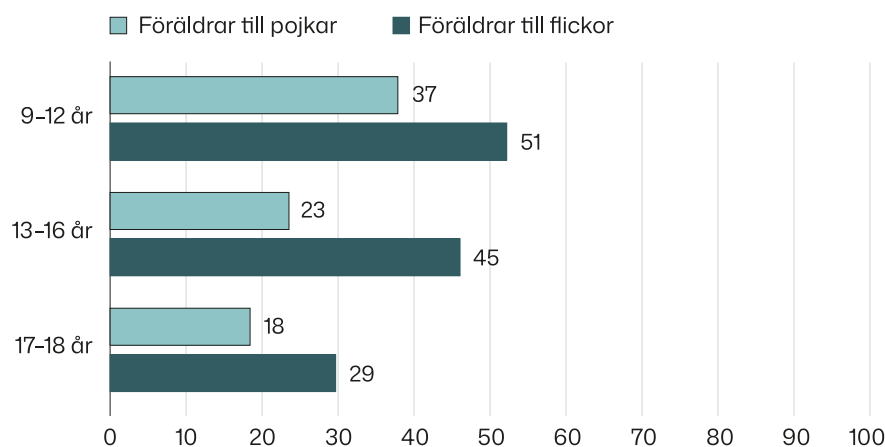
I likhet med den föregående undersökningen förekommer delvis stora skillnader mellan hur föräldrar till flickor respektive pojkar har svarat. Dessa skillnader ger en intressant bild av hur graden av oro skiljer sig avseende olika företeelser kopplat till om ens barn är en flicka eller pojke.

Eftersom de flesta områden skiljer sig åt kan det vara enklast att börja med de delfrågor där endast små avvikelser syns, det vill säga där barnets kön inte tycks ha någon betydelse för graden av oro. Det gäller oro för att barnet nu eller i framtiden ska:

- Påverkas av fördomar om sexuell läggning i sociala medier/spel
- Ägna så mycket tid åt internet/spel att han/hon blir socialt isolerad
- Påverkas av fördomsfulla könsroller i sociala medier/spel
- Påverkas av religiös eller politisk extremism på internet
- Se obehagliga bilder (på t.ex. döda människor från krig, olyckor, skjutningar) i sociala medier
- Publicera olämpliga filmer/bilder på sig själv på internet
- Vara elak mot eller mobba någon på internet eller via mobilen

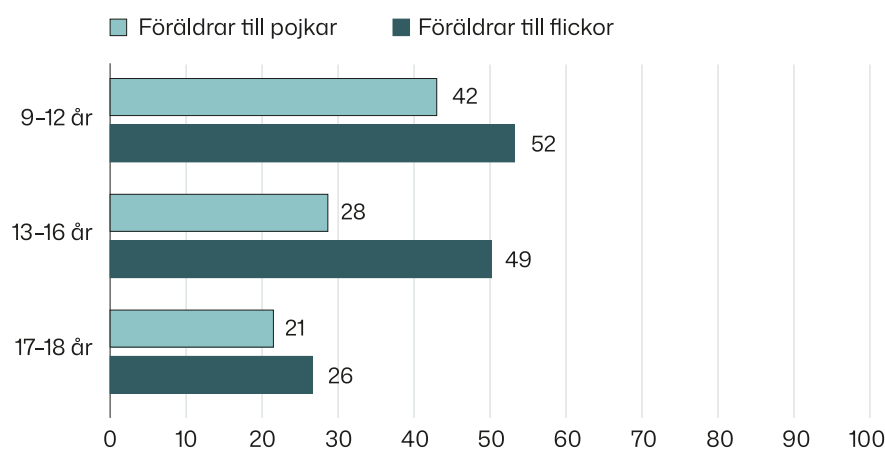
För alla andra delfrågor syns alltså enstaka tydliga skillnader eller omfattande genomgående skillnader. Nedanstående diagram (14 b II-14 b III) visar andelarna som "instämmer helt och hållet" i påståendena om oro. När det gäller "få sexuella kommentarer eller förslag på internet" är oron bland föräldrar till flickor betydligt mer påtaglig än bland föräldrar till pojkar.

14 b II. Instämmer helt och hållet i oro för att barnet ska få sexuella kommentarer eller förslag på internet. Barnets kön (%)

En liknande skillnad syns avseende ”kontakts av vuxna som söker sexuell kontakt via internet”.

14 b III. Instämmer helt och hållet i oro för att barnet ska kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt via internet. Barnets kön (%)

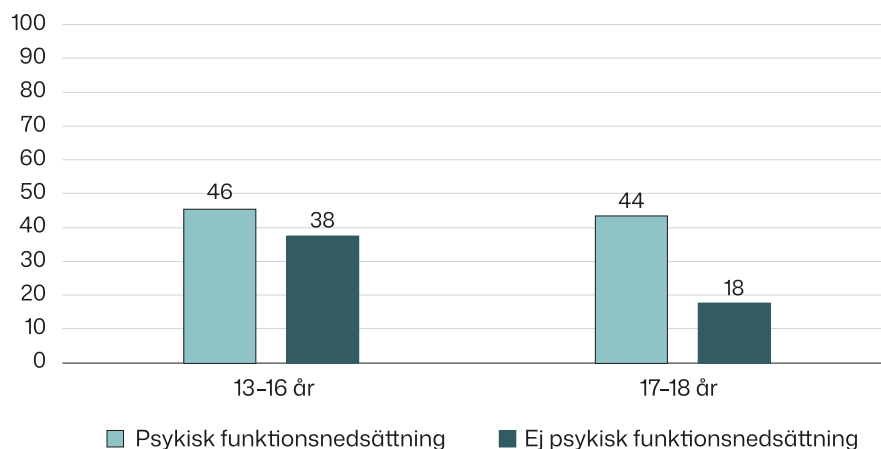

Det finns också områden där oron är större bland föräldrar till pojkar. Bland föräldrar till barn i åldern 9-12 år är det vanligare att föräldrar till pojkar instämmer helt i oro för att barnet ska spendera för mycket pengar på internet. I samma åldersgrupp är det också vanligare att instämma helt i oro för att barnet ska påverkas av desinformation och propaganda liksom av rasistiska fördomar i till exempel sociala medier och spel, bli beroende av mobilen, spel eller sociala medier och få för lite motion på grund av medieanvändning – om barnet är en pojke.

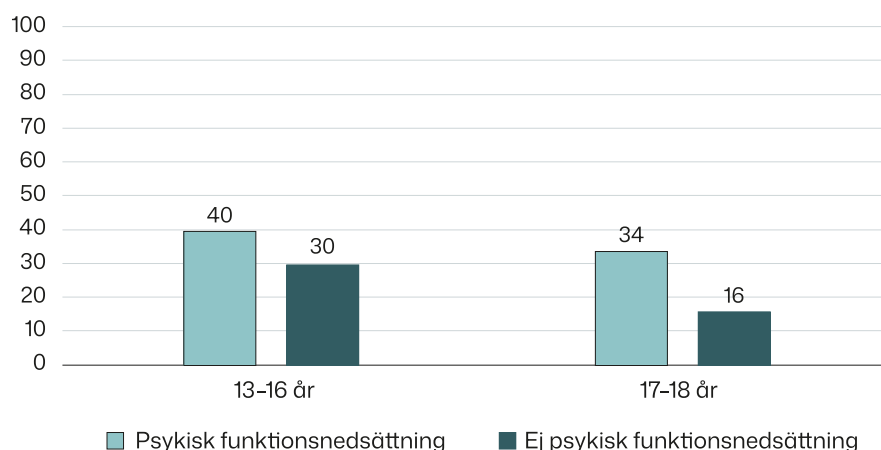
Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar uttrycker en större oro i jämförelse med hur föräldrar till barn utan sådana funktionsnedsättningar har skattat sin oro inför barnets medieanvändning. Nedan följer några exempel (diagram 14 b IV-14 b VI).

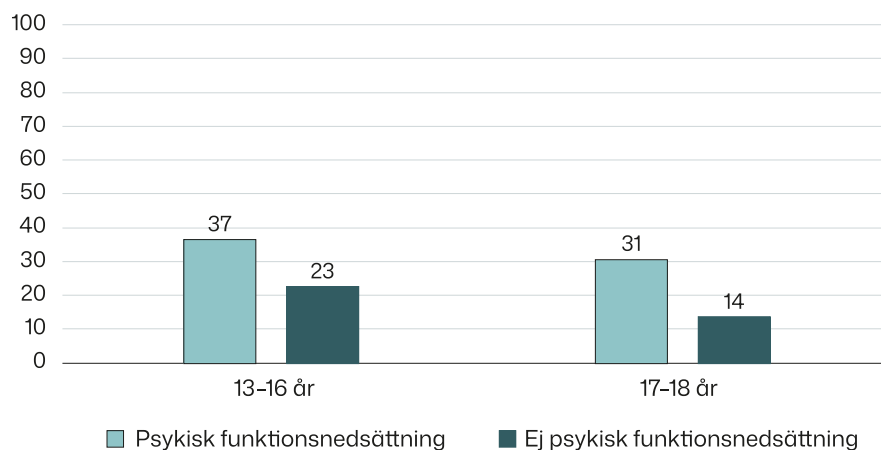
14 b IV. Instämmer helt och hållet i oro för att barnet ska kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt via internet. Psykisk funktionsnedsättning (%)

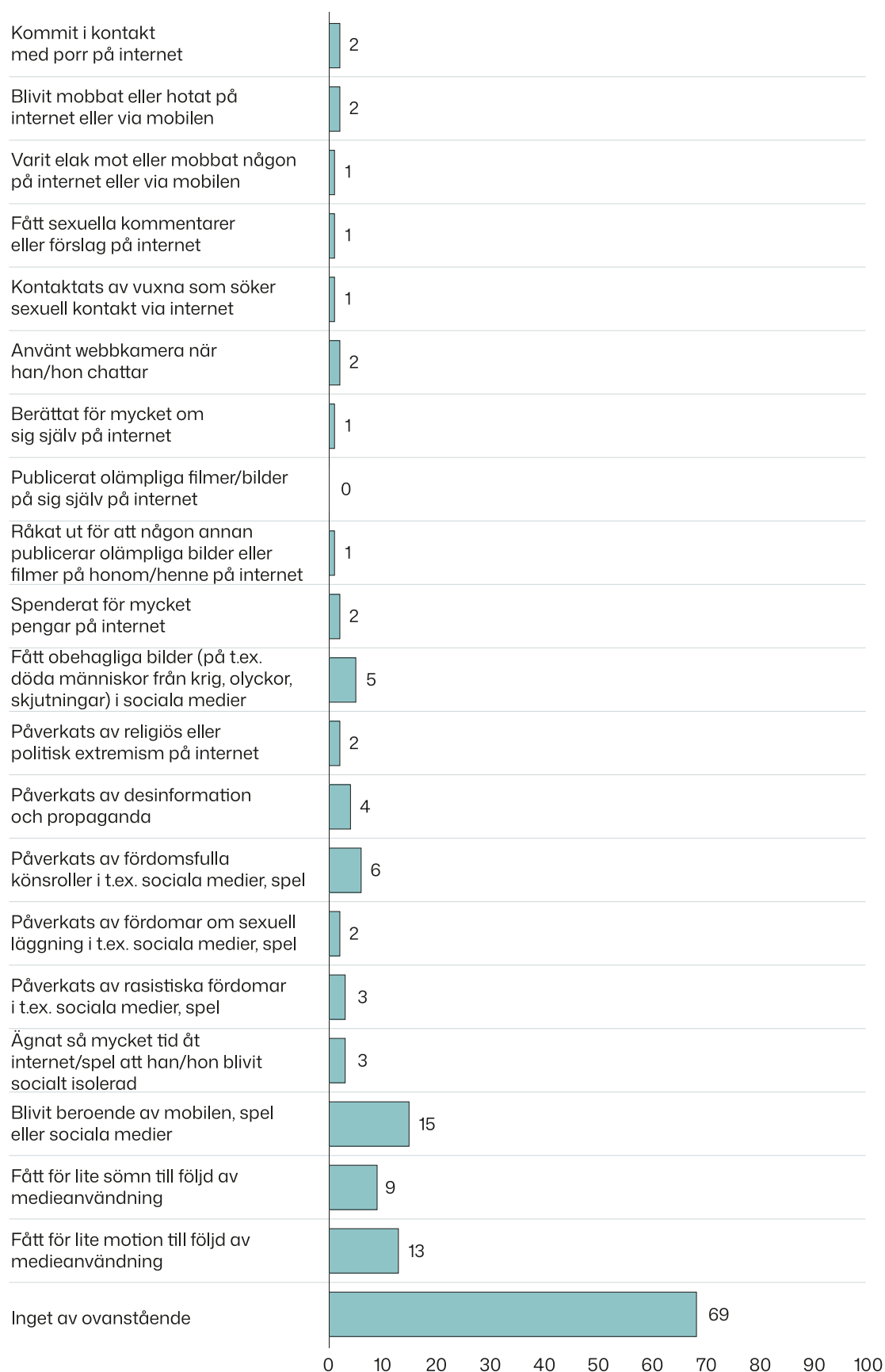
14 b V. Instämmer helt och hållet i oro för att barnet ska bli mobbat eller hotat på internet eller via mobilen. Psykisk funktionsnedsättning (%)

14 b VI. Instämmer helt och hållet i oro för att barnet ska bli beroende av mobilen, spel eller sociala medier. Psykisk funktionsnedsättning (%)

15. Har det någon gång hänt att ditt barn har: 5–8 år (%)

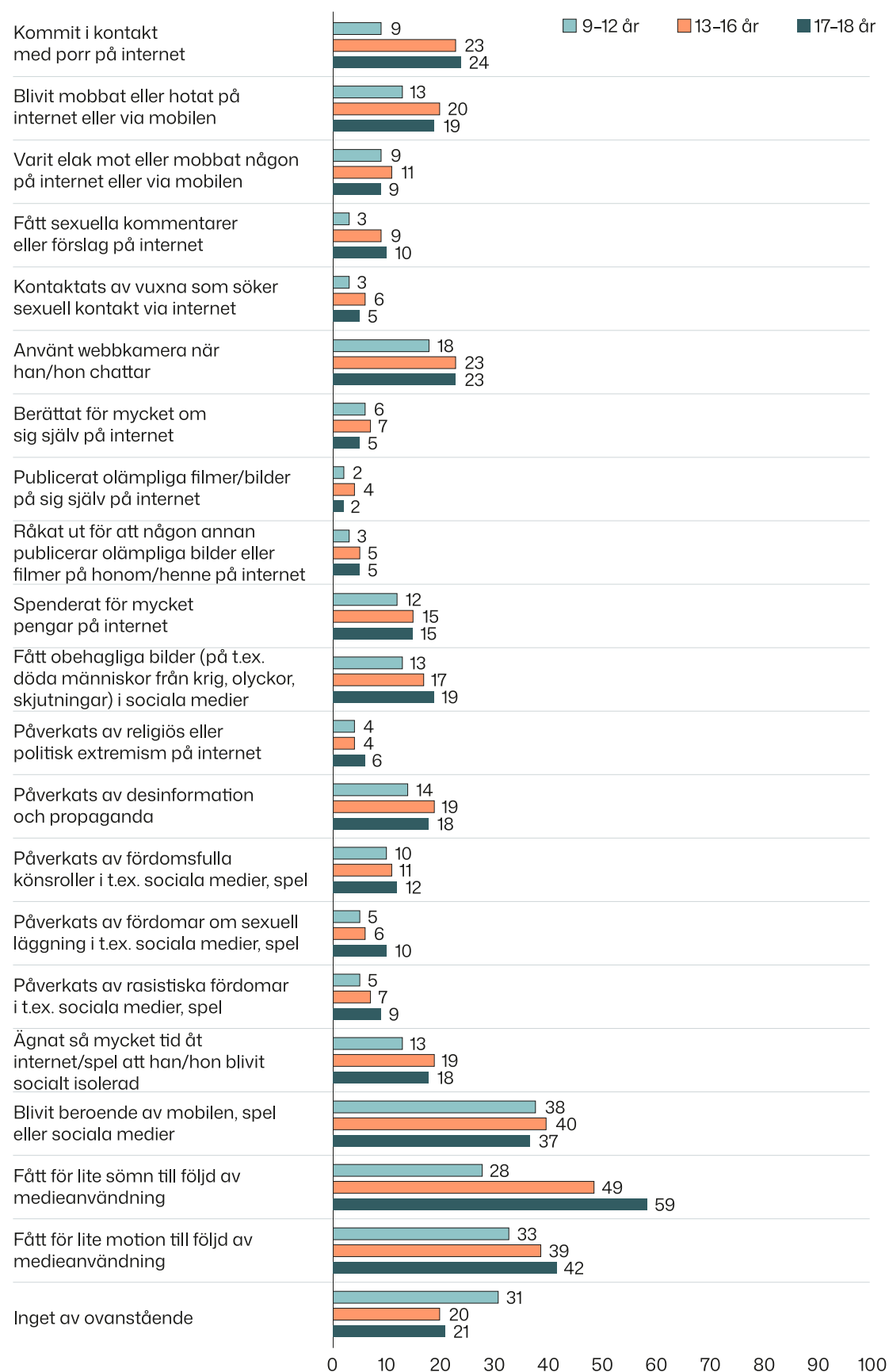
Ovanstående diagram gäller endast föräldrar till barn i åldern 5–8 år. Det vanligaste svaret (69 %) är att inget av det uppräknade – samma fenomen som de tidigare frågorna om oro gäller – har hänt barnet. Detta är en ökning med 4 procentenheter jämfört med föregående resultat från 2022 – i positiv riktning med andra ord. I övrigt är svarsmönstret och andelarna som svarat ”ja” för respektive kategori mycket likt resultaten från 2018 och framåt. Det är fortsatt ovanligt att något av de fenomen som föräldrar till barn i dessa åldersgrupper oroar sig för faktiskt har inträffat. Det är också fortsatt så att 15 % uppger att barnet blivit beroende av mobilen, spel eller sociala medier – vilket är det fenomen som ligger närmast den upplevda oron procentuellt sett.

Barnets kön

Det finns två områden där skillnaden överstiger 5 procentenheter. Det gäller huruvida barnet fått för lite motion till följd av medieanvändning där 17 % av föräldrar till pojkar uppger att detta har hänt jämfört med 10 % bland föräldrar till flickor. Det är också en större andel föräldrar till flickor som svarat ”inget av ovanstående” (75 %) på denna fråga jämfört med föräldrar till pojkar (64 %).

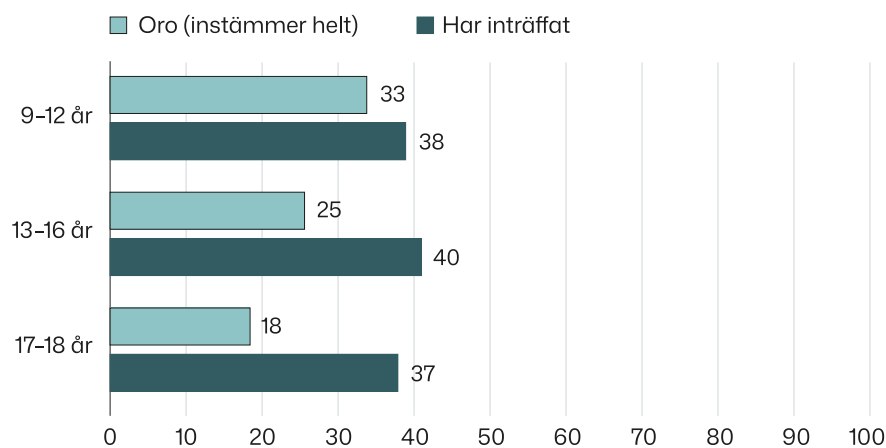
15 b. Har det någon gång hänt att ditt barn har: 9–18 år (%)

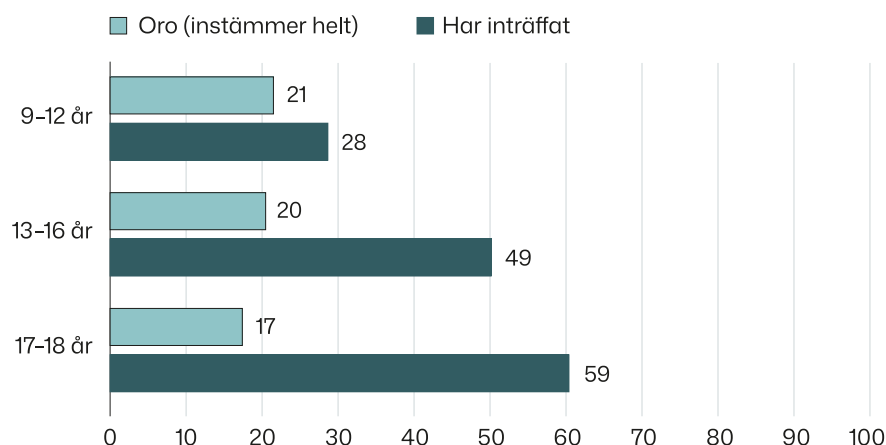
I de flesta avseenden är oron mer utbredd än det som faktiskt inträffat också för barn i dessa åldersgrupper, men jämfört med hur föräldrar till de yngre barnen svarat syns här en större överensstämmelse mellan graden av oro och vad som faktiskt inträffat – när det gäller vissa företeelser.

Här framträder samtidigt en annan skillnad mot svaren från föräldrar till de yngre barnen – det som faktiskt inträffat överstiger i vissa fall den upplevda oron. Det gäller framför allt bristfällig sömn, motion samt beroende. Om man jämför graden av oro för dessa tre områden med det faktiskt inträffade ser det ut på följande vis (diagram 15 b II–15 b IV).

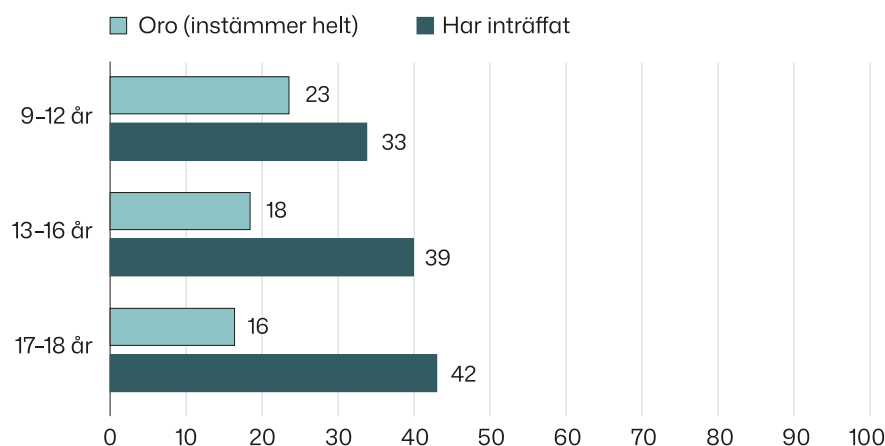
15 b II. Oro för att barnet ska bli beroende av mobilen, spel eller sociala medier respektive har inträffat, föräldrar till barn 9–18 år (%)

15 b III. Oro för att barnet ska få för lite sömn till följd av medieanvändning respektive har inträffat, föräldrar till barn 9–18 år (%)

15 b IV. Oro för att barnet ska få för lite motion till följd av medieanvändning respektive har inträffat, föräldrar till barn 9–18 år (%)

Som framgår av diagrammen ovan har dessa fenomen inträffat i betydligt högre utsträckning jämfört med hur utbredd oron är. Här syns en nyansering som är relevant för hela detta frågeområde nämligen att trots att något skett och sannolikt kan ske igen, behöver det inte innebära att det skapar en utbredd oro. Omvänt kan – som framgått tidigare – ovanliga fenomen skapa en påtaglig oro. Det som till en början kan framstå som inkonsekvent eller motsägelsefullt är med andra ord mer komplext.

Jämfört med resultaten från 2018 och framåt är svarsmönstret likartat, med vissa fluktuationer avseende vissa fenomen. Frågan om för lite motion fanns inte med i detta batteri 2018, men frågorna om beroende och sömn var också då det som inträffat i högst grad. I undersökningen 2022 fanns motion med och utgjorde liksom nu tillsammans med beroende och sömn det som inträffat i högst grad. Det är sannolikt att det också skulle varit fallet om frågan funnits med 2018 och det ger en bild av att dessa tre fenomen är det som föräldrar till barn i dessa åldersgrupper framför allt upplever inträffar deras barn till följd av medieanvändning.

Barnets kön

Bland föräldrar till barn i åldersgruppen 9–12 år syns skillnader mellan hur flickors och pojkars föräldrar har svarat. Det gäller bland annat huruvida barnet spenderat för mycket pengar på internet där dubbelt så många föräldrar till pojkar uppger att detta inträffat (16 % pojkar, 8 % flickor). Också att barnet blivit beroende av mobil, spel etc., ägnat så mycket tid åt internet/spel att det blivit socialt isolerat, fått för lite sömn till följd av medieanvändning och fått för lite motion tycks vara vanligare bland pojkar än flickor i denna åldersgrupp enligt föräldrarnas svar.

Bland föräldrar till 13–16-åringar har flera av de skillnader som framträdde bland 9–12 år jämnats ut samtidigt som andra dykt upp. I denna åldersgrupp är det betydligt vanligare att pojkar kommit i kontakt med porr, något som inte syntes bland 9–12. Liksom bland 9–12 är det också vanligare att pojkar spenderat för mycket pengar på internet (pojkar 19 %, flickor 9 %). Föräldrar till flickor uppger i högre utsträckning att barnet fått obehagliga bilder. Det är också vanligare att flickor använt webbkamera – vilket också är fallet bland 9–12. De tidigare skillnaderna mellan pojkar och flickor avseende ägnat så mycket tid åt internet/spel att han/hon blivit socialt isolerad, blivit beroende, fått för lite sömn och motion har jämnats ut i denna ålderskategori.

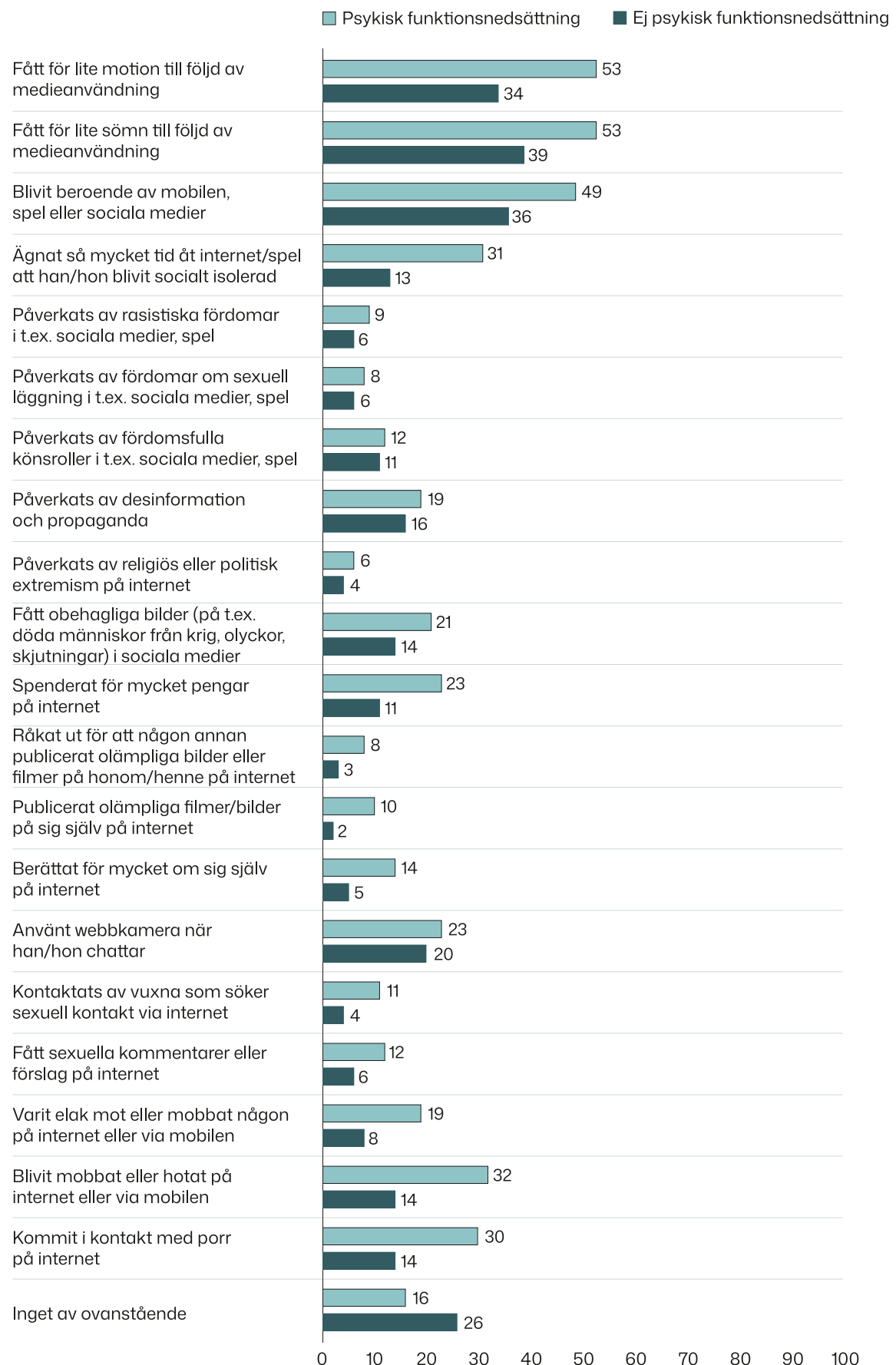
Bland föräldrar till 17–18-åringar uppträder en intressant svängning jämfört med 13–16 avseende om barnet kommit i kontakt med porr. I den föregående åldersgruppen var det vanligare att föräldrar till pojkar uppgav att detta hänt, här är det i stället tvärtom: 29 % av föräldrar till flickor uppger att detta har hänt jämfört med 19 % av föräldrar till pojkar. Föräldrar till flickor uppger också i högre grad att barnet blivit mobbat eller hotat på internet eller via mobilen. En annan intressant skillnad som inte syntes i tidigare åldersgrupper är att betydligt fler föräldrar till flickor uppger att barnet påverkats av desinformation och propaganda (flickor 23 %, pojkar 13 %), liksom att de påverkats av fördomsfulla könsroller i sociala medier eller spel (flickor 15 %, pojkar 9 %).

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

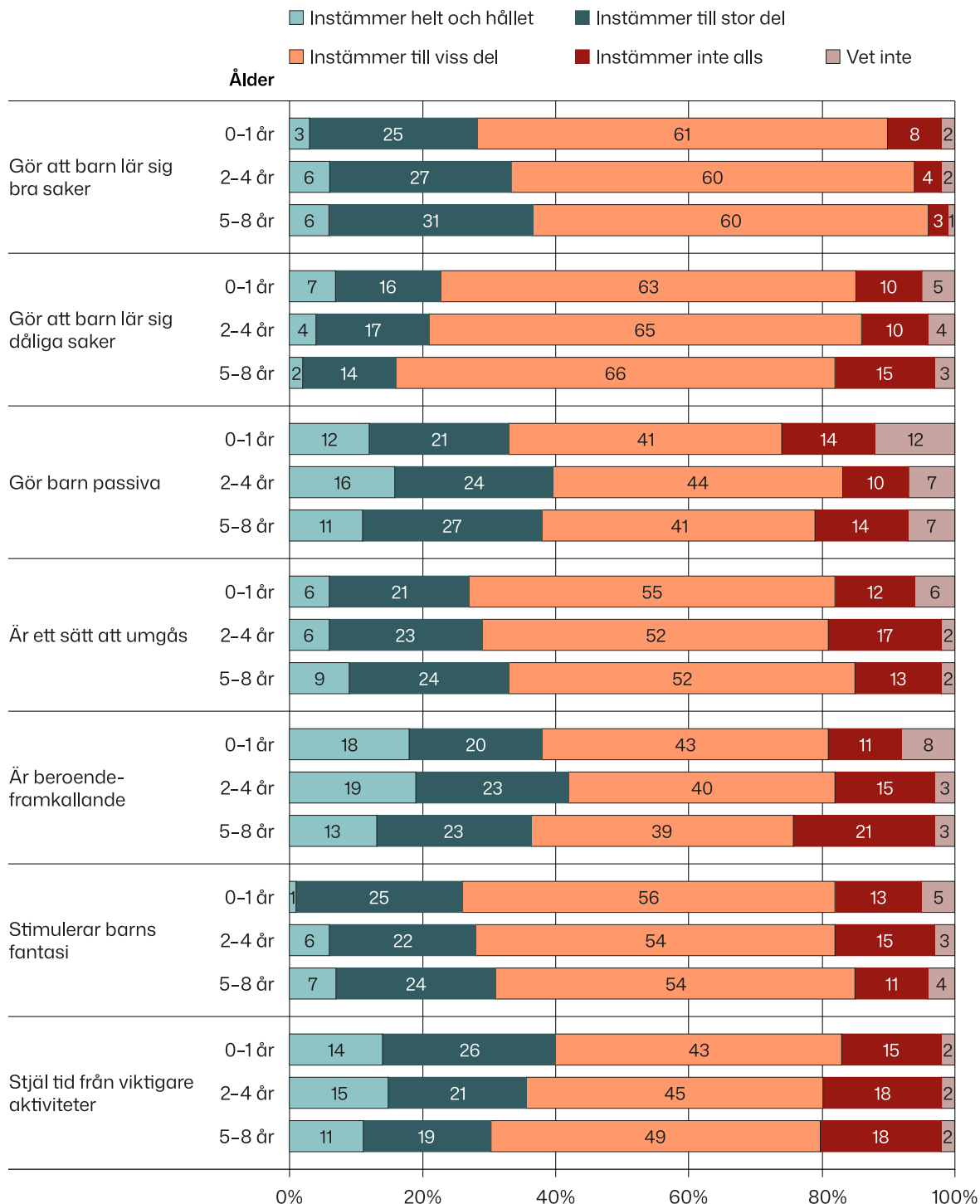
I likhet med föregående undersökning har föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar i åldrarna 13–16 och 17–18 år i högre grad än andra föräldrar uppgivit att deras barn varit med om de händelser som nämns i den här frågan. I vissa fall är skillnaderna påtagliga. Nedanstående diagram (15 b V) illustrerar dessa skillnader.

15 b V. Har det någon gång hänt att barnet...

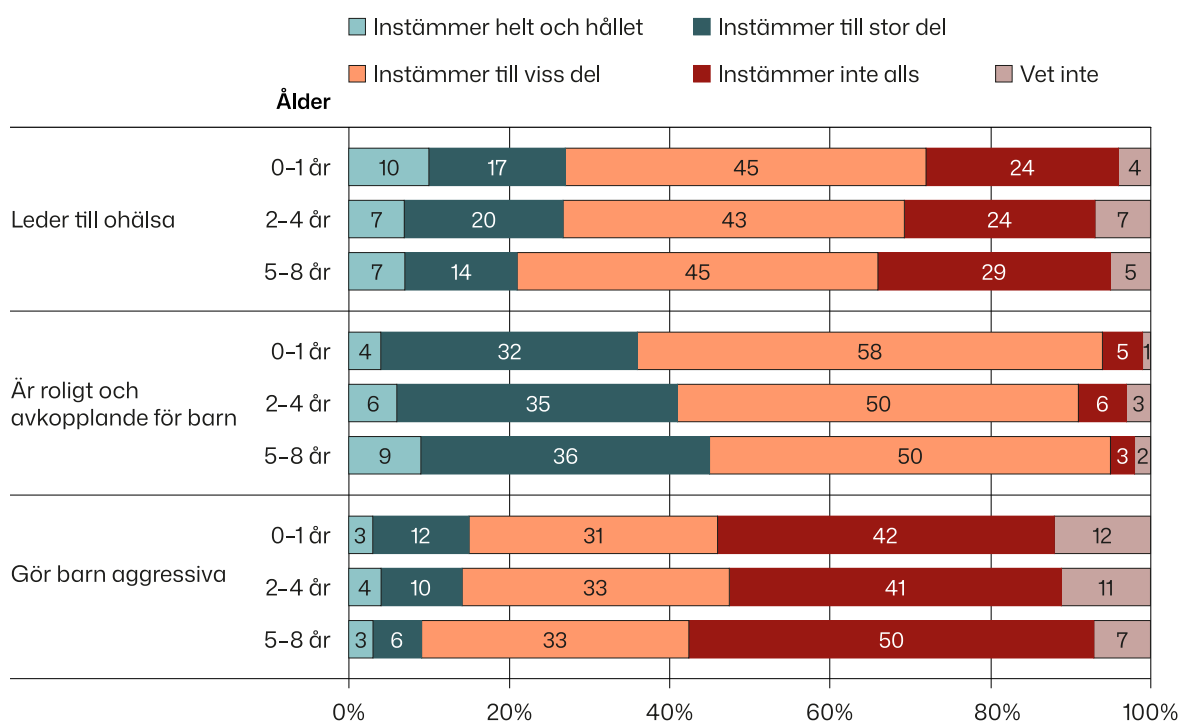
Psykisk funktionsnedsättning, ej psykisk funktionsnedsättning. 9–18 år (%)

16. Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att tv och film... 0–8 år (%)

Figuren fortsätter på nästa sida.

Alla föräldrar har fått ta ställning till några påståenden om olika slags medier. Påståendena är såväl positiva som negativa och avsikten med dessa frågor är att fånga in föräldrarnas attityder till olika medier. De medietyper som omfattas är tv och film, datorspel/tv-spel/mobilspel/spel på surfplatta, sociala medier, till exempel Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok samt Youtube.

Diagrammet ovan visar att det är förhållandevis små andelar som håller med helt och hållet om påståendena gällande tv och film. Det föräldrarna i högst grad instämmer helt och hållet med är att tv och film är beroendeframkallande. Samtidigt är det ganska jämn fördelning av stödet mellan positiva och negativa påståenden, med en viss övervikt för de negativa påståendena. Det påstående som får svagast stöd är att tv och film gör barn aggressiva.

Jämfört med resultaten från 2018 och framåt syns en förskjutning mot en mer negativ syn på tv och film bland föräldrar till barn i dessa åldersgrupper. Framför allt har påståendena att tv och film är beroendeframkallande och gör barn passiva fått starkare stöd. Det finns dock fluktuationer i de olika åldersgrupperna över tid.

En reflektion rörande tv är att utvecklingen av tv-serier har varit påtaglig de senaste åren, bland annat genom övergången från tablå-tv, det vill säga ett visst program sänds vid en viss tid enligt en schemalagd tablå, till beställ-tv (till exempel Netflix, Disney+) där man själv väljer vilket program man vill se och när man vill se det. Detta har möjliggjort *binge-tittande*, det vill säga att se flera eller alla avsnitt i en serie vid ett och samma tillfälle, något som inte var möjligt under tablå-tv-eran (såvida man inte spelade in avsnitt på video för att se dem vid ett senare tillfälle). Det har i sin tur möjligen öppnat för konflikter mellan barn och föräldrar, där barnet vill se "klart" trots att det kan handla om flera timmars innehåll. Detta kan ha ett förklaringsvärde till en mer negativ syn på tv bland föräldrar till barn i dessa åldersgrupper under senare tid.

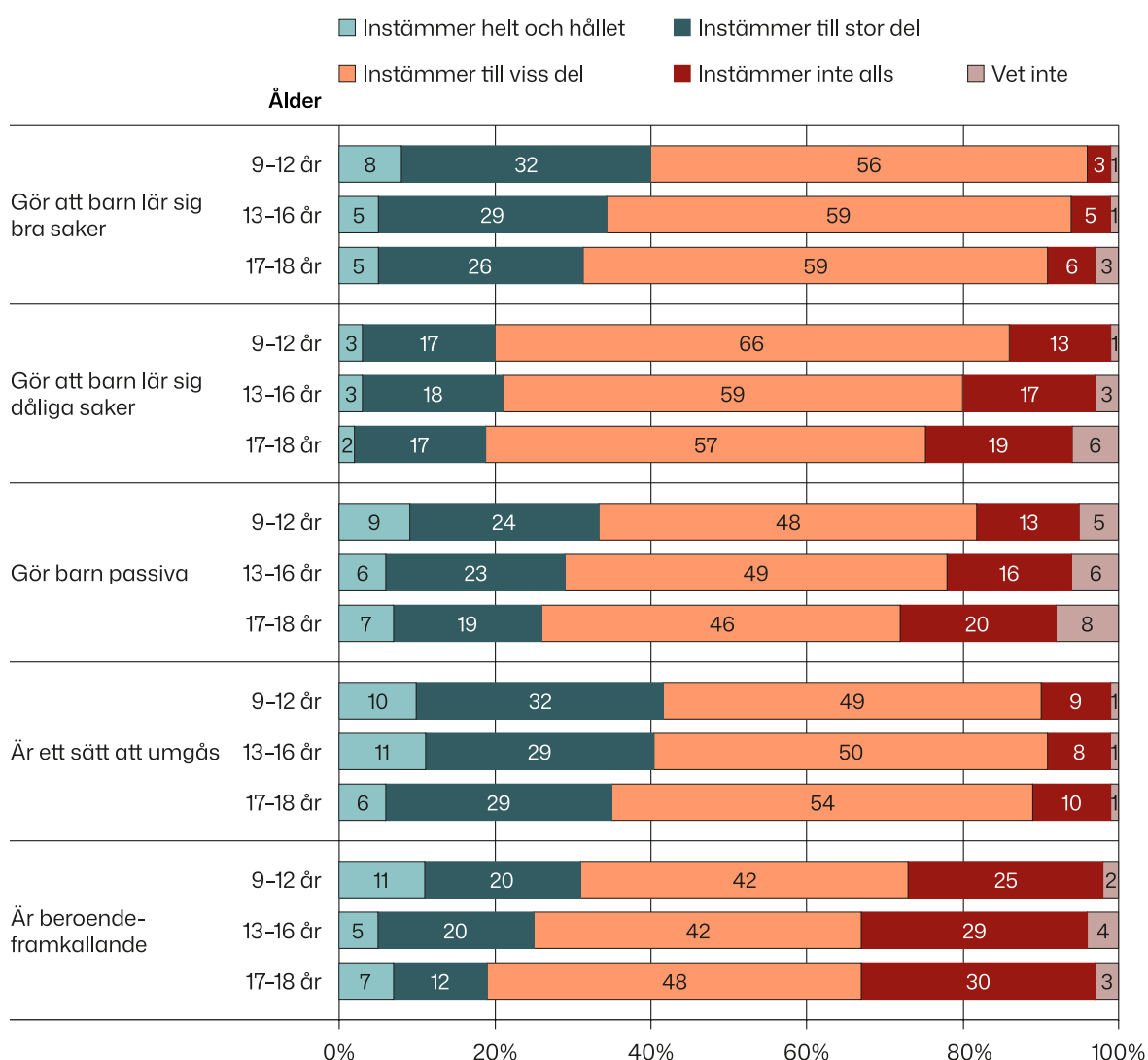
Barnets kön

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

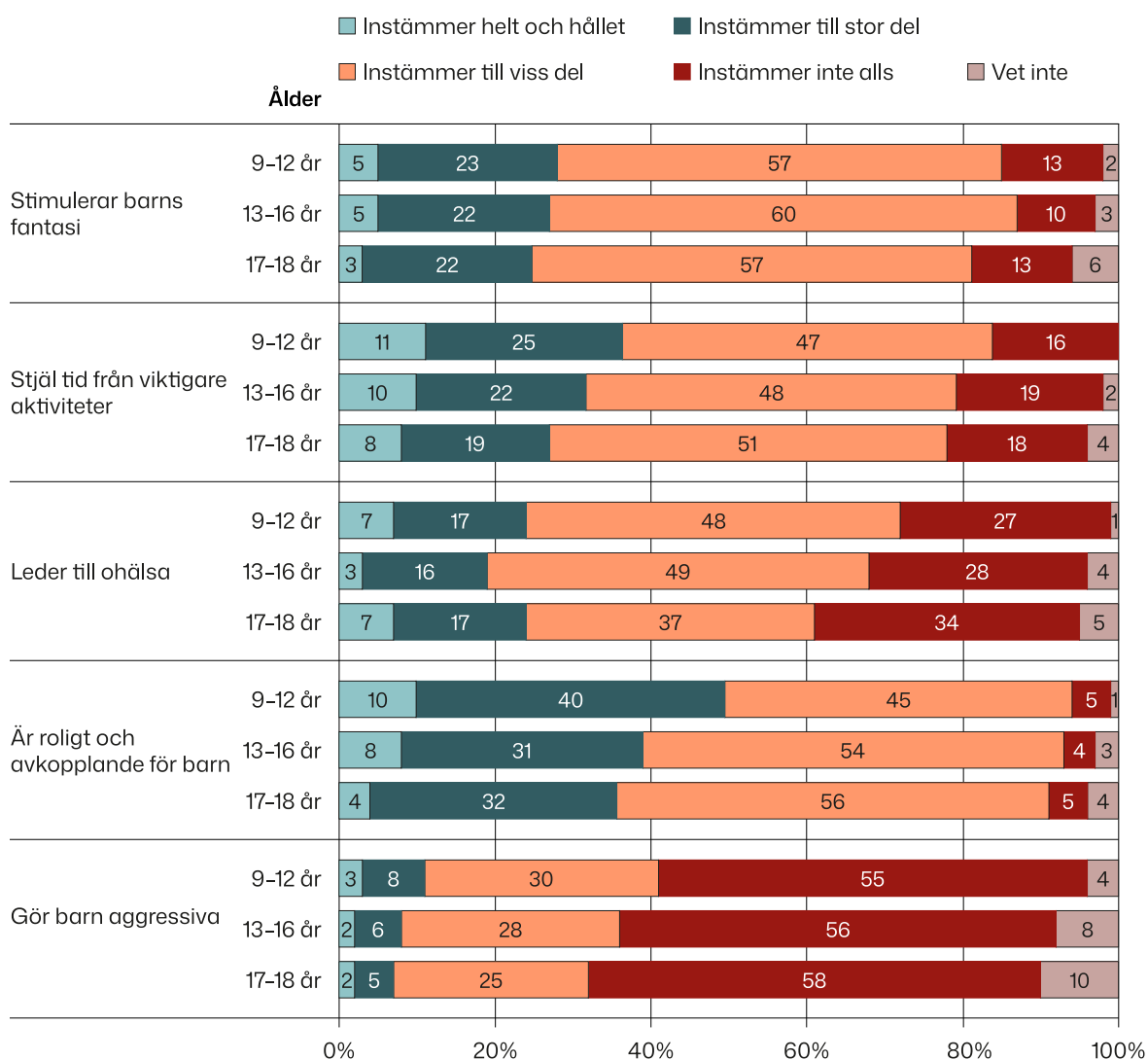
Barnets syskonstatus

I gruppen föräldrar till barn 5–8 år där barnet saknar syskon är det generellt högre andelar som "instämmer helt och hållet" i de negativa påståendena om tv/film. I övrigt framträder inga anmärkningsvärda skillnader.

16 b. Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att tv och film... 9–18 år (%)

Figuren fortsätter på nästa sida.

Bland föräldrar till barn i dessa åldersgrupper är det ännu färre som instämmer helt och hållet i de olika påståendena om tv och film. Det är därmed svårt att få en tydlig bild av den generella inställningen. Läger man till de som instämmer till stor del framträder dock en viss övervikt generellt för en försiktigt mer positiv bild jämfört med föräldrar till de yngre barnen avseende tv och film. Tv och film anses vara roligt och avkopplande för barnet och ett sätt att umgås. Det finns också stöd för att tv och film lär barn bra saker. Samtidigt finns det stöd för att tv och film stjäl tid från viktigare aktiviteter. Liksom bland föräldrar till yngre barn är det påståendet att tv och film gör barn aggressiva som får svagast stöd.

Jämfört med resultaten från 2018 och framåt är svarsmönstret i det närmaste identiskt, med vissa fluktuationer i de olika åldersgrupperna över tid.

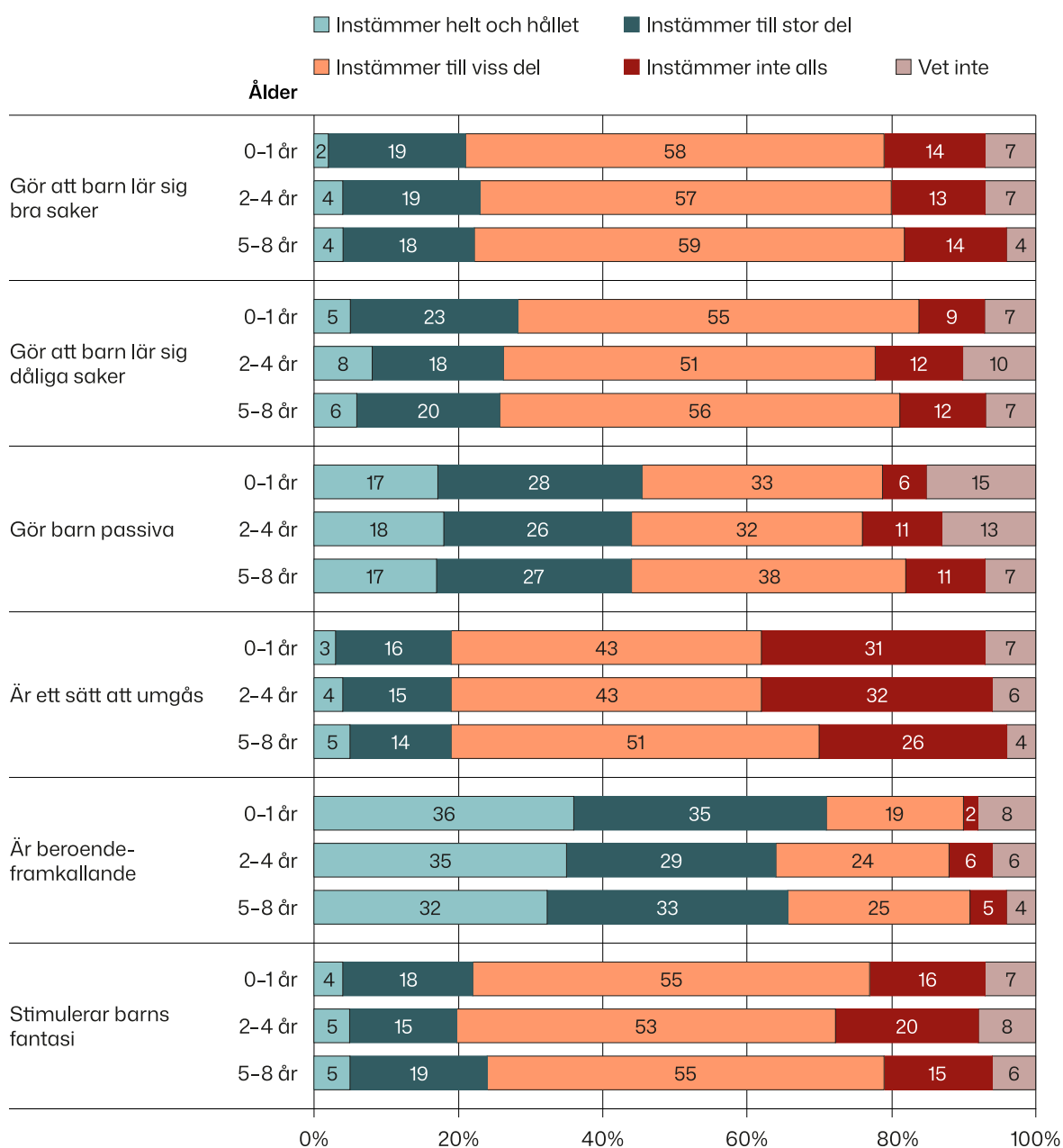
Barnets kön

I gruppen 13-16 år instämmer föräldrar till pojkar i högre grad i påståendet att tv och film är ett sätt att umgås. I övrigt är svaren mycket likartade oavsett barnets kön.

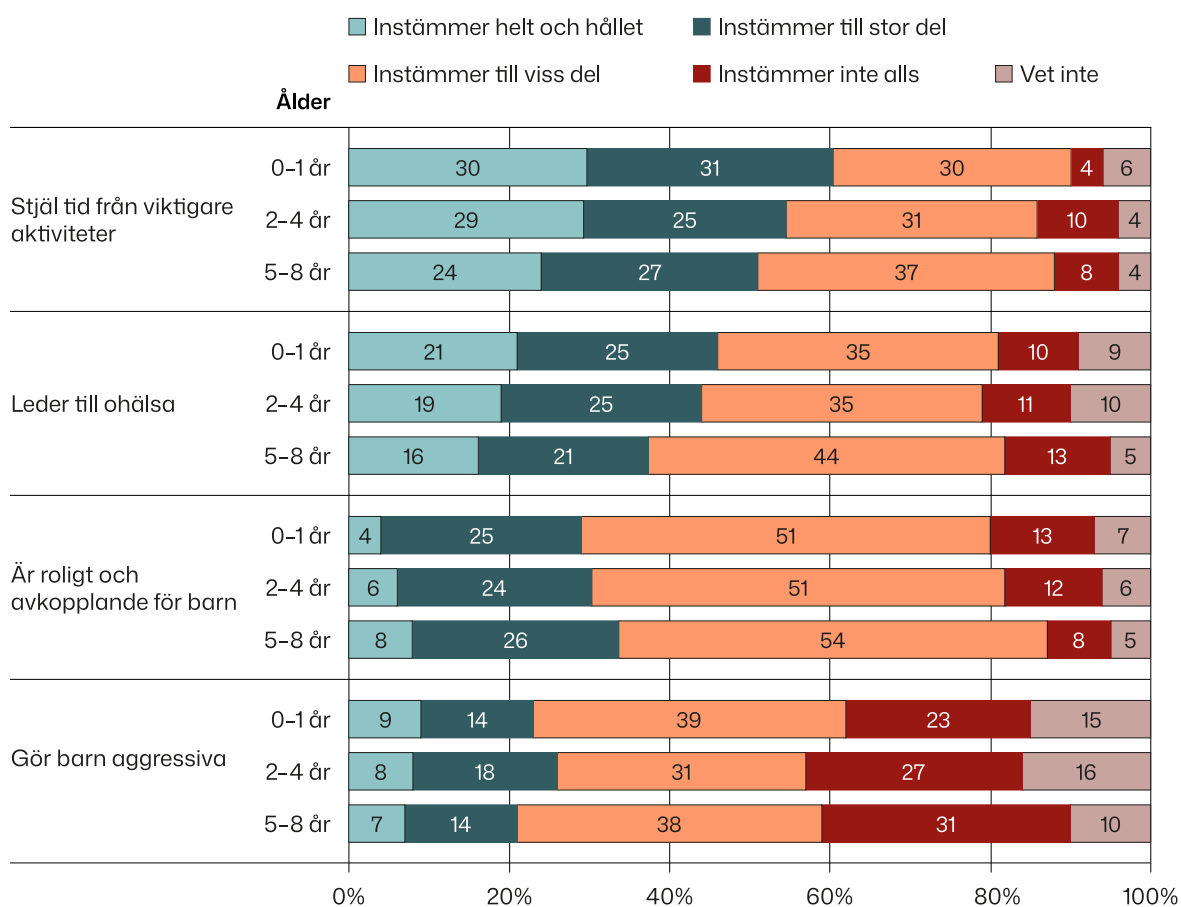
Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Det förekommer skillnader bland föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar jämfört med de med barn utan sådana funktionsnedsättningar. Bland annat syns att en högre andel av de förstnämnda anser att tv och film gör barn passiva – samtidigt anser de i högre grad att tv och film är ett sätt att umgås och att det är roligt och avkopplande för barn (endast 13–16).

17. Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att datorspel/tv-spel/mobilspel/spel på surfplatta... 0–8 år (%)

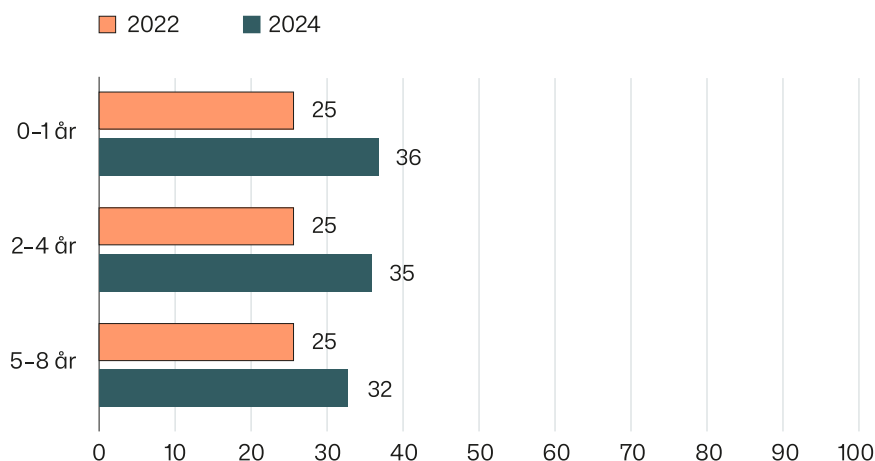
Figuren fortsätter på nästa sida.

Till skillnad mot påståendena om film och tv – där föräldrarna har en avvaktande inställning mellan positivt och negativt – framträder här en tydligt negativ bild av digitala spel. Det påstående som får starkast stöd är att spelen är beroendeframkallande, följt av att spelen stjäl tid från viktigare aktiviteter. Även påståendet att de gör barn passiva och leder till ohälsa får relativt starkt stöd. Över lag är stödet för de positiva påståendena svagt – för första gången får påståendet att spel gör barn aggressiva starkare stöd än att de stimulerar barns fantasi och är ett sätt att umgås.

Jämfört med resultaten från 2018 och framåt har den negativa bilden av spel förstärkts över tid. Det gäller i synnerhet påståendet att de är beroendeframkallande som ökat med mellan 7 till 11 procentenheter sedan 2022, men också att de stjäl tid från viktigare aktiviteter och leder till ohälsa har ökat påtagligt sedan 2022.

**17 II. Jag tycker att datorspel/tv-spel/mobilspel/spel på surfplatta...
Är beroendeframkallande, instämmer helt och hållet. Föräldrar till
barn 0–8 år, 2022 och 2024 (%)**

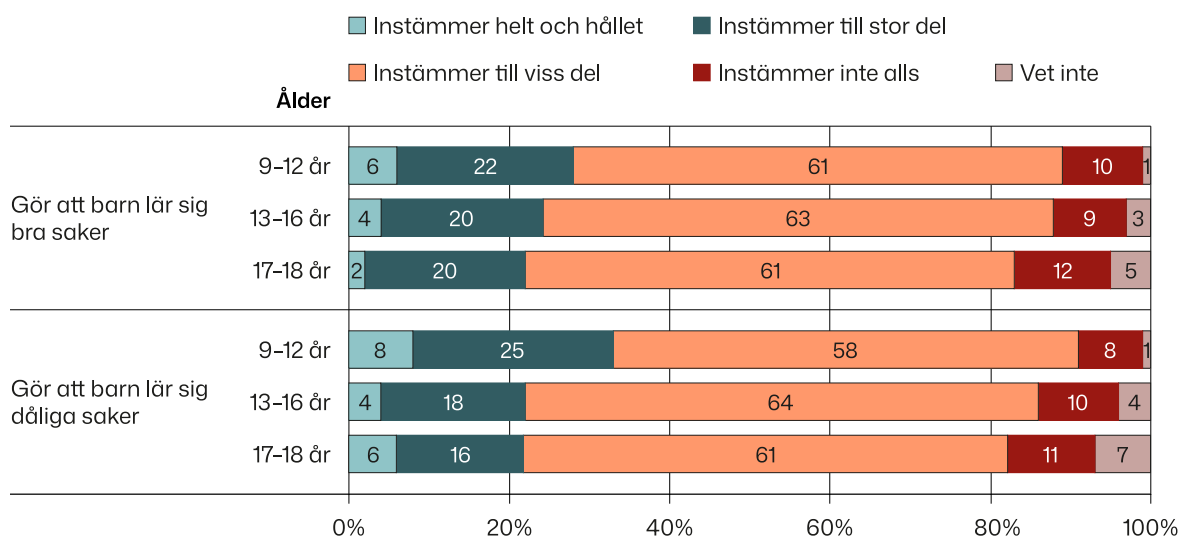
Barnets kön

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

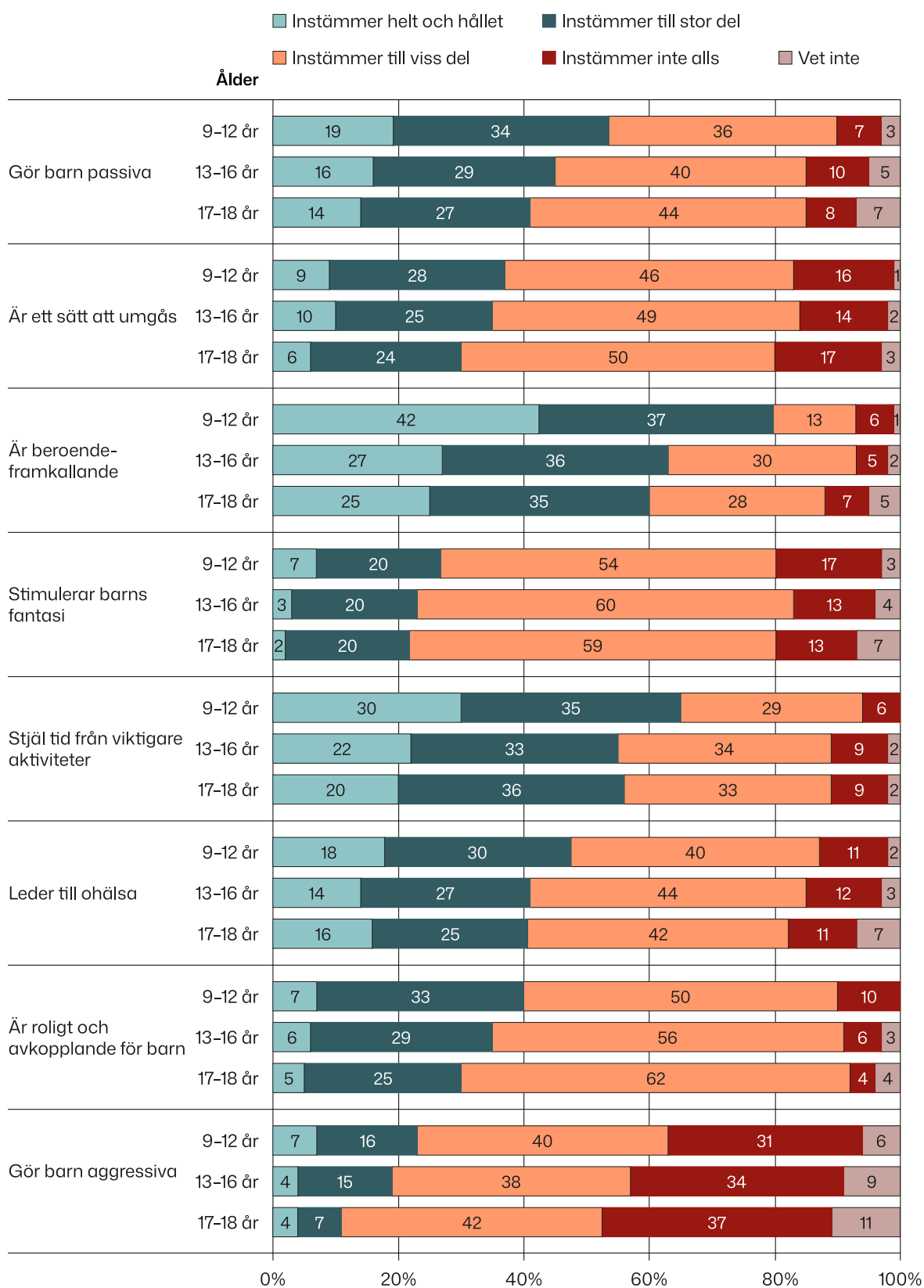
Barnets syskonstatus

I gruppen föräldrar till barn 5–8 år där barnet saknar syskon är det generellt högre andelar som "instämmer helt och hållet" i de negativa påståendena om spel. I övrigt framträder inga anmärkningsvärda skillnader.

**17 b. Hur ställer du dig till följande påståenden?
Jag tycker att datorspel/tv-spel/mobilspel/spel
på surfplatta... 9–18 år (%)**

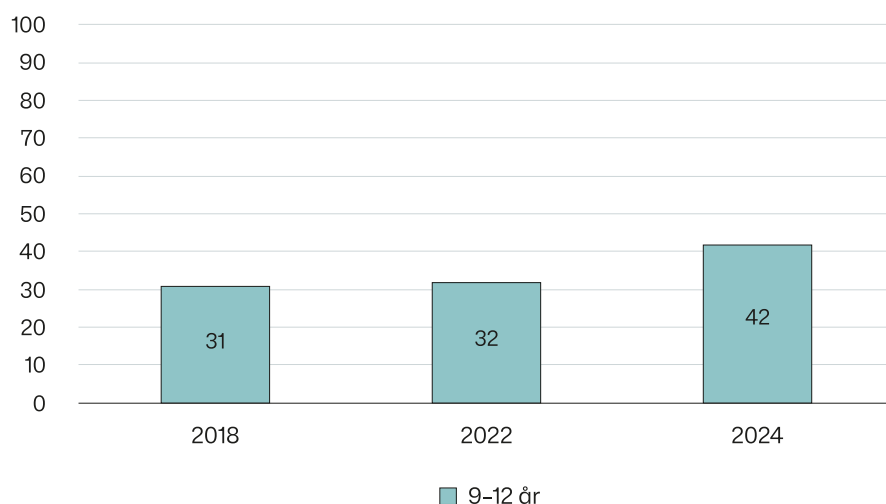
Figuren fortsätter på nästa sida.

Också bland föräldrar till barn i åldern 9–18 år dominerar de negativa påståendena bland föräldrar. Det är framför allt påståendena om att spelen är beroendeframkallande och att de stjälar tid från viktigare aktiviteter som får stöd.

Jämfört med resultaten från 2018 och framåt är svarsmönstret likartat men bland föräldrar till 9–12-åringar syns en märkbart mer negativ inställning till spel. Ett exempel är påståendet att de är beroendeframkallande där andelen som instämmer helt och hållet har ökat med 10 procentenheter sedan föregående undersökning 2022 (diagram 17 b II).

**17 b II. Jag tycker att datorspel/tv-spel/mobilspel/spel på surfplatta...
Är beroendeframkallande, instämmer helt och hållet. Föräldrar till barn
9–12 år, 2018–2024 (%).**

När det gäller påståendet att spel stjälar tid från viktigare aktiviteter så sjönk stödet 2022 för att sedan öka igen i föreliggande undersökning, 2018: 29 %, 2022: 23 %, 2024: 30 %.

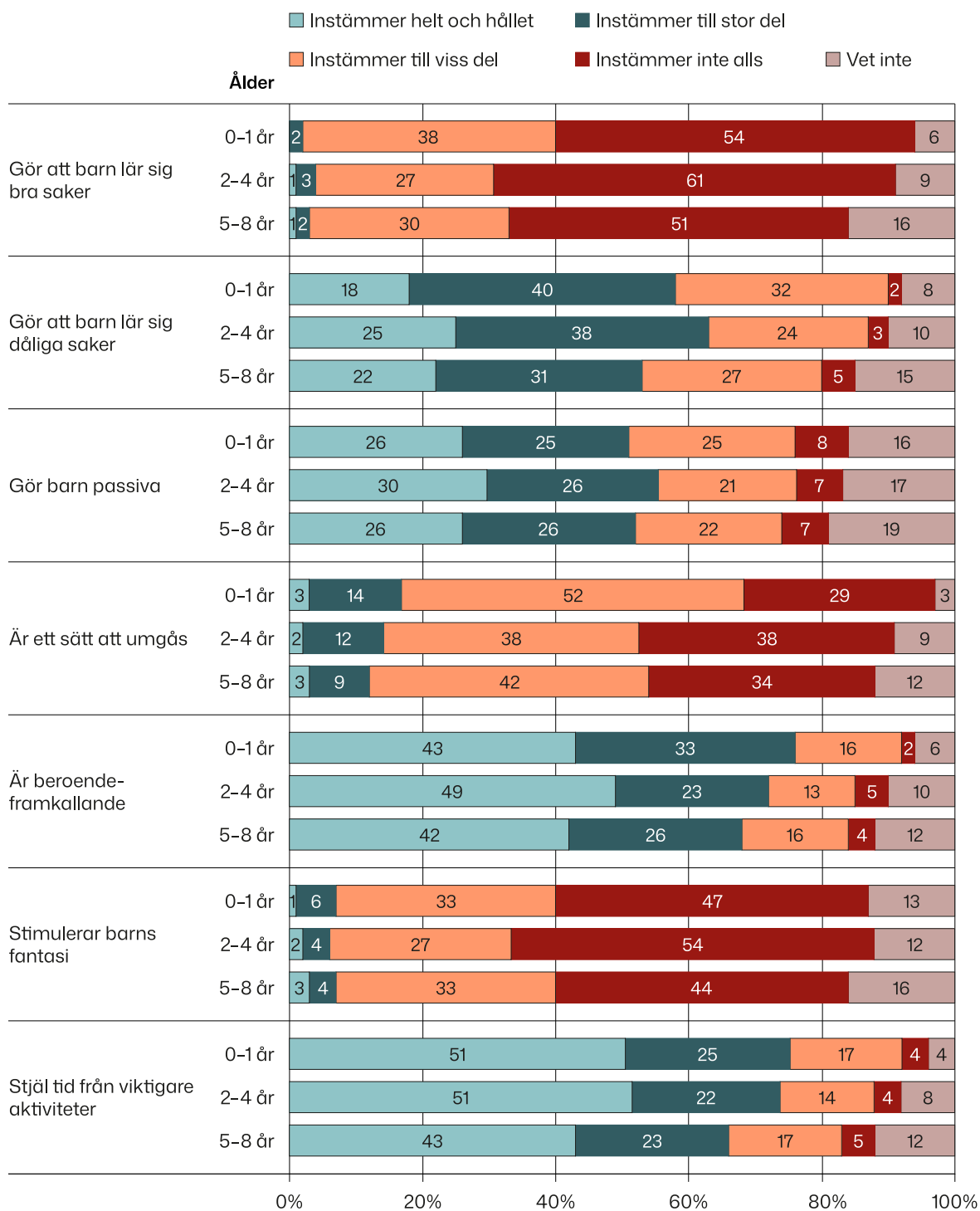
Barnets kön

I grupperna 9–12 och 13–16 år anser föräldrar till pojkar att spel är ett sätt att umgås i högre utsträckning än föräldrar till flickor.

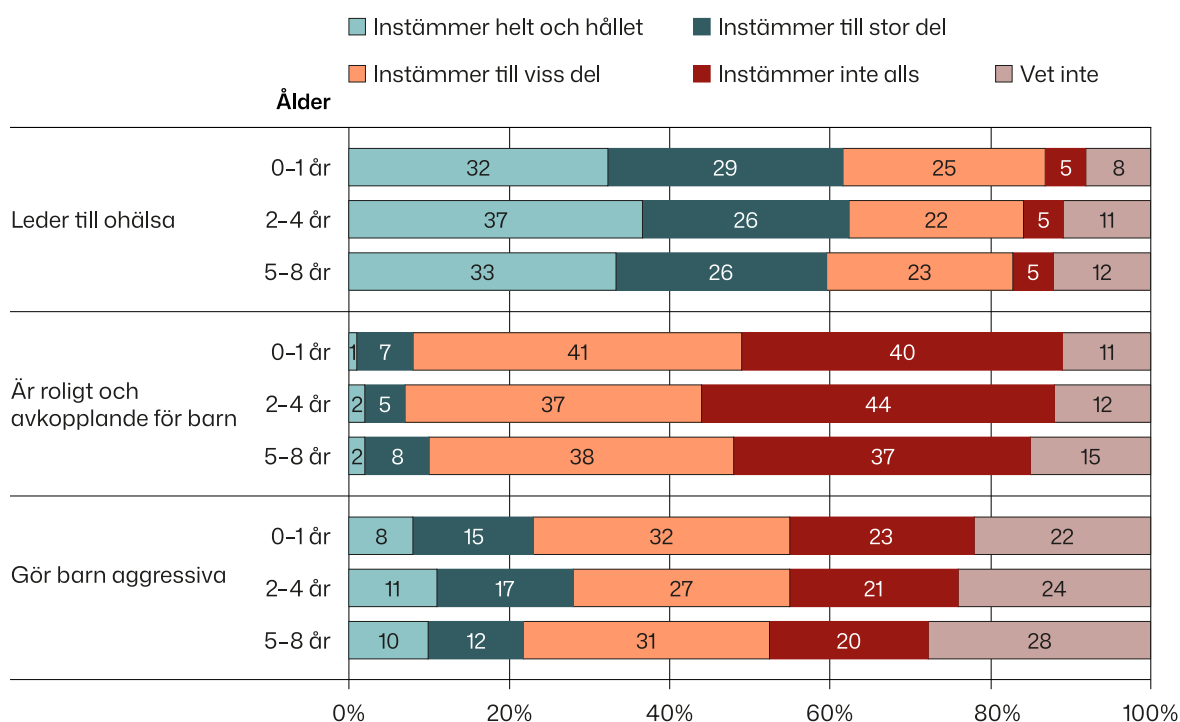
Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Det förekommer flera skillnader mellan svaren från föräldrar till barn med och utan psykiska funktionsnedsättningar. Över lag kan det tolkas som att de med barn som har funktionsnedsättningar tillmäter spel en högre betydelse än de andra. Till exempel är det fler (13–16) som anser att spel lär barn bra saker, är ett sätt att umgås och är roligt och avkopplande för barn – samtidigt är det också fler som tycker att spel lär barn dåliga saker, gör barn passiva (också 17–18), är beroendeframkallande, stjälar tid från viktigare aktiviteter och leder till ohälsa.

18. Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att sociala medier... T.ex. Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok. 0–8 år (%)

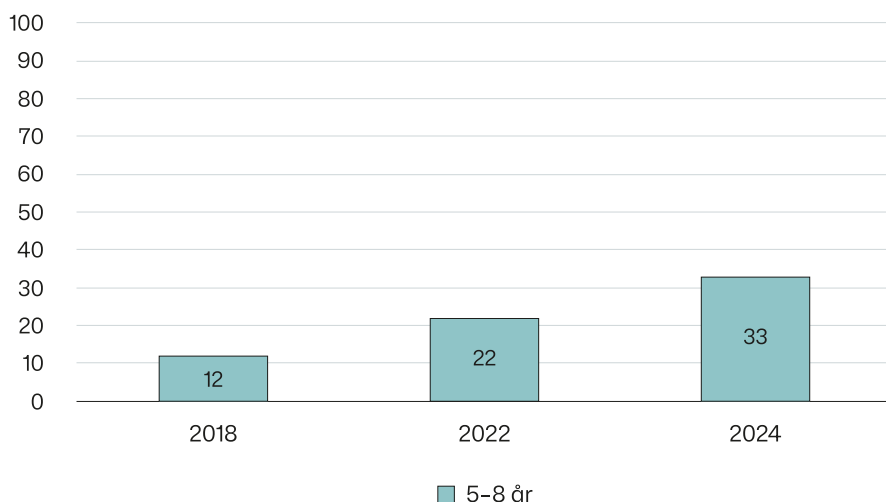
Figuren fortsätter på nästa sida.

Diagrammet visar tydligt att föräldrar till barn i denna åldersgrupp har en starkt negativ bild av sociala medier. Det är endast enstaka procent som helt instämmer i de positiva påståendena om sociala medier. Det finns i stället starkt stöd för att de är beroendeframkallande, att de stjälar tid från viktigare aktiviteter, att de lär barn dåliga saker, att de leder till ohälsa och gör barn passiva.

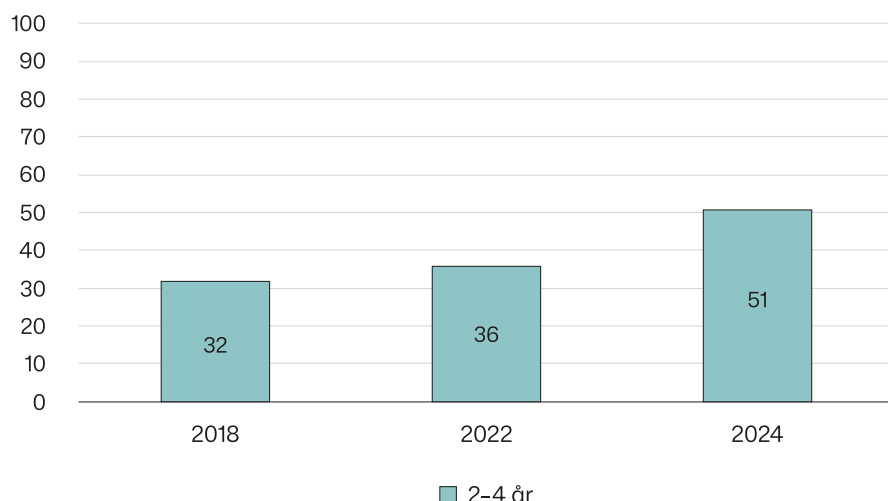
Jämfört med resultaten från 2018 och framåt är svarsmönstret över lag mycket likt, men den negativa synen på sociala medier har förstärkts. Ett exempel på detta mönster är andelarna som instämmer helt och hållet med påståendet att sociala medier leder till ohälsa (diagram 18 II).

18 II. Instämmer helt och hållet i påståendet att sociala medier leder till ohälsa, 2018–2024, föräldrar till barn 5–8 år (%)

På motsvarande sätt har stödet för påståendet att sociala medier stjälar tid från viktigare aktiviteter ökat över tid bland föräldrar till barn i åldern 2–4 år (diagram 18 III).

18 III. Instämmer helt och hållet i påståendet att sociala medier stjälar tid från viktigare aktiviteter, 2018–2024, föräldrar till barn 2–4 år (%)

Liknande mönster syns för flera av de negativa påståendena. Det rör sig alltså om en påtagligt mer negativ inställning på kort tid. Till och med påståendet att sociala medier gör barn aggressiva har ett betydligt starkare stöd än i föregående undersökning.

En hypotes rörande bakgrunden till denna ökade skepsis, där den största förändringen i flera fall skett sedan föregående undersökning 2022, det vill säga för endast två år sedan, är att detta kan hänga samman med den debatt om sociala medier och skärmtid som visserligen pågått en tid, men som intensifierats de senaste två åren. Mediedebatten med starkt fokus på negativa hälsoaspekter av sociala medier/skrämtid, liksom införandet av rekommendationer för barns och ungas skärmanvändning från Folkhälsomyndigheten – som lanserades i september 2024 – kan antas ha haft betydelse för hur föräldrar ställer sig till de påståenden som redovisats ovan. Datainsamlingen för föreliggande undersökning inleddes i oktober 2024, med andra ord i nära anslutning till Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Det har vidare förts en politisk debatt om skärmanvändning i skolan och förskolan och förändringar i mer restriktiv riktning har införts och fler har aviserats. Sammantaget kan en mer negativ/restriktiv inställning till digitala medier – i synnerhet sociala medier – skönjas i samhällsdebatten under senare år. Sannolikt har ovan nämnda faktorer ett betydande förklaringsvärde för resultatet i de attitydfrågor som ställts i denna undersökning.

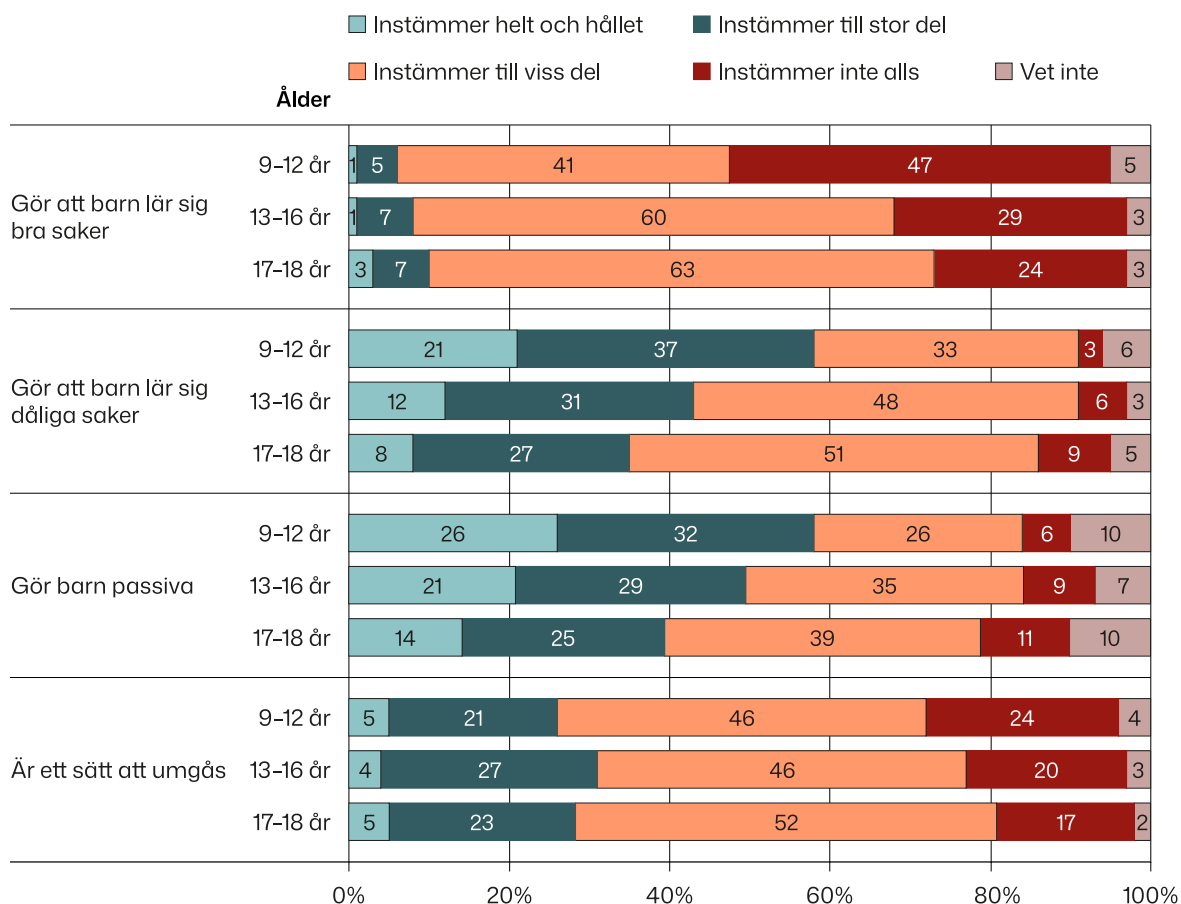
Barnets kön

Det finns två delfrågor där skillnaden mellan svaren från föräldrar till pojkar respektive flickor överstiger 5 procentenheter. Det gäller bland 0–4 år där föräldrar till flickor i högre grad instämmer helt och hållet i att sociala medier gör att barn lär sig dåliga saker (26 %) jämfört med hur föräldrar till pojkar svarat (20 %). Det andra avser åldersgruppen 5–8 år där föräldrar till pojkar i högre grad instämmer helt och hållet i påståendet att sociala medier gör barn aggressiva (pojkar: 13 %; flickor: 6 %)

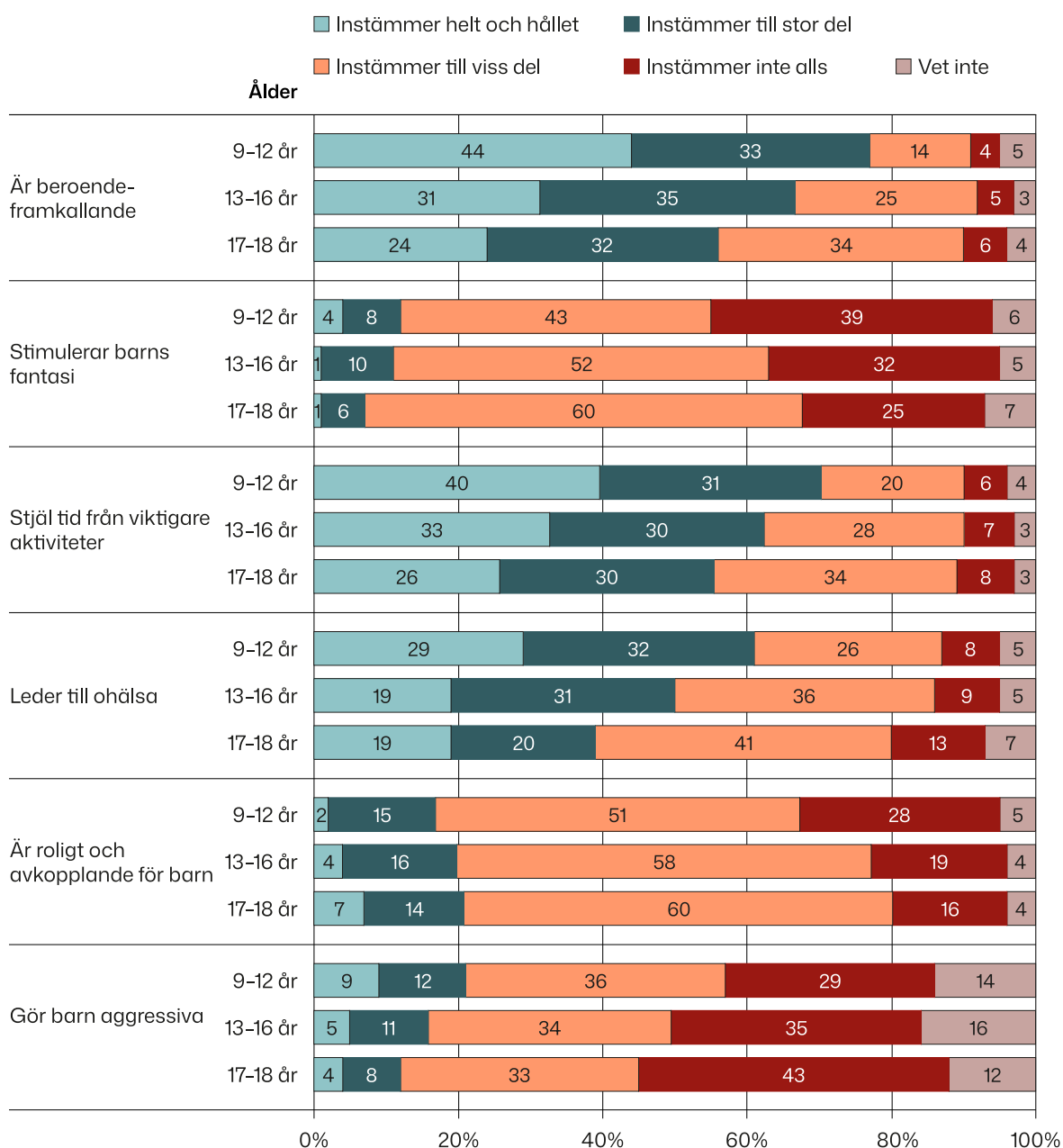
Barnets syskonstatus

Bland föräldrar till barn i åldern 5–8 år där barnet saknar syskon är det en högre andel som "instämmer helt och hållet" i påståendena att sociala medier är beroendeframkallande och att de gör barn aggressiva.

18 b. Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att sociala medier... T.ex. Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok. 9–18 år (%)

Figuren fortsätter på nästa sida.

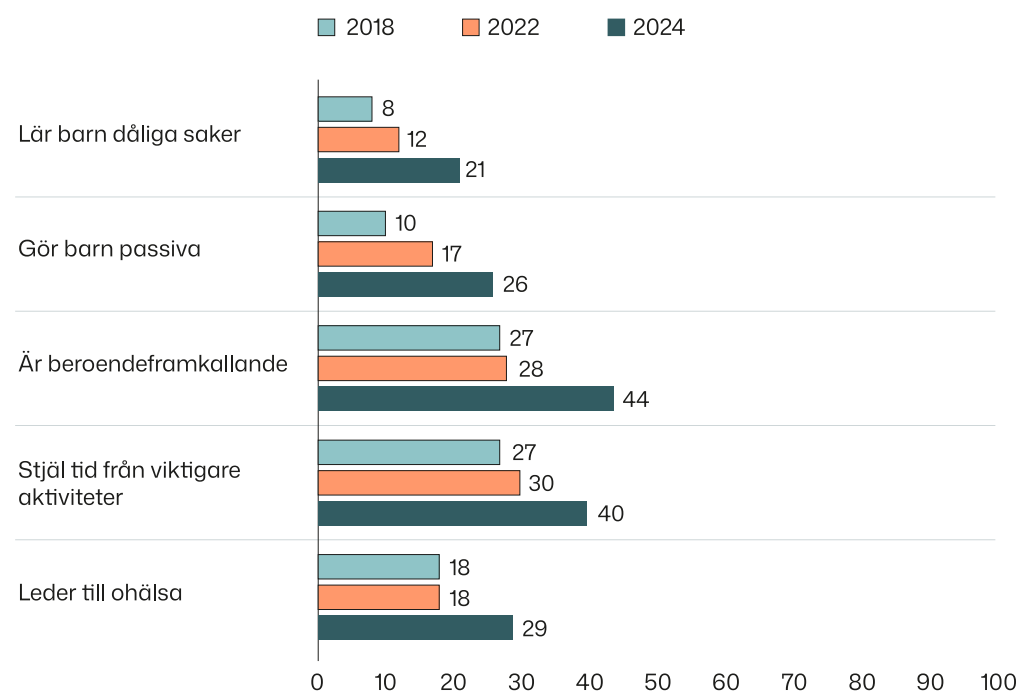

Även bland föräldrar till de äldre barnen framträder en påtaglig skepsis mot sociala medier. Man kan se att de negativa påståendena generellt har betydligt starkare stöd än de positiva. För de negativa påståendena är stödet starkast bland föräldrar till barn i 9-12-årsåldern, detta stöd minskar med barnets stigande ålder men är fortfarande starkare än för positiva påståenden.

Jämfört med resultaten från 2018 och framåt syns också här liksom för föräldrar med yngre barn att den negativa inställningen till sociala medier har förstärkts. Det är värt att notera att åldersgränsen för de flesta sociala medier är 13 år i Sverige. Trots detta är det som redan nämnts föräldrar till 9-12-åringar som är mest negativt inställda till sociala medier. Detta kan tolkas på flera sätt, men genom andra frågor i undersökningen framgår att användningen av sociala medier är utbredd också bland 9-12-åringar. Enligt barn i den åldern

själva rör det sig om hälften (50 %) och enligt föräldrar till barn i den åldern om 57 %. Nedan följer ett diagram som beskriver några attitydförändringar om sociala medier bland föräldrar till barn 9–12 år över tid.

18 b II. Jag tycker att sociala medier... T.ex. Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, Tiktok. Föräldrar till barn 9–12 år, instämmer helt och hållet (%)

Som framgår av diagrammet ovan är det en påtaglig ökning av stödet för dessa negativa påståenden jämfört med 2022. Mellan 2018 och 2022 är skillnaderna mindre.

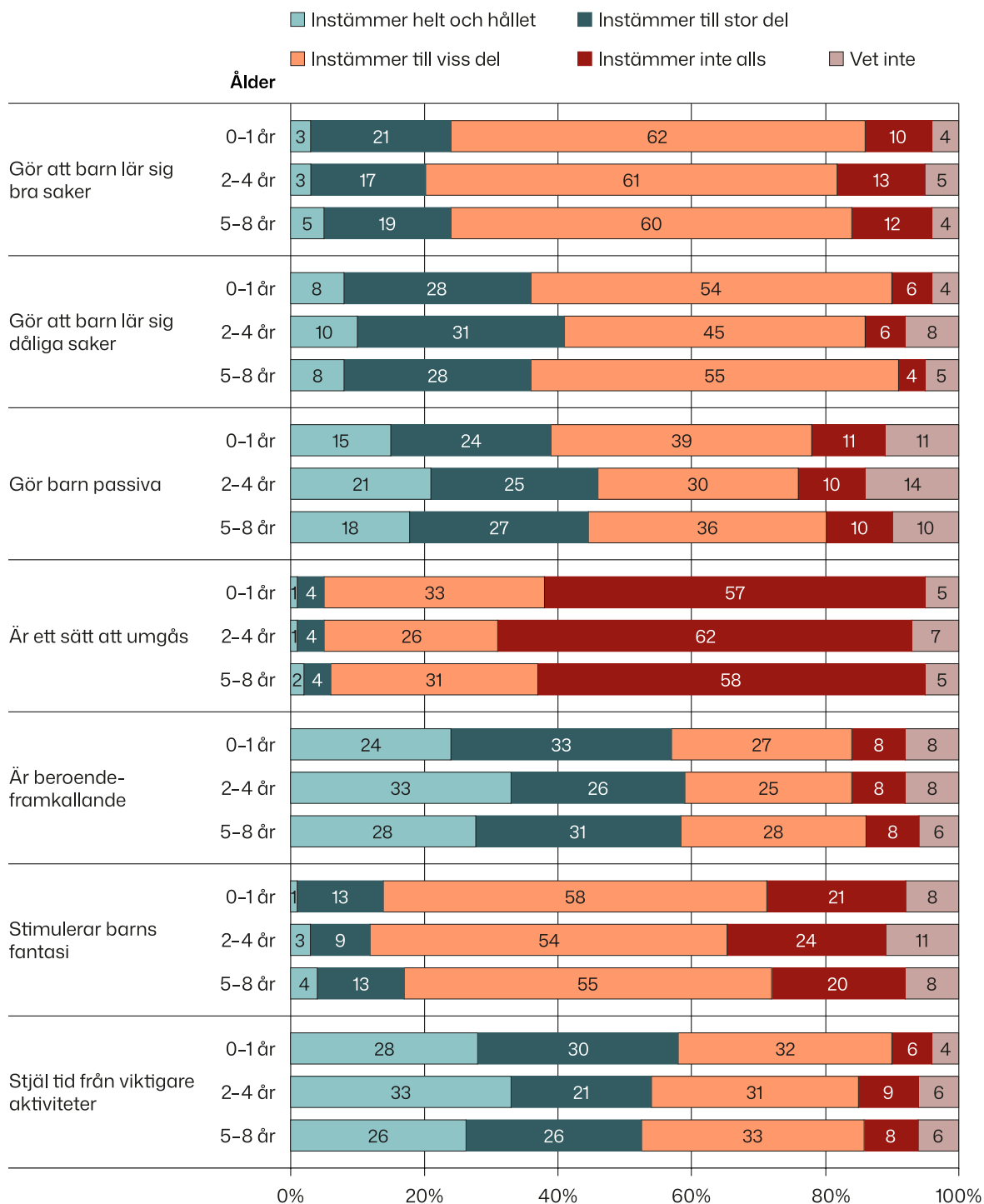
Barnets kön

I gruppen föräldrar till barn 13–16 år är det en högre andel föräldrar till flickor som instämmer helt och hållet i påståendena att sociala medier lär barn dåliga saker och gör dem passiva. I gruppen föräldrar till barn 17–18 år anger en högre andel föräldrar till flickor att sociala medier stjäl tid från viktigare aktiviteter.

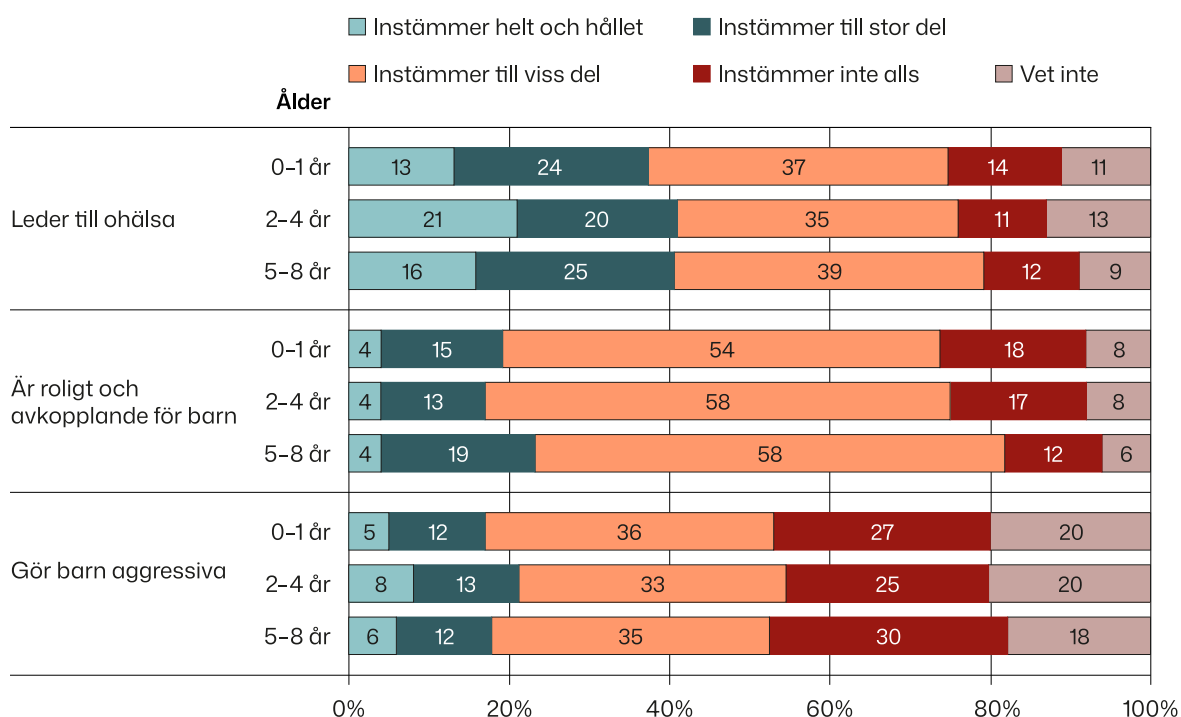
Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Det är fler föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar i gruppen 13–16 år som instämmer helt och hållet i påståendena att sociala medier gör att barn lär sig dåliga saker, leder till ohälsa, gör barn passiva (också 17–18) och är beroendeframkallande (också 17–18).

19. Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att Youtube... 0–8 år (%)

Figuren fortsätter på nästa sida.

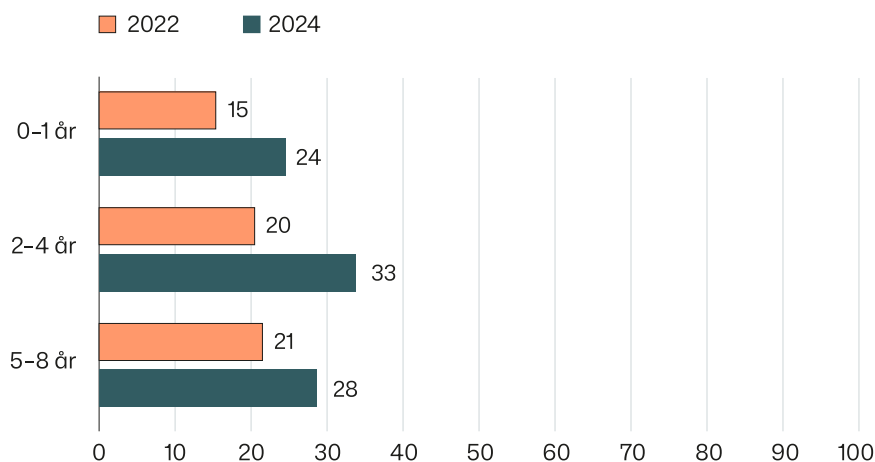

Det är andra gången detta frågebatteri ställs specifikt för Youtube. Det går att argumentera för att Youtube är ett socialt medium och därför borde ingå i det föregående frågebatteriet. Under de senaste undersökningarna har dock Youtube framstått som ett synnerligen populärt medium – inte minst bland små barn – som därför intar en särställning i flera avseenden. Det är därför intressant att studera i särskild ordning.

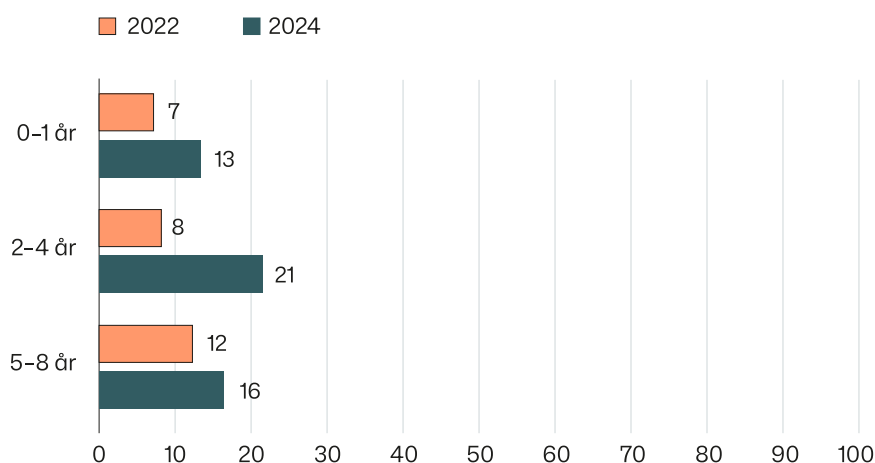
Också när det gäller Youtube framträder ett starkt stöd för de negativa påståendena och ett (mycket) svagt stöd för de positiva. I likhet med tidigare frågor om sociala medier är det påståendena att det är beroendeframkallande och att det stjäl tid från viktigare aktiviteter som får starkast stöd.

Jämfört med föregående undersökning 2022 har den negativa inställningen förstärkts. Som exempel kan påståendena att Youtube är beroendeframkallande och leder till ohälsa redovisas mellan åren (diagram 19 II och 19 III).

19 II. Instämmer helt och hållet i påståendet att Youtube är beroendeframkallande, 2022 och 2024, föräldrar till barn 0–8 år (%)

19 III. Instämmer helt och hållet i påståendet att Youtube leder till ohälsa, 2022 och 2024, föräldrar till barn 0–8 år (%)

Barnets kön

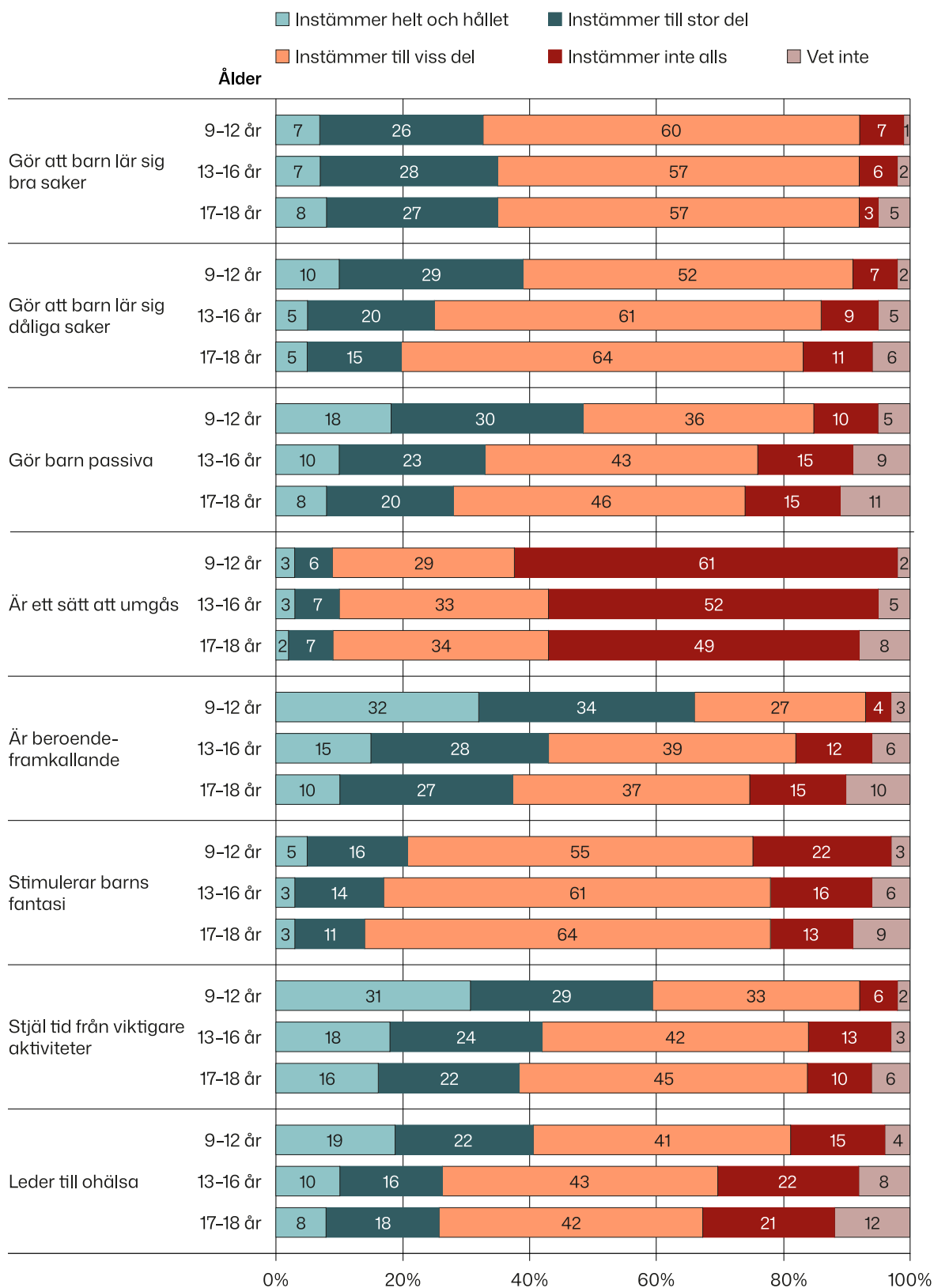
Bland föräldrar till barn i åldern 0–4 år finns två påståenden där skillnaderna överstiger 5 procentenheter. Det gäller påståendena att Youtube är beroendeframkallande (föräldrar till pojkar ”instämmer helt och hållet”: 33 %; flickor: 27 %) och stjälar tid från viktigare aktiviteter (föräldrar till pojkar ”instämmer helt och hållet”: 35 %; flickor: 28 %).

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader bland föräldrar till barn i åldern 5–8 år.

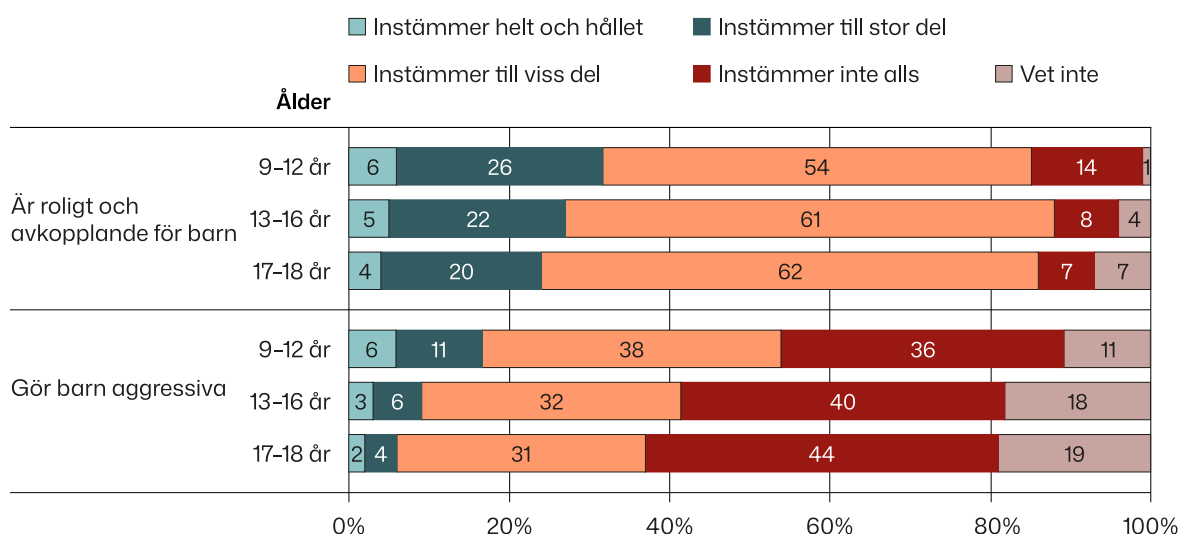
Barnets syskonstatus

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

19 b. Hur ställer du dig till följande påståenden? Jag tycker att Youtube... 9–18 år (%)

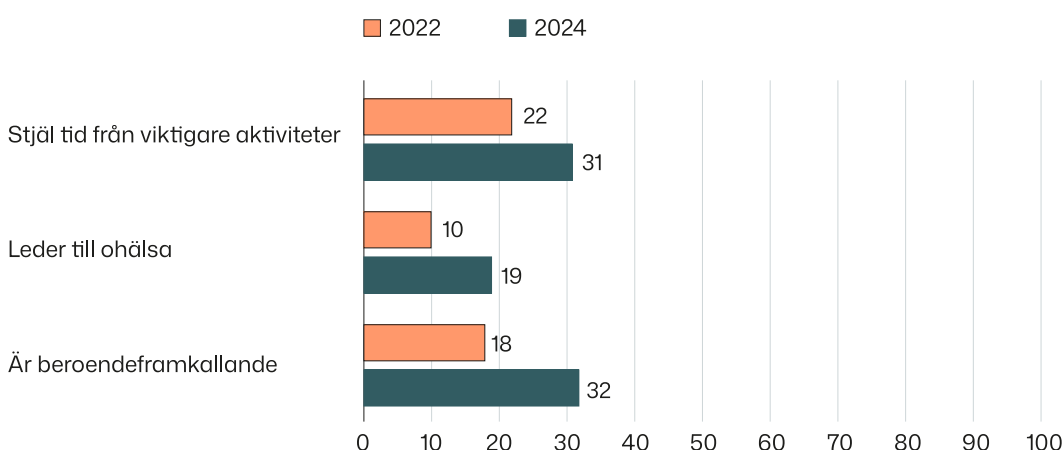
Figuren fortsätter på nästa sida.

I den äldre åldersgruppen framträder en aning mindre negativ bild. Stödet för påståendet att Youtube lär barn bra saker är något starkare jämfört med de yngre åldersgrupperna. Det är föräldrar till barn i 9-12-årsåldern som är mest negativa och denna skepsis minskar ju äldre barn det är fråga om.

Jämfört med föregående undersökning 2022 är det framför allt föräldrar till barn i 9-12-årsåldern som det syns tydliga förändringar, och då i en ökad skepsis, för övriga rör det sig om mindre skillnader.

19 b II. Instämmer helt och hållet i påståendet att Youtube... 2022 och 2024, föräldrar till barn 9-12 år (%)

Barnets kön

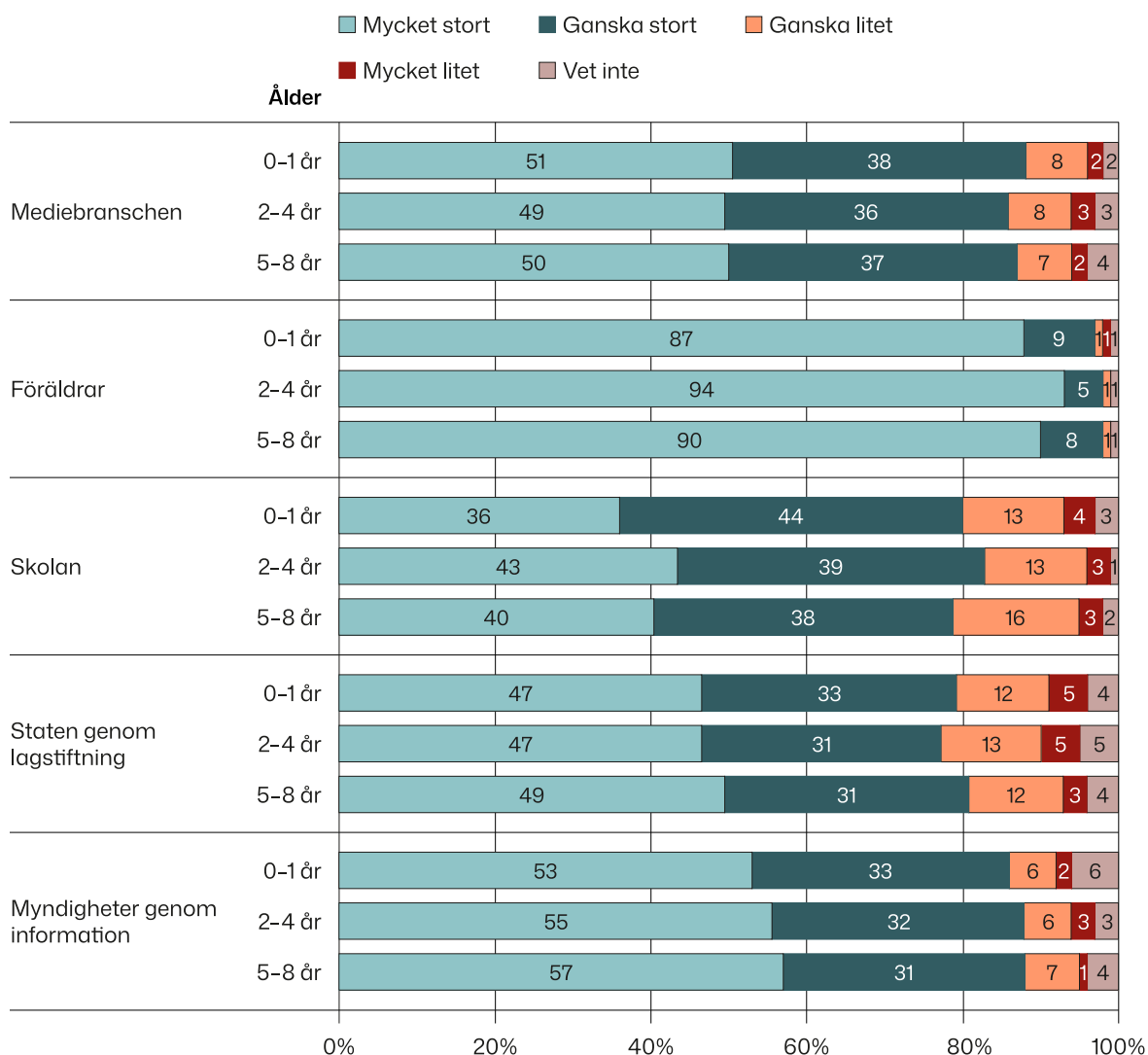
Det förekommer inga väsentliga skillnader mellan föräldrar till flickor och pojkar, med undantag för påståendet att Youtube gör att barn lär sig bra saker bland föräldrar till barn i åldern 13-16 år. Här instämmer föräldrar till pojkar helt och hållet i betydligt högre grad än föräldrar till flickor.

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Det framträder inga anmärkningsvärda skillnader förutom att föräldrar till barn i åldern 13–16 med funktionsnedsättningar i högre grad instämmer helt och hållet i påståendet att Youtube lär barn bra saker, stimulerar barns fantasi, är roligt och avkopplande för barn och är ett sätt att umgås. Men de instämmer också i högre grad med påståendet att Youtube lär barn dåliga saker.

När det gäller dessa frågor om föräldrars attityder till olika medieformer kan generellt sägas att förutom när det gäller film/tv har föräldrar en övervägande negativ inställning. Vidare har denna negativa inställning ytterligare förstärkts i vissa åldersgrupper sedan föregående undersökning.

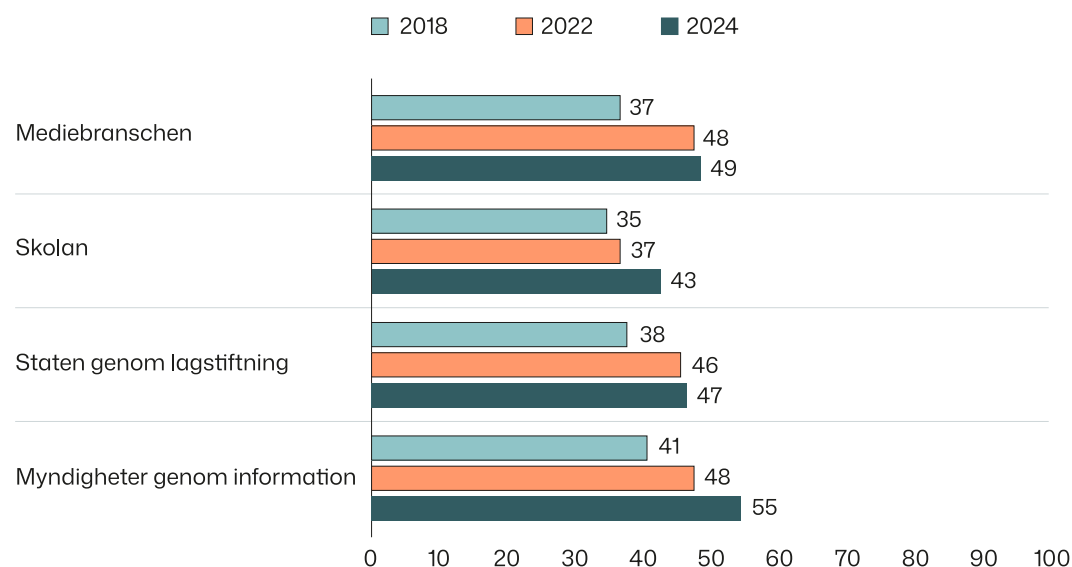
20. När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha: Föräldrar till barn 0–8 år (%)

Diagrammet visar tydligt att föräldrar anser att det är just föräldrar som ska det största ansvaret för att skydda barn när de använder medier. Samtidigt anses samtliga ovan nämnda aktörer ha ett mycket eller ganska stort ansvar.

Också i föregående undersökning 2022 var det föräldrar som bedömdes ha det överlägset största ansvaret. I föreliggande undersökning har åsikten att alla de övriga aktörerna har ett "mycket stort" ansvar ökat – i vissa fall med flera procentenheter. Jämför man med resultatet från 2018 är denna ökning ännu större. Diagram 20 II redovisar föräldrar till 2–4-åringar som svarat "mycket stort ansvar" för respektive aktör.

20 II. Föräldrar till barn 2–4 år som anser att följande aktörer har ett mycket stort ansvar för skydd av barn när de använder medier. 2018–2024 (%)

Det förefaller som om föräldrar upplever ett ökat behov av skydd när det gäller små barns medieanvändning.

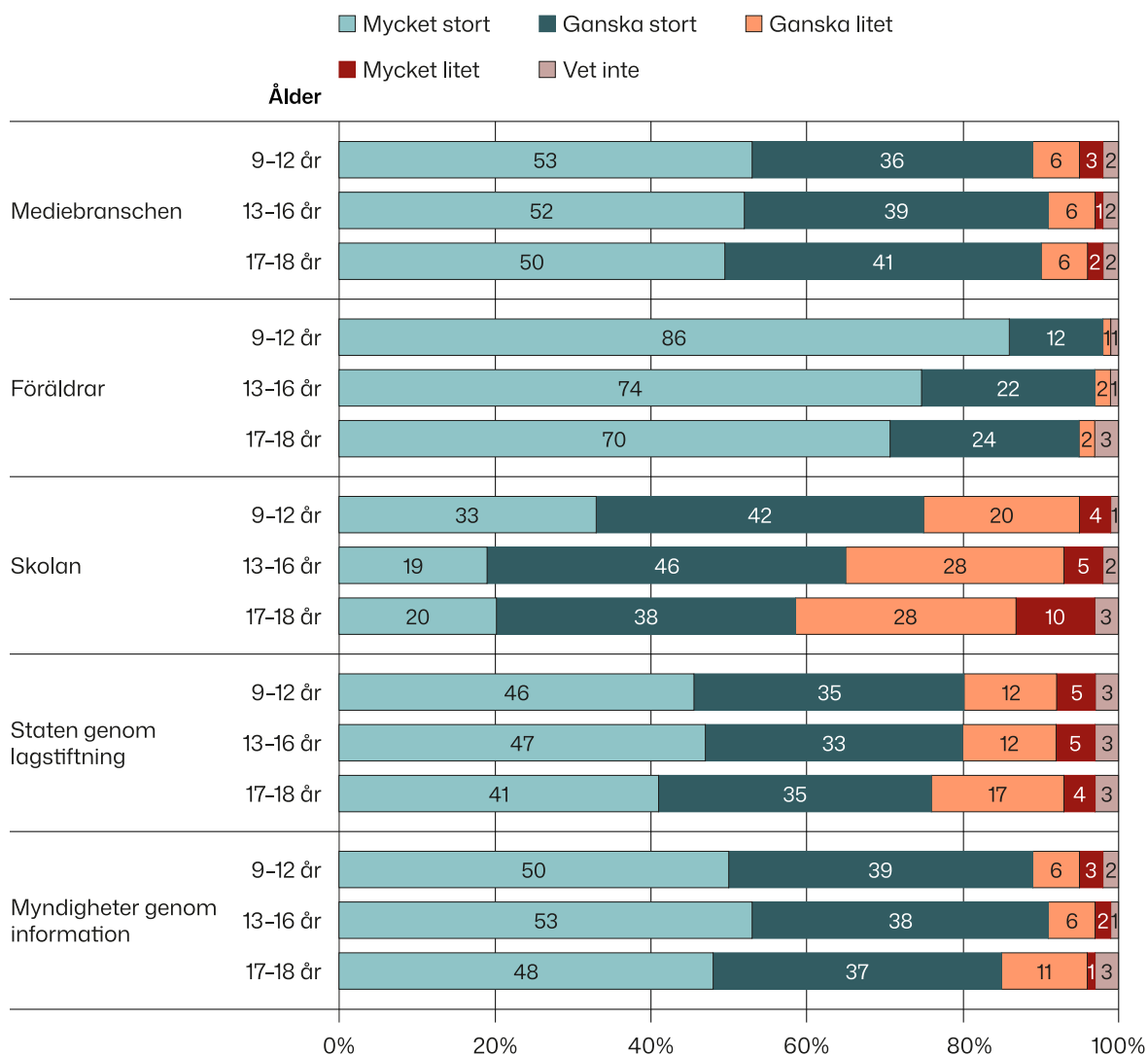
Barnets kön

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

Barnets syskonstatus

Bland föräldrar till barn i åldern 5–8 år där barnet saknar syskon är det större andelar som anger "mycket stort ansvar" avseende mediebranschen, skolan, staten genom lagstiftning och myndigheter genom information.

20 b. När det gäller skydd av barn och unga när de använder medier, hur stort ansvar anser du att nedanstående aktörer ska ha: Föräldrar till barn 9–18 år (%)

Också i denna åldersgrupp är det föräldrarnas ansvar som lyfts fram, dock med minskande andelar ju äldre barnen är. Detta mönster syns också över tid. Över lag har svaren på denna fråga i dessa åldersgrupper varit likartade utan några större skillnader ända sedan 2018. Det finns dock undantag. Vad gäller mediebranschens ansvar kan en ökning skönjas över tid – i synnerhet bland 9–12, medan det för skolans del i stället sjunkit bland föräldrar till tonåringar.

Barnets kön

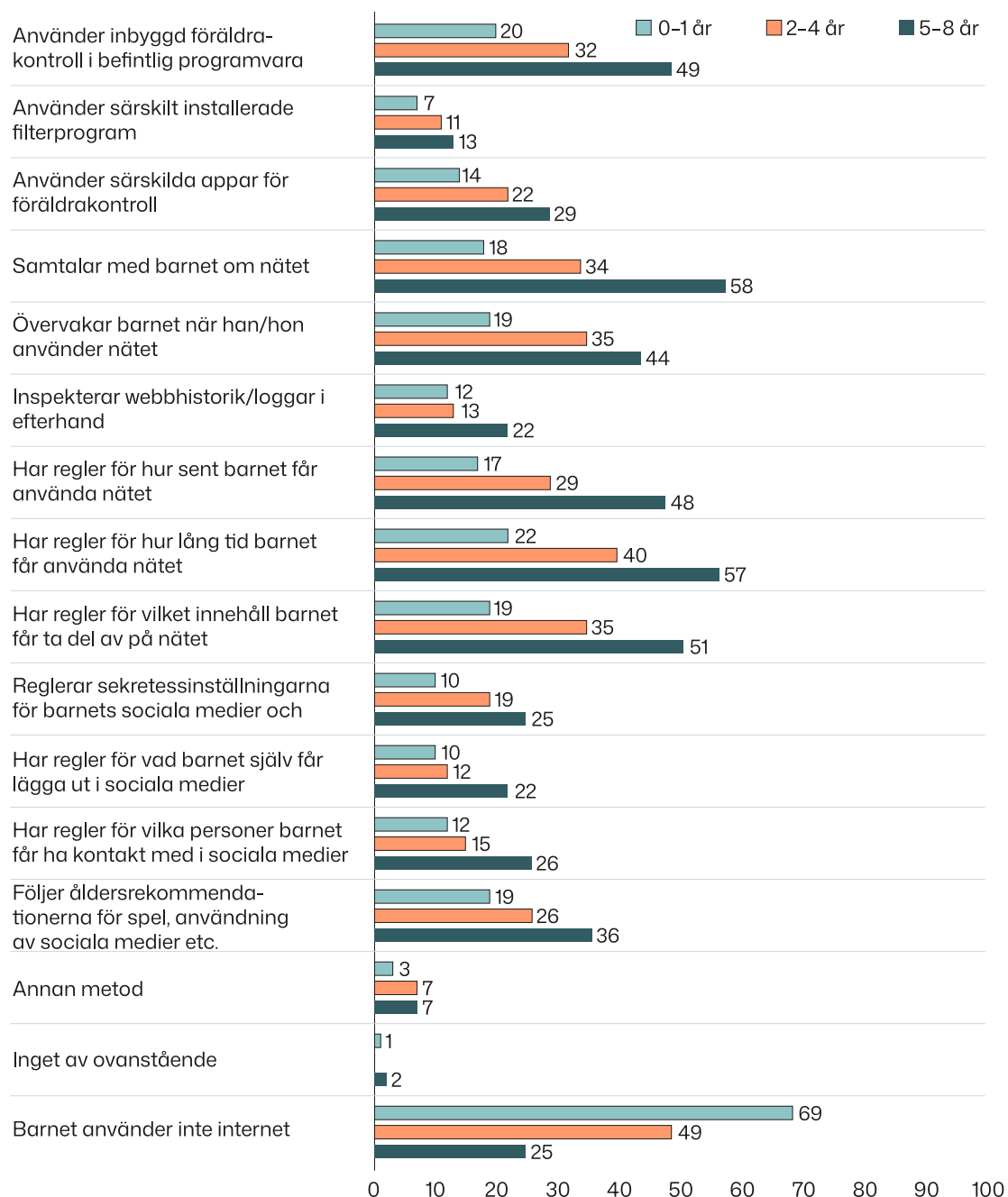
Det förekommer några påtagliga skillnader mellan hur föräldrar till pojkar respektive flickor har svarat på denna fråga. Det gäller skolans ansvar, där 25 % av föräldrar till pojkar i åldersgruppen 17-18 år anser att skolan har mycket stort ansvar jämfört med 15 % av föräldrar till flickor. Vidare gäller det "Staten genom lagstiftning" där 52 % av föräldrar till flickor i åldern 9-12 år anser att staten har mycket stort ansvar jämfört med 39 % av föräldrar till pojkar. Å andra sidan anser en högre andel bland föräldrar till pojkar i åldern 17-18 år detta (pojkar 47 %, flickor 33 %). Slutligen gäller det "Myndigheter genom information" där en högre andel föräldrar till flickor anser att myndigheter har mycket stort ansvar (56 %) jämfört med föräldrar till pojkar (44 %).

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Gruppen föräldrar till barn med psykisk funktionsnedsättning i åldern 13-16 år anser i högre grad att mediebranschen har ett mycket stort ansvar – på samma gång är det en förhållandevis lägre andel som anser detta i gruppen föräldrar till 17-18 år. När det gäller föräldrars ansvar svarar de med barn med psykisk funktionsnedsättning i åldern 13-16 år i lägre grad (66 %) att föräldrar har ett mycket stort ansvar (övriga föräldrar: 76 %). Det samma gäller att "myndigheter genom information" har mycket stort ansvar (46 %) jämfört med övriga föräldrar (54 %).

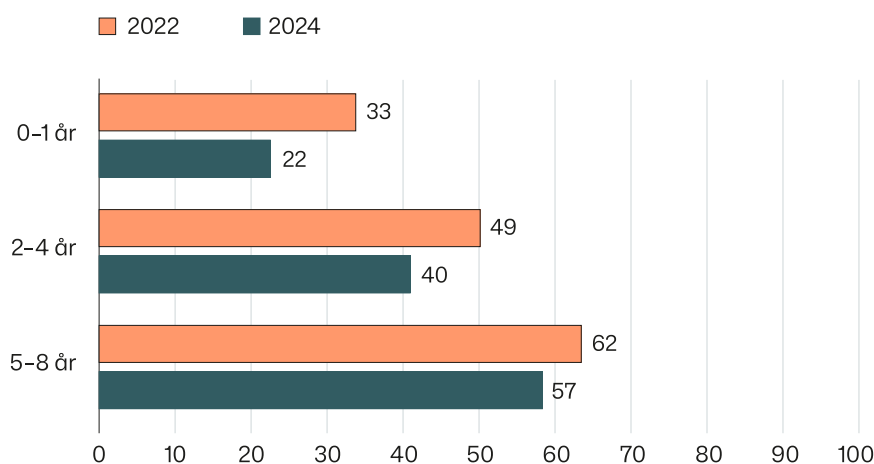
21. Vilka metoder använder du för att skydda ditt barn på internet/begränsa internetanvändningen? Flera svar kan markeras. Föräldrar till barn 0–8 år (%)

Diagrammet visar att de olika metoderna används i högre grad med barnets stigande ålder. Detta är sannolikt kopplat till att medieanvändningen också ökar med barnets stigande ålder och att det därför inte behövs några särskilda metoder när det gäller mycket unga barn (0–1 år). Det framträder också när det gäller "barnet använder inte internet" som har högst andel bland föräldrar till barn i åldern 0–1 år. Samtal och regler av olika slag tycks vara de vanligaste metoderna.

Frågan ställdes för första gången 2018, dock med färre svarsalternativ än i föreliggande undersökning. Svarmönstret är dock likartat – men det finns en del tydliga förändringar över tid. 2018 uppgav 65 % av föräldrar till barn 5–8 år att de samtalade med barnet om nätet. 2022 hade detta ökat till 70 %. I föreliggande undersökning har detta sjunkit till 58 %. Det är dock fortfarande den vanligaste metoden i denna åldersgrupp. 2022 infördes alternativet "följer åldersrekommendationer för spel/sociala medier". Vid en jämförelse visar det sig att när det gäller 2–4 år och 5–8 år har denna metod blivit mer ovanlig och tappat runt 10 procentenheter (2–4 år 2022: 38 %; 2024: 26 %. 5–8 år 2022: 45 %; 2024: 36 %). En annan metod som tappat är regler kring hur lång tid barnet får använda nätet. Mellan 2018 och 2022 är skillnaden liten men har nu sjunkit i alla åldersgrupper, vilket diagram 21 II nedan visar.

21 II. Har regler för hur lång tid barnet får använda nätet, föräldrar till barn 0–8 år. 2022 och 2024 (%)

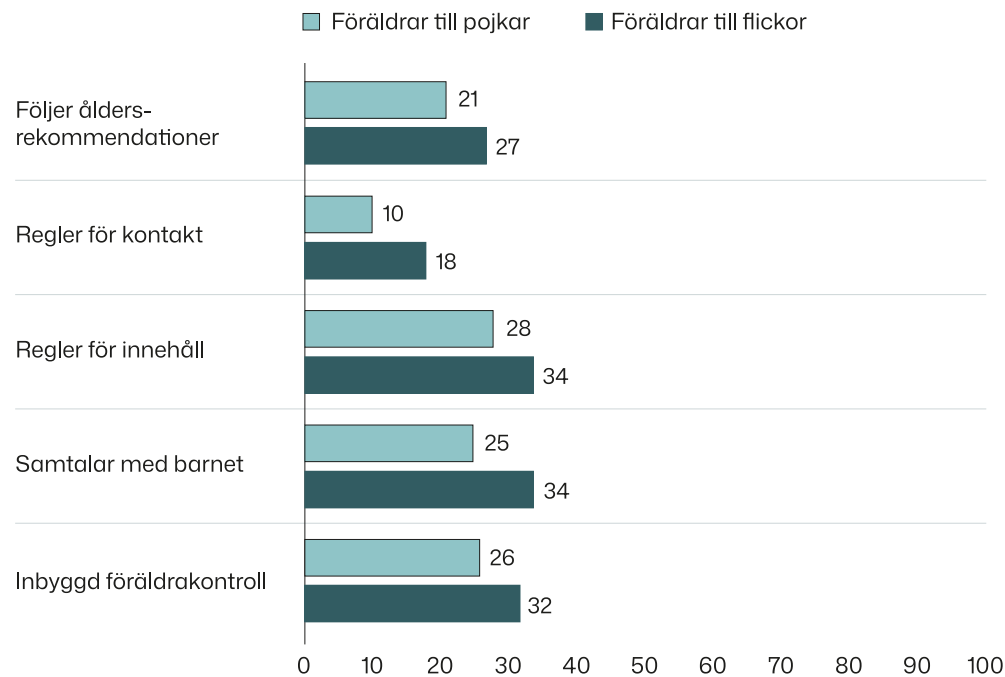

Vad gäller svarsalternativet "annan metod", där de som kryssat för detta själva fick beskriva vad denna bestod av, kan svaren i dessa åldersgrupper sammanfattas med att de vanligaste beskrivningarna är att barnet är för litet för att använda internet och sociala medier respektive att föräldern helt styr barnets internetanvändning. Detta gäller i synnerhet de med barn i åldern 0–4 år.

Barnets kön

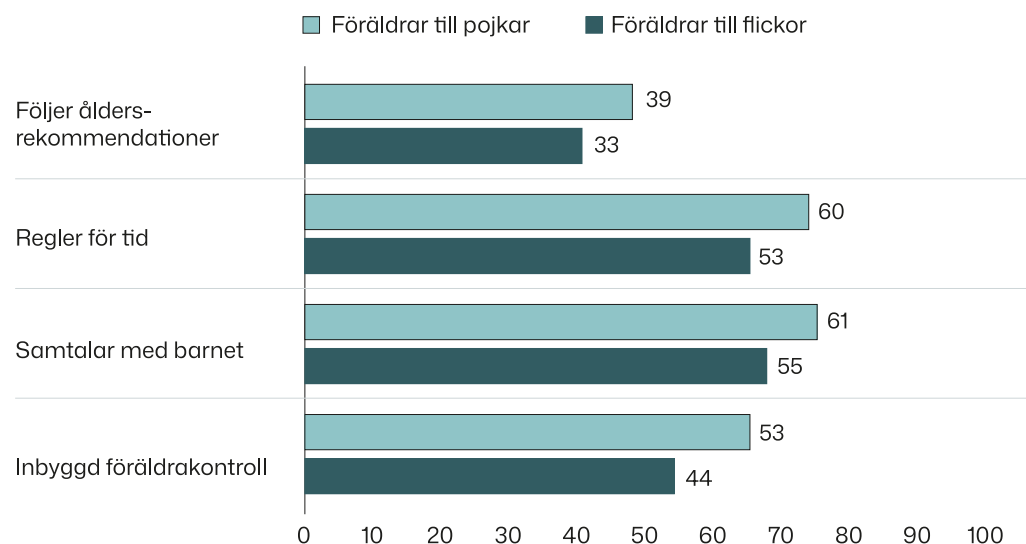
Bland föräldrar till barn i åldern 0–4 år finns det flera delfrågor där skillnaden överstiger 5 procentenheter mellan föräldrar till pojkar respektive flickor. Diagram 21 III nedan illustrerar dessa skillnader.

21 III. Metoder för skydd/begränsning när barnet använder internet. Föräldrar till barn 0–4 år, barnets kön (%)

Diagrammet visar att föräldrar till flickor använder dessa skyddsmetoder i högre utsträckning än föräldrar till pojkar. När det gäller föräldrar till barn i åldern 5–8 år kan situationen i stället beskrivas som omvänd: föräldrar till pojkar svarar i högre grad att de använder några av dessa metoder, vilket diagram 21 IV nedan illustrerar.

**21 IV. Metoder för skydd/begränsning när barnet använder internet.
Föräldrar till barn 5–8 år, barnets kön (%)**

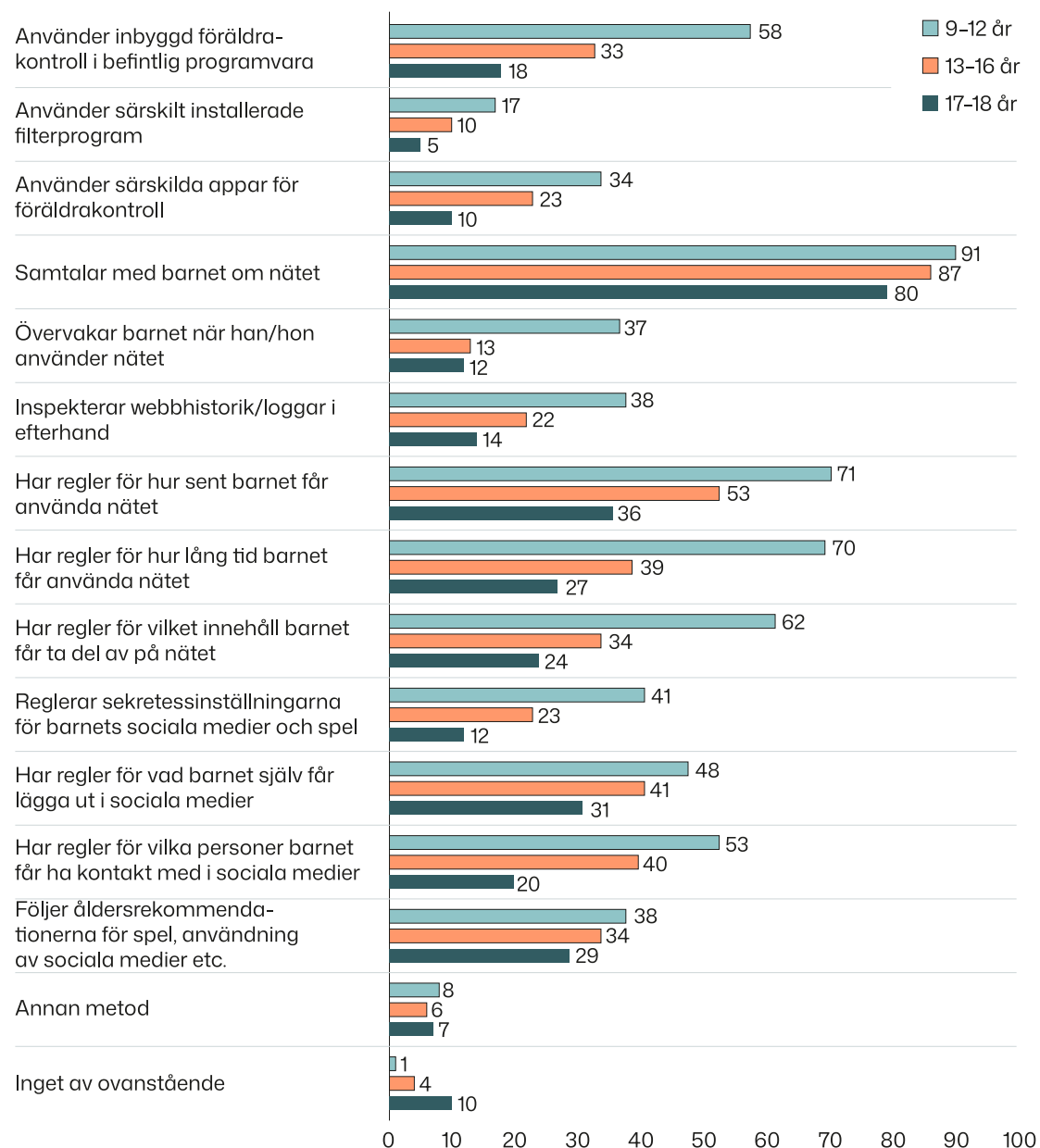

Observera att delfrågorna i diagrammet 21 IV inte är de samma som i diagrammet avseende föräldrar till barn i åldern 0–4 år (21 III). I ovanstående diagram har regler för hur lång tid barnet får använda nätet ersatt regler för kontakt respektive innehåll.

Barnets syskonstatus

Bland föräldrar till barn i åldersgruppen 0–1 år är det vanligare att föräldrar använder sig av olika metoder för att skydda barnet eller begränsa internetanvändningen om barnet har äldre syskon. Även bland föräldrar till barn i åldrarna 2–4 år utgör föräldrar till barn utan syskon den grupp som i minst eller i mindre omfattning använder sig av olika metoder för att skydda sitt barn eller begränsa internetanvändningen. Med enstaka undantag syns samma mönster bland föräldrar till barn i åldersgruppen 5–8 år.

**21 b. Vilka metoder använder du för att skydda ditt barn på internet/begränsa internetanvändningen?
Flera svar kan markeras. Föräldrar till barn 9–18 år (%)**

I samtliga dessa åldersgrupper är samtalen den överlägset vanligaste skydds-/begränsningsmetoden. Användning av regler av olika slag är också vanligt, men minskar med barnets stigande ålder. Överlag tycks barnets ålder vara styrande för vilka metoder som används och i vilken utsträckning.

Jämfört med 2018 och framåt har användningen av inbyggda föräldrakontroller i befintlig programvara stadigt ökat. En möjlig förklaring till ökningen är att medvetenheten om att sådana inställningar finns tillgängliga har ökat de senaste åren. Vidare har användarvänligheten förbättrats under årens lopp.

Barnets kön

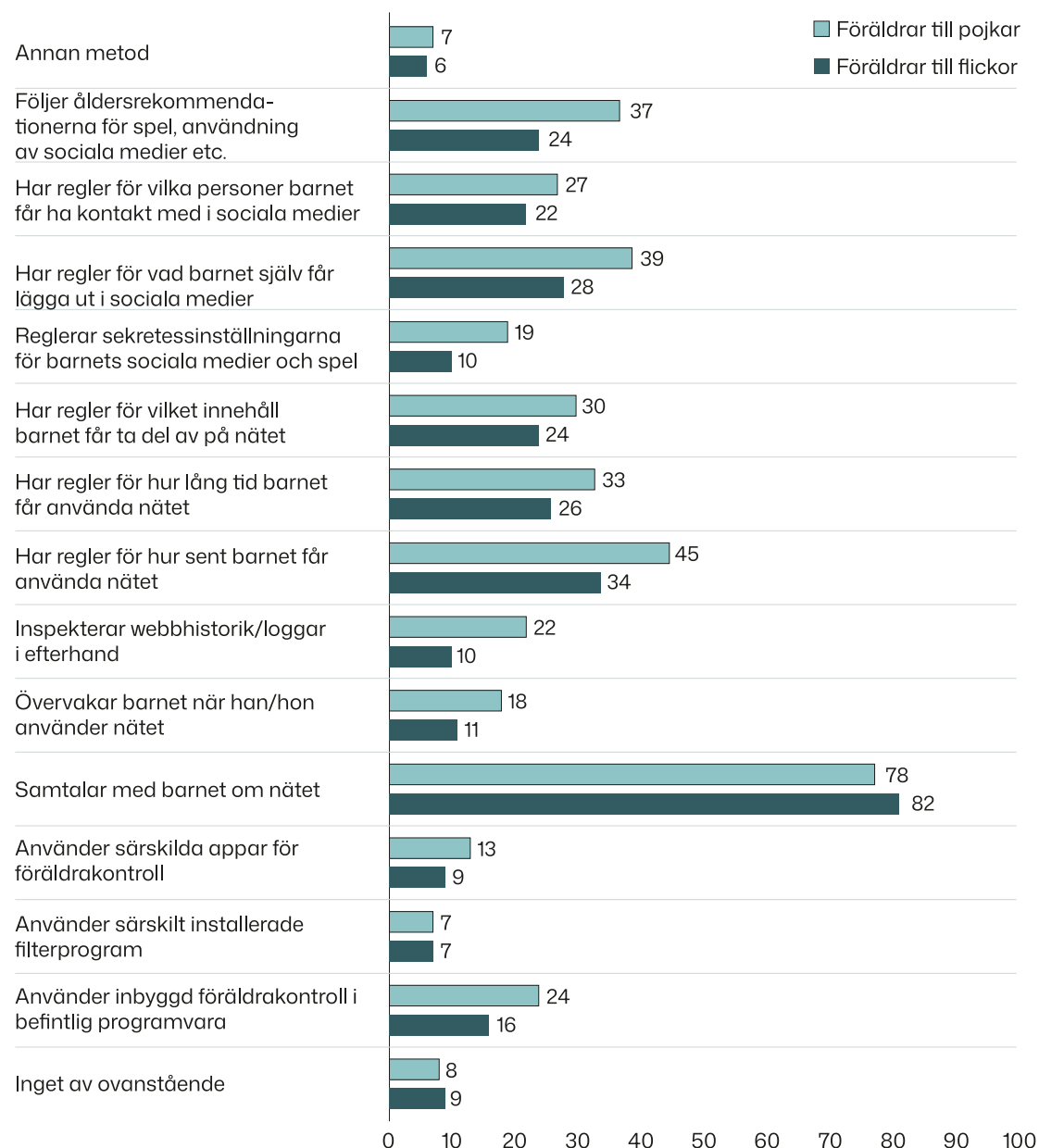
I gruppen föräldrar till barn i åldern 9–12 år förefaller föräldrar till flickor i högre grad använda sig av de inbyggda föräldrakontrollerna i befintlig programvara medan föräldrar till pojkar i högre utsträckning inspekterar webbhistorik/loggar i efterhand. Föräldrar till flickor har i högre grad regler för vilka personer barnet får ha kontakt med i sociala medier.

I gruppen föräldrar till barn i åldern 13–16 år är det också vanligare att föräldrar till pojkar inspekterar barnets webbhistorik/loggar. De uppger också i högre utsträckning att de övervakar barnet under nätanvändning och att de har regler för vilket innehåll barnet får ta del av.

I gruppen föräldrar till barn i åldern 17–18 år uppger föräldrar till pojkar i högre utsträckning att de använder de olika metoderna och det är i princip genomgående för alla alternativ. Faktum är att de enda alternativ där föräldrar till flickor ligger högre är "samtalar med barnet om nätet" (4 procentenheter) och "inget av ovanstående" (1 procentenhet).

Det är ett anmärkningsvärt resultat med tanke på att denna skillnad inte syns i de yngre åldersgrupperna och framför allt inte så konsekvent. Det är svårt att ge en förklaring till varför pojkars nätanvändning tycks vara så pass mer reglerad av föräldrarna jämfört med flickors i denna ålder.

21 b II. Metoder för att skydda ditt barn på internet/begränsa internet-användningen. Föräldrar till pojkar respektive flickor 17-18 år (%)

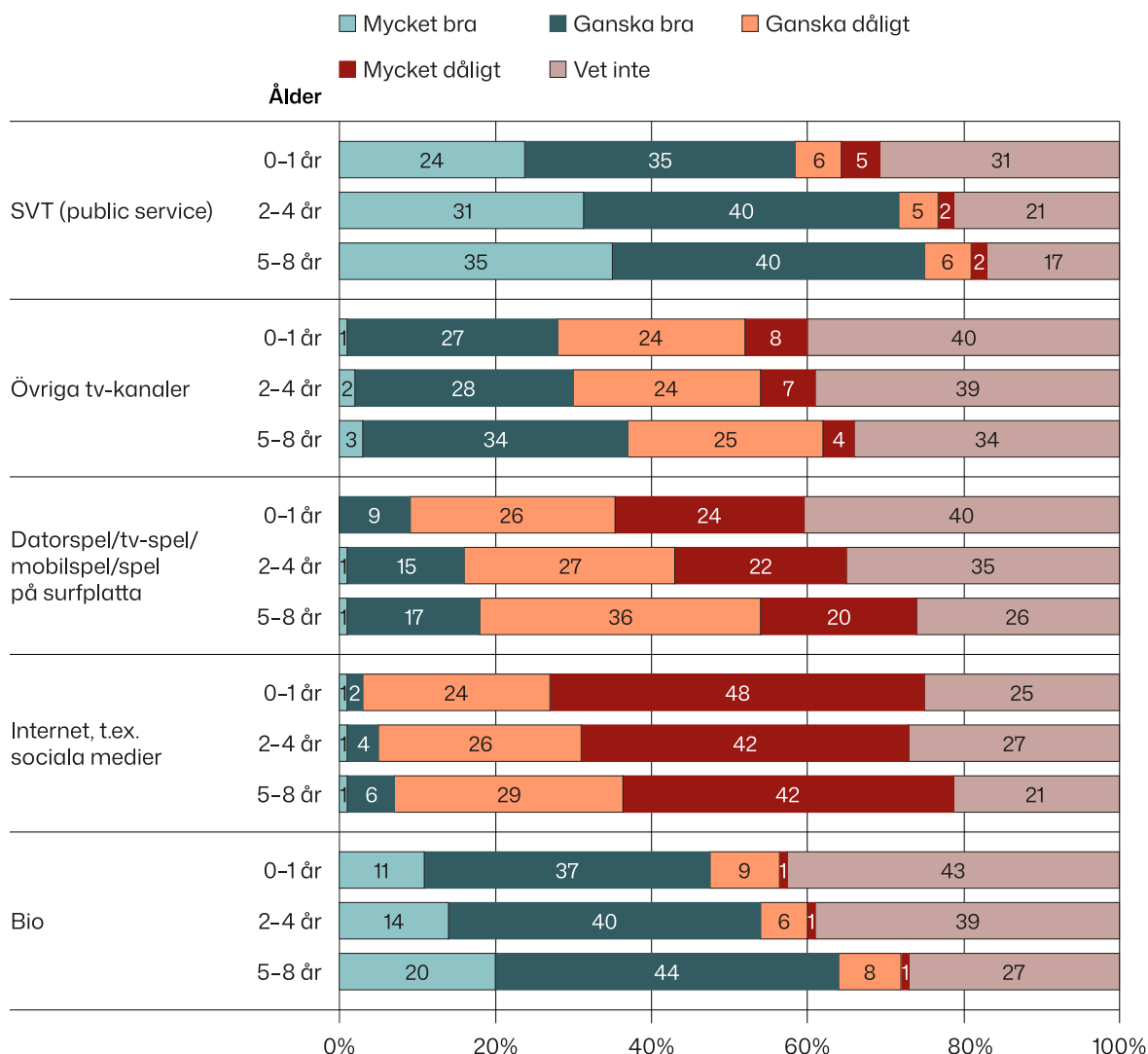

Vad gäller svarsalternativet "annan metod" – där de som kryssat för detta själva fick beskriva vad denna bestod av – är det framför allt samtal med barnet som nämns i dessa åldersgrupper, men också regler och överenskommelser av olika slag – till exempel om skärmfria tider, regler för mobilanvändning eller vilka appar som barnet får använda.

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar svarar generellt i något lägre grad att de använder de olika metoderna jämfört med föräldrar till barn utan sådana funktionsnedsättningar.

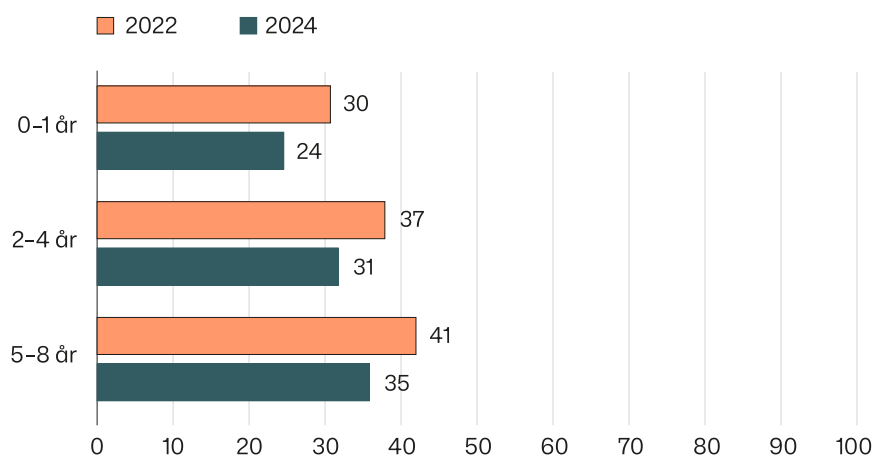
22. Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer: Föräldrar till barn 0–8 år (%)

Diagrammet visar tydligt att public service åtnjuter det största förtroendet när det gäller skydd av barn i dessa åldersgrupper. Det framgår också att det är kraftig skillnad mot övriga tv-kanaler i detta avseende. Även biograffilm upplevs ha ett bra skydd. Bland svaren på denna fråga finns dock en stor andel "vet inte", vilket indikerar att frågan varit svår att svara på eller att skyddsaspekter inte tydligt framgår vid användning av de olika medierna. Datorspel samt internet/sociala medier förefaller betraktas som svaga ur en samhällslig skyddsaspekt – ingen i gruppen föräldrar till barn i åldern 0–1 år har svarat att skyddet fungerar "mycket bra" när det gäller spel.

Trots att SVT fortfarande anses ha det bästa skyddet har andelarna som svarat "mycket bra" minskat med 6 procentenheter i samtliga åldersgrupper (0–8 år) sedan föregående undersökning (diagram 22 II).

22 II. Andel som anser att SVT har ett mycket bra skydd av barn och unga vid användning 2022 och 2024. Föräldrar till barn 0–8 år (%)

Barnets kön

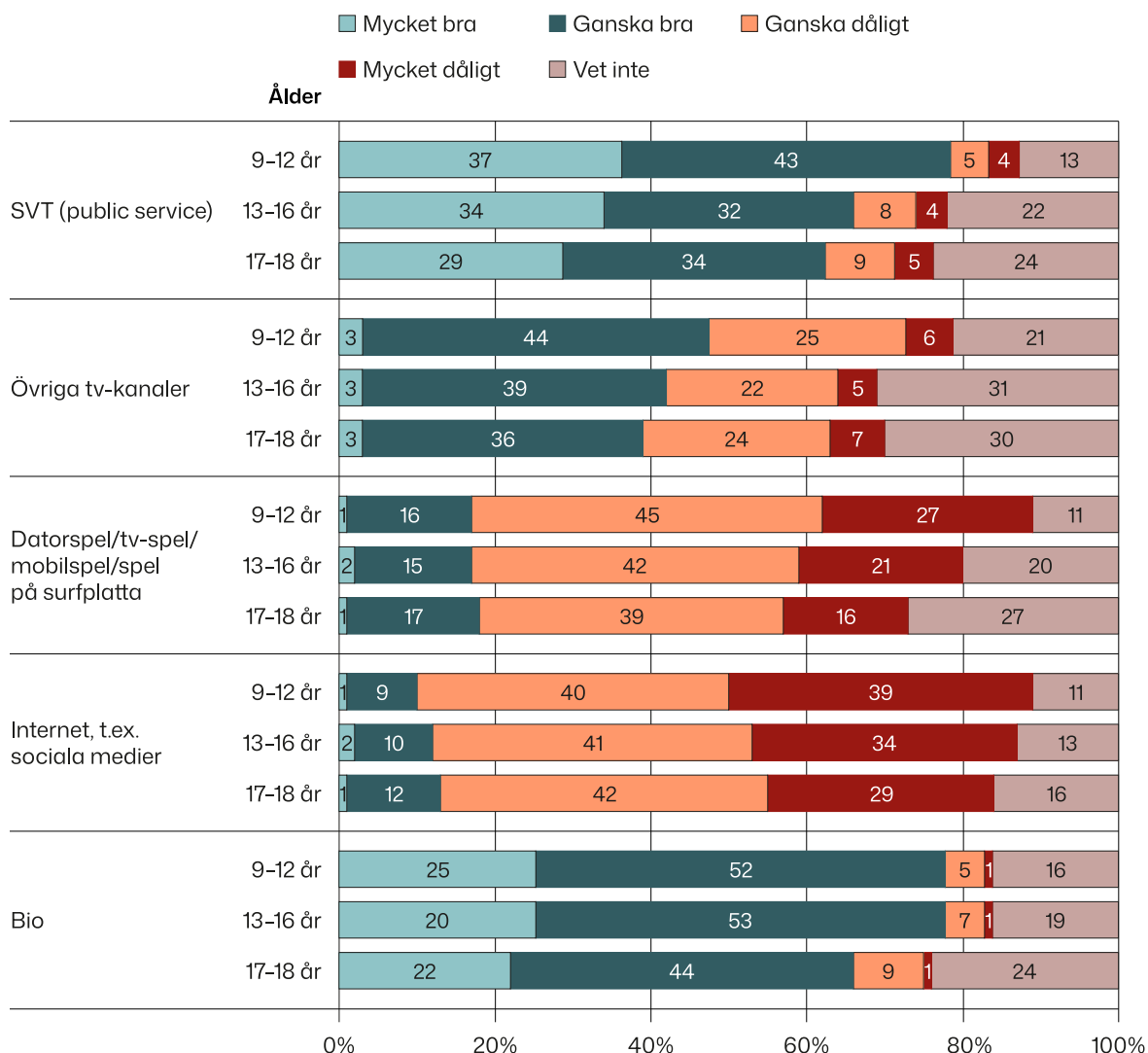
Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

Barnets syskonstatus

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

22 b. Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer: Föräldrar till barn 9–18 år (%)

Även föräldrar till äldre barn anser att public service har det bästa skyddet för barn, följt av bio. För övriga medieformer tycks skyddsaspekten upplevas som tämligen svag.

Frågan har ställts i flera tidigare undersökningar men delfrågorna har varierat och omformulerats vilket gör vissa direkta jämförelser vanskliga men svarmönstren är snarlika över lag. Direkta jämförelser är dock fullt ut möjliga med resultaten från 2022. Liksom bland föräldrar till de yngre barnen har andelen som svarat att SVT har ett mycket bra skydd minskat sedan föregående undersökning. Skillnaderna är dock mindre än bland föräldrar till yngre barn. Bland föräldrar till barn 9–12 år har andelen ”mycket bra” sjunkit från 45 % 2022 till 37 % i föreliggande undersökning, vilket är en påtaglig minskning.

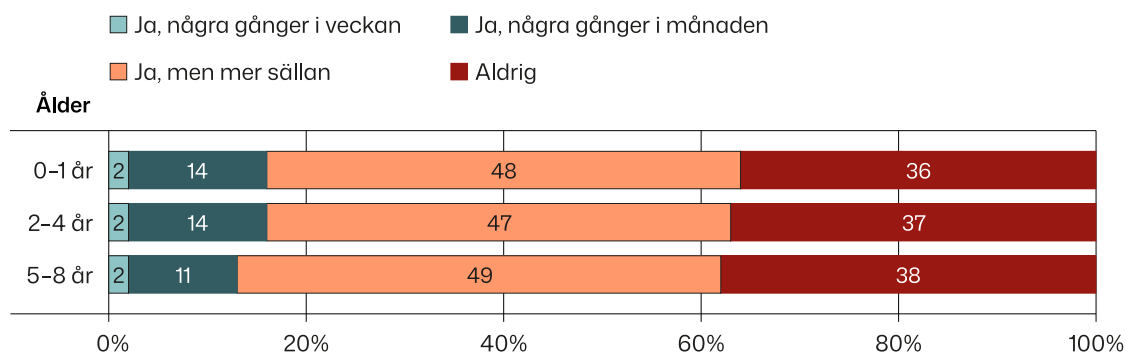
Barnets kön

Det syns vissa skillnader. Bland annat har föräldrar till pojkar 9–12 och 17–18 en något mer positiv syn på SVT:s skydd och föräldrar till flickor i åldern 13–16 år har en mer negativ syn på hur sociala mediers skydd fungerar.

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Det är en högre andel föräldrar till barn med psykisk funktionsnedsättning i åldern 13–16 år som tycker att SVT:s skydd är ”mycket bra”. Bland föräldrar till barn 17–18 år är det i stället en lägre andel som anser detta jämfört med föräldrar med barn utan sådan funktionsnedsättning.

23. Brukar du lägga ut bilder/klipp på ditt barn i sociala medier? Föräldrar till barn 0–8 år (%)

Mellan 62 % och 64 % lägger någon gång ut bilder/klipp på sina barn i sociala medier, det är vanligast bland föräldrar till de allra yngsta och minskar sedan något med barnets stigande ålder.

Första gången denna fråga ställdes var i föregående undersökning. Vid en jämförelse syns att detta minskat sedan 2022. Då var det i stället mellan 68 % och 72 % som någon gång lade ut bilder/klipp på sina barn i sociala medier.

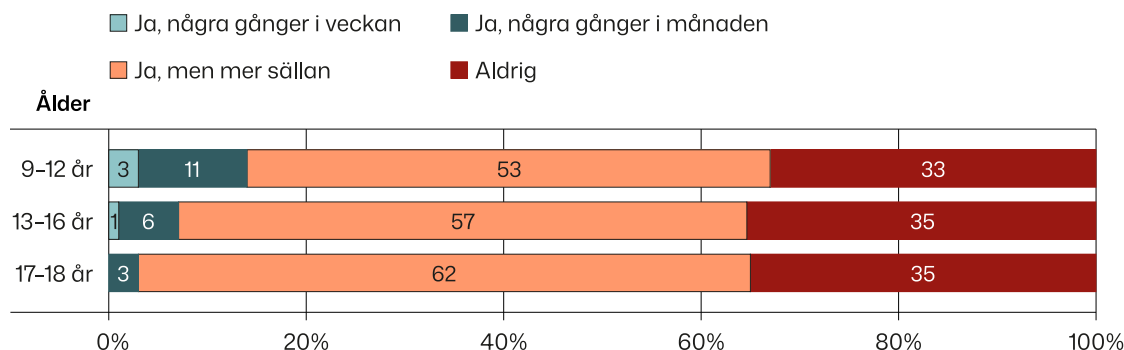
Barnets kön

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

Barnets syskonstatus

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

23 b. Brukar du lägga ut bilder/klipp på ditt barn i sociala medier? 9–18 år (%)

Det är bland föräldrar till barn 9–12 år som detta är mest förekommande.

Jämfört med 2022 är svarsmönstret mycket likt, med endast marginella skillnader. Det är färre bland föräldrar till barn 17–18 år som uppger att de aldrig gör detta.

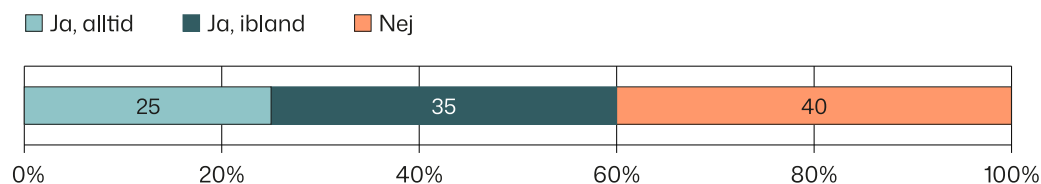
Barnets kön

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar uppger i lägre grad att de aldrig lägger ut bilder på sina barn.

24. Brukar du fråga ditt barn om lov innan du lägger ut sådana bilder/klipp på sociala medier? Föräldrar till barn 5–8 år (%)

Frågan har endast besvarats av dem som uppgett att de lägger ut bilder på sina barn och har inte ställts till föräldrar med yngre barn än 5 år. Diagrammet visar att 40 % av föräldrarna med barn i åldern 5–8 år som lägger upp bilder/klipp på sina barn gör det utan att be dem om lov först. Jämfört med 2022 då denna fråga ställdes för första gången har andelen som inte frågar om lov ökat från 31 %, det vill säga en ökning med 9 procentenheter. Vad denna ökning beror på är svårt att avgöra.

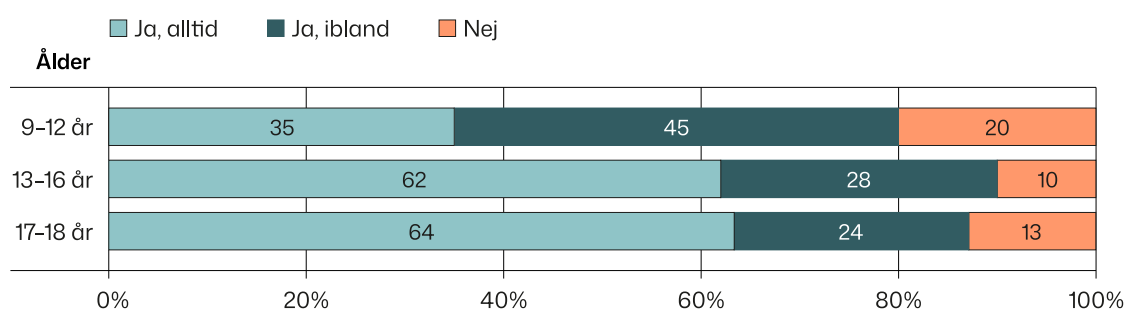
Barnets kön

Det är vanligare att föräldrar till flickor frågar om lov innan de lägger ut bilder på barnet. Föräldrar till flickor ”ja, alltid”: 28 %; pojkar: 22 %.

Barnets syskonstatus

Det är vanligare att föräldrar alltid frågar barnet om lov om det saknar syskon.

24 b. Brukar du fråga ditt barn om lov innan du lägger ut sådana bilder/klipp på sociala medier? Föräldrar till barn 9–18 år (%)

Frågan har endast besvarats av de som angivit att de lägger ut bilder/klipp på sina barn i sociala medier.

Diagrammet visar att det är betydligt vanligare att föräldrar till barn i dessa åldersgrupper än bland föräldrar till yngre barn frågar barnet om lov. Att fråga barnet om lov innan bilder läggs ut ökar med barnets stigande ålder. Samtidigt visade diagram 23 b att det blir mindre och mindre vanligt att lägga ut bilder i takt med att barnet blir äldre.

Jämfört med resultatet 2018 syns endast små skillnader. Det är nu något fler som frågar om lov bland 13–16 och något färre bland 17–18.

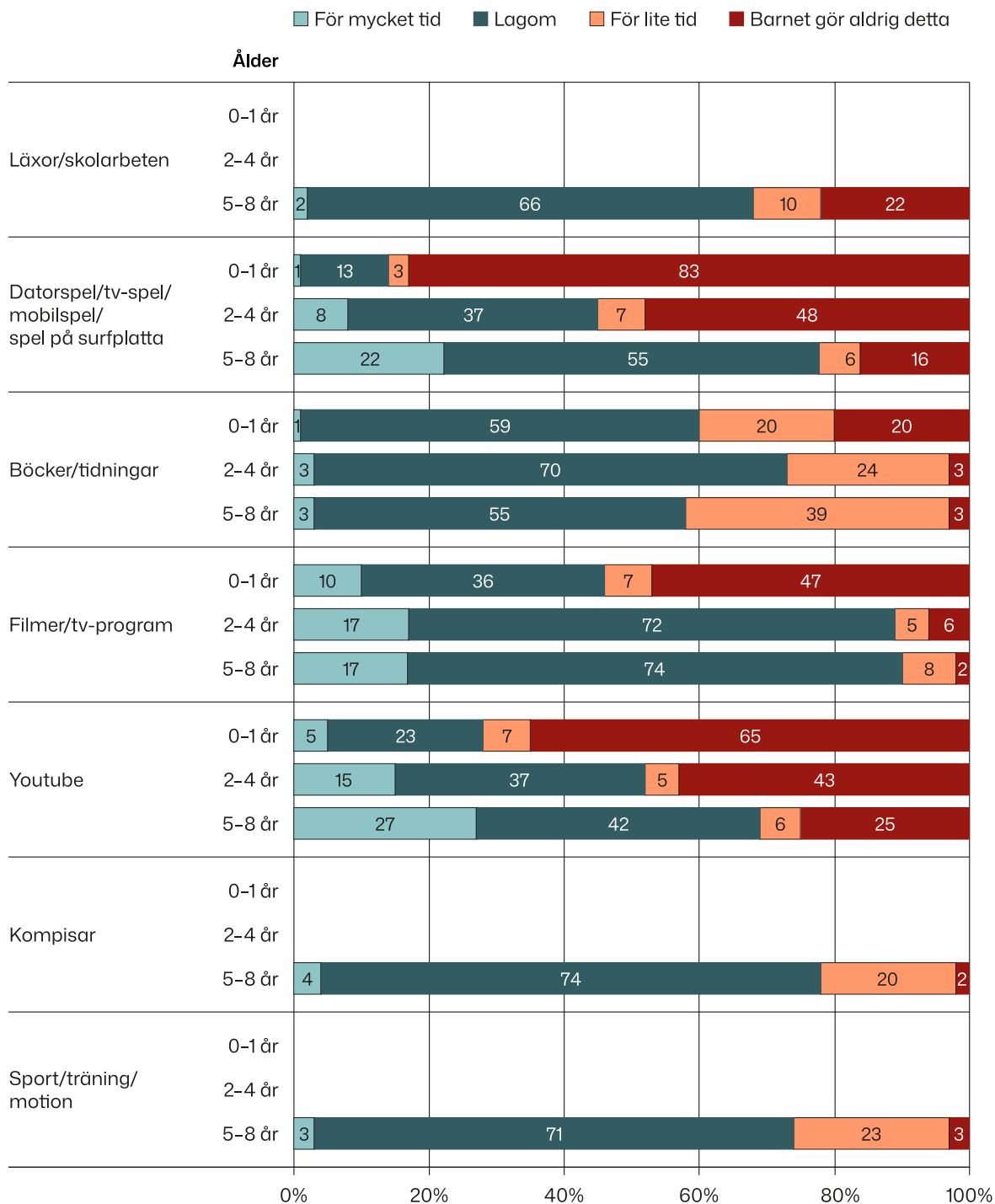
Barnets kön

Bland föräldrar till barn i åldern 9–12 år svarar föräldrar till flickor i högre grad att de alltid ber om lov innan de lägger ut bilder. Föräldrar till pojkar i åldern 17–18 år svarar i högre grad att de inte frågar om lov innan de lägger upp bilder.

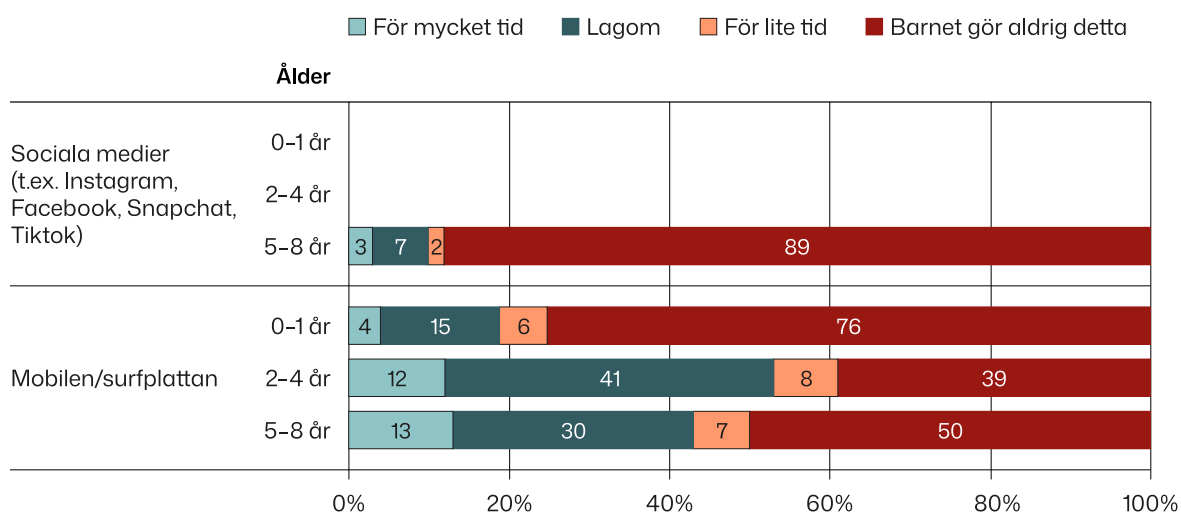
Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Föräldrar till barn med psykisk funktionsnedsättning i åldern 17–18 år svarar i högre grad att de inte frågar om lov innan de lägger upp bilder på sina barn.

25. Tycker du att ditt barn ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt... Föräldrar till barn 0–8 år (%)

Figuren fortsätter på nästa sida.

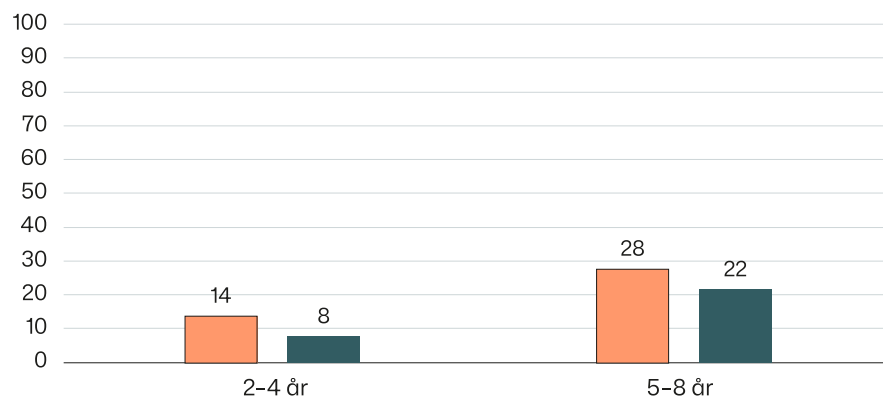
Notera att flera av delfrågorna inte ställts till föräldrar med barn i åldern 0–4 år. Diagrammet visar på ett splittrat resultat som sannolikt beror dels på att flera av delfrågorna omfattar sådant som de små barnen inte ägnar sig åt, dels att föräldrarna kan antas ha en påtaglig kontroll över vad barnen ägnar sig åt i dessa åldersgrupper jämfört med äldre barn, det vill säga att resultatet kanske speglar föräldrarnas egen "insats" snarare än barnens val. Böcker och tidningar är något som framför allt föräldrar till barn i åldern 2–4 år respektive 5–8 år önskar att barnen skulle ägna sig mer åt. Andra aktiviteter som barnen anses ägna för lite tid åt i någon nämnvärd utsträckning är kompisar respektive sport/motion. Men observera att detta endast gäller föräldrar till barn i åldern 5–8 år. I synnerhet datorspel och Youtube förefaller vara ett irritationsmoment bland föräldrar till barn i åldern 5–8 år.

De aktiviteter som föräldrar i högst utsträckning ansåg att deras barn ägnade för mycket tid åt i 2022 års undersökning var digitala spel., Youtube och mobilen. Detta missnöje har minskat. Skillnaderna visas i diagram 25 II nedan.

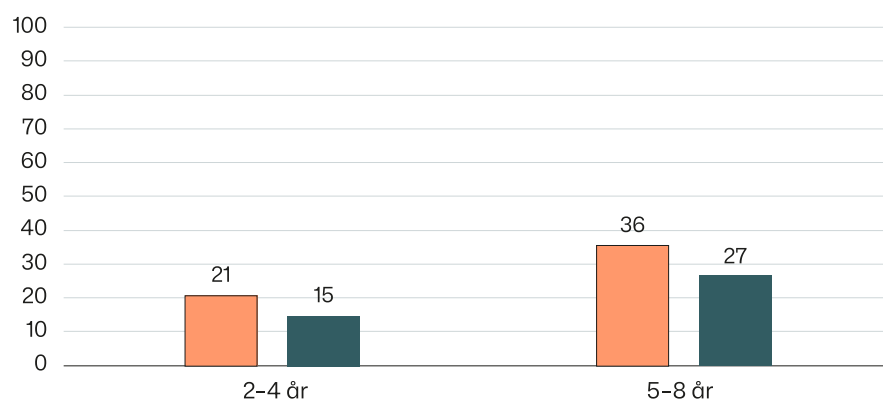
25 II. Föräldrar till barn 2-8 år som anser att barnet ägnar för mycket tid åt digitala spel, Youtube och mobilen. 2022 och 2024 (%)

■ 2022 ■ 2024

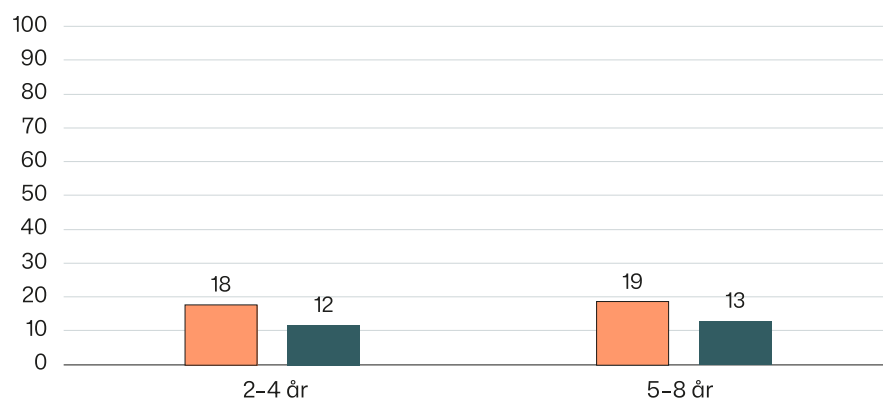
Spel:

Youtube:

Mobil:

För dessa tre aktiviteter har också svaret ”barnet gör aldrig detta” ökat markant sedan 2022 medan ”lagom” är ungefär på samma nivå. En hypotes angående denna förskjutning är att missnöjet bland föräldrar över en alltför omfattande medieanvändning bland barnen lett till en mer restriktiv hantering av barnens medieapparater.

Barnets kön

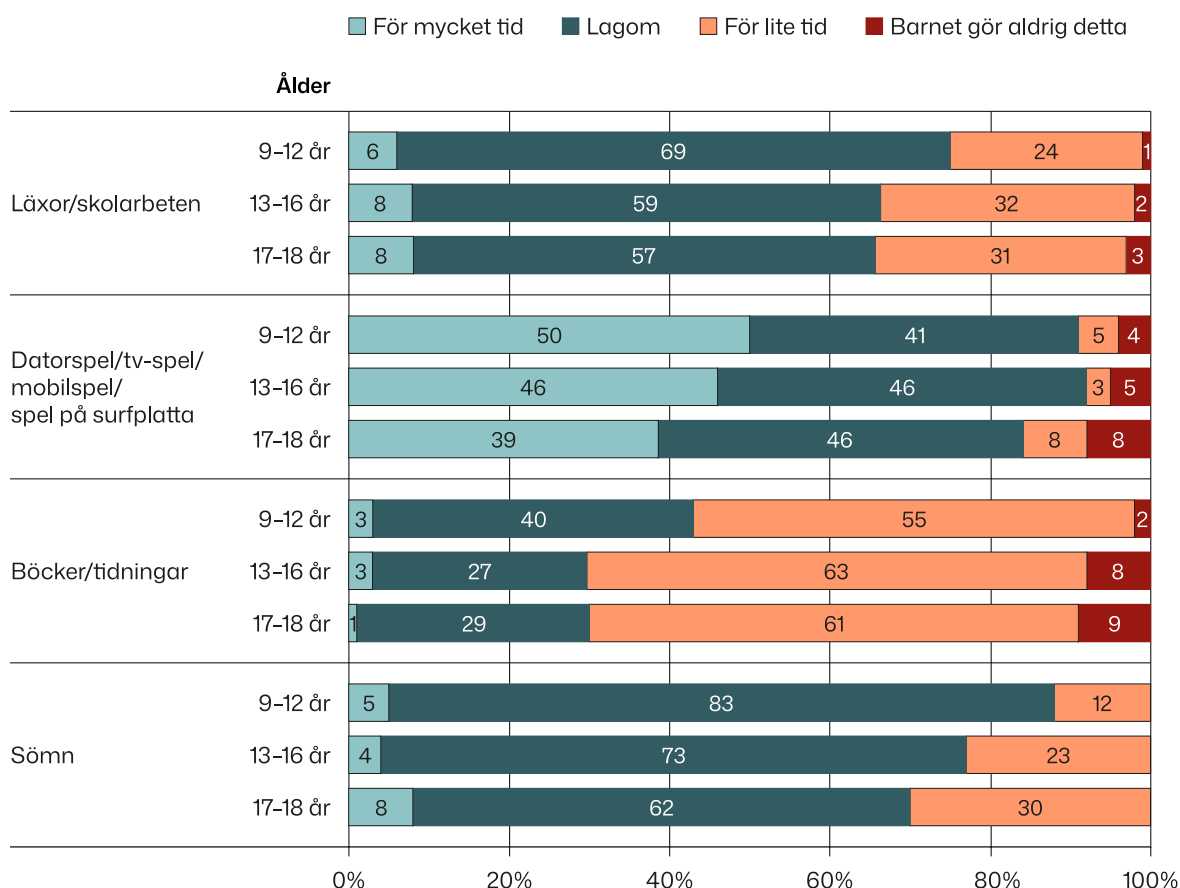
Bland föräldrar till barn i åldern 0–4 år syns inga anmärkningsvärda skillnader.

I gruppen föräldrar till barn i åldern 5–8 år börjar tydligare könsskillnader uppträda. Föräldrar till pojkar svarar i högre utsträckning att barnet ägnar för mycket tid åt spel (pojkar: 25 %; flickor: 19 %), Youtube (pojkar: 30 %, flickor: 23 %), för lite tid åt kompisar (pojkar: 25 %; flickor: 15 %) samt böcker/tidningar (pojkar: 43 %; flickor: 34 %).

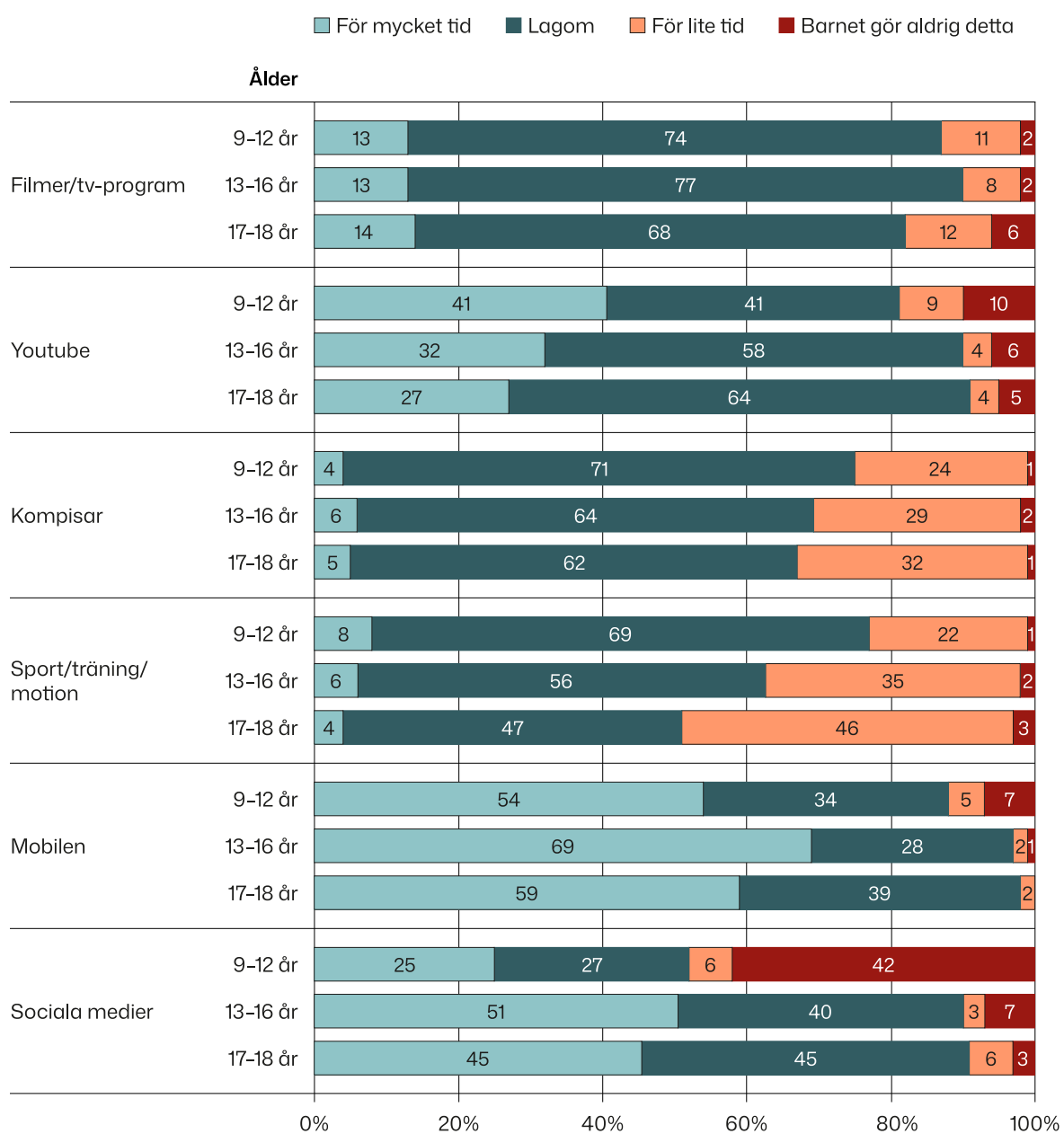
Barnets syskonstatus

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

25 b. Tycker du att ditt barn ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt... Föräldrar till barn 9–18 år (%)

Figuren fortsätter på nästa sida.

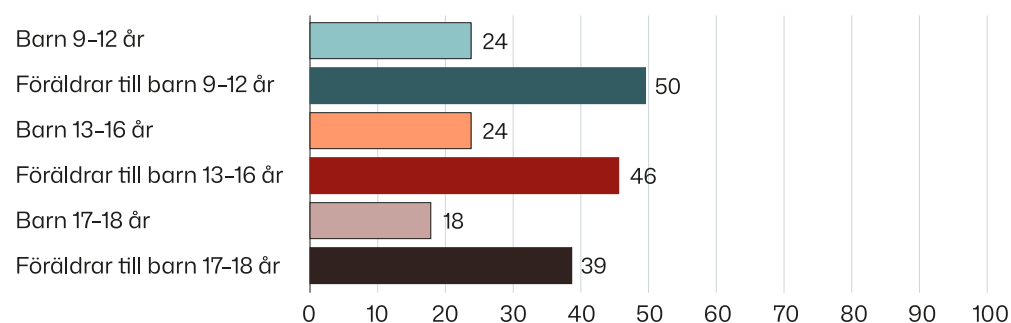

I dessa åldersgrupper framträder mönstren lite tydligare än bland de yngre barnens föräldrar. I flera avseenden är "lagom" det dominerande svaret. Det gäller att umgås med kompisar, ägna sig åt läxor/skolarbeten, sömn, film/tv liksom sport/träning/motion (det sistnämnda ej avseende 17-18-åringar). Sedan finns det områden där missnöjet med hög tidsåtgång är påtagligt. Allra tydligast gäller det mobilen där 54-69 % uppger "för mycket tid" – kulmen tycks nås bland föräldrar till barn i åldern 13-16 år. På en delad andraplats hittas sociala medier respektive digitala spel. När det gäller sociala medier i synnerhet bland föräldrar till barn i åldern 13-16 år (51 %) för att sedan sjunka något. Missnöjet med digitala spel är mer jämnt fördelat och minskar något med stigande ålder. Men även Youtube tycks vara föremål för påtagligt missnöje i detta avseende – i synnerhet bland föräldrar till barn i åldern 9-12 år. Det som föräldrar önskar skulle ägnas mer tid är framför allt böcker och tidningar.

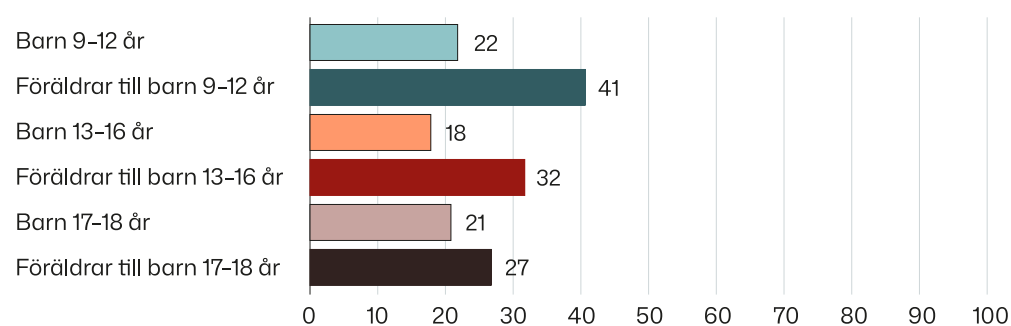
Exakt samma fråga (delfrågan om sömn ställdes dock endast till föräldrar) har ställts till barn och unga själva i åldrarna 9-18 år – det vill säga hur de bedömer sin egen tidsanvändning – vilket möjliggör direkta jämförelser mellan föräldrars respektive barns uppfattning om detta i åldersgrupperna 9-12 år, 13-16 år och 17-18 år (se *Ungar & medier 2025*).

Precis som för föräldrarna är det spel, Youtube, sociala medier och mobilen som barn själva anser att de ägnar för mycket tid åt i högst utsträckning. Generellt är dock föräldrarna mer missnöjda med barnens användning av dessa än barnen själva. Detta syns särskilt avseende spel och gäller alla åldersgrupper, men det syns också för Youtube. När det gäller mobilen är föräldrars missnöje tydligt högre än barns i åldern 9-12 och 13-16 år. För 17-18 år är överensstämmelsen mellan föräldrars och barns missnöje i stället hög och när det gäller sociala medier är det bara föräldrar till 9-12-åringar där missnöjet är tydligt högre än barnens eget. För 13-16 år är överensstämmelsen hög och när det gäller 17-18-åringar är i stället de själva betydligt mer missnöjda med användningen av sociala medier än föräldrarna.

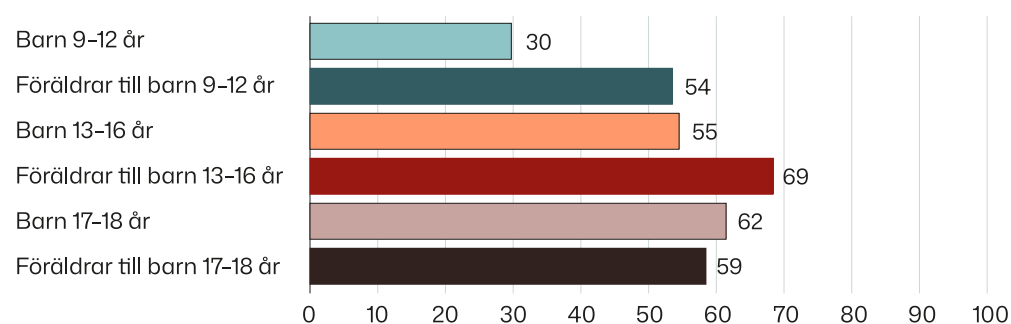
25 b II. Spel, för mycket tid. Föräldrars och barns uppfattningar 9–18 år (%)

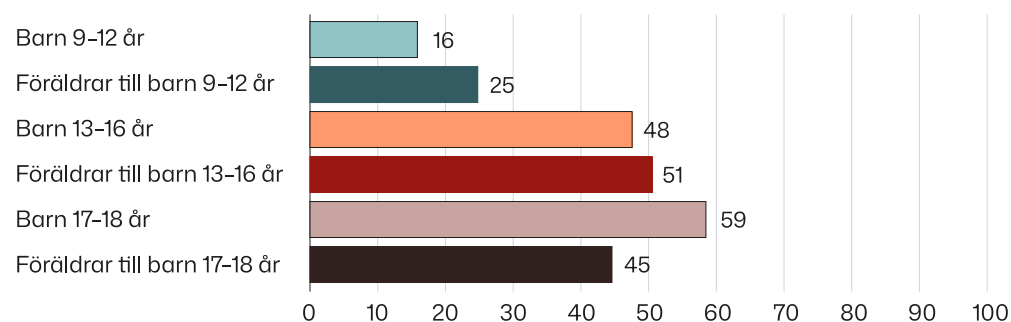
25 b III. Youtube, för mycket tid. Föräldrars och barns uppfattningar 9–18 år (%)

25 b IV. Mobilen, för mycket tid. Föräldrars och barns uppfattningar 9–18 år (%)

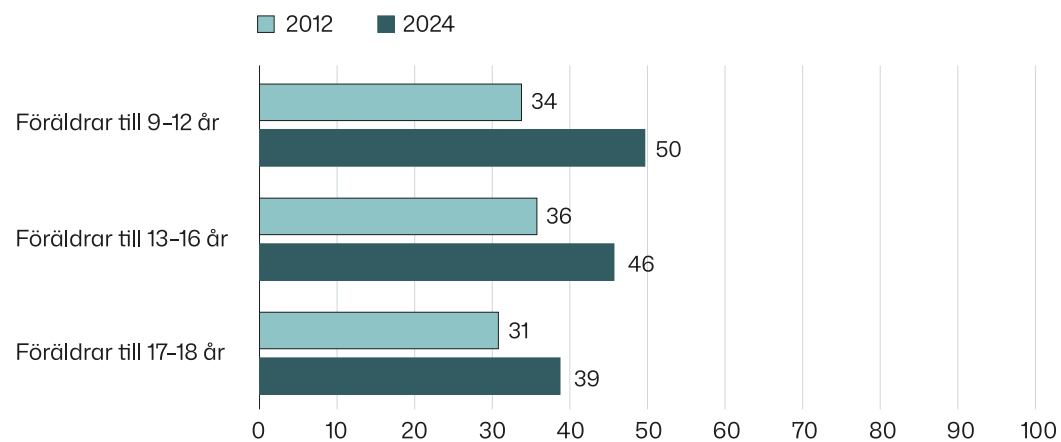
25 b V. Sociala medier, för mycket tid. Föräldrars och barns uppfattningar 9–18 år (%)

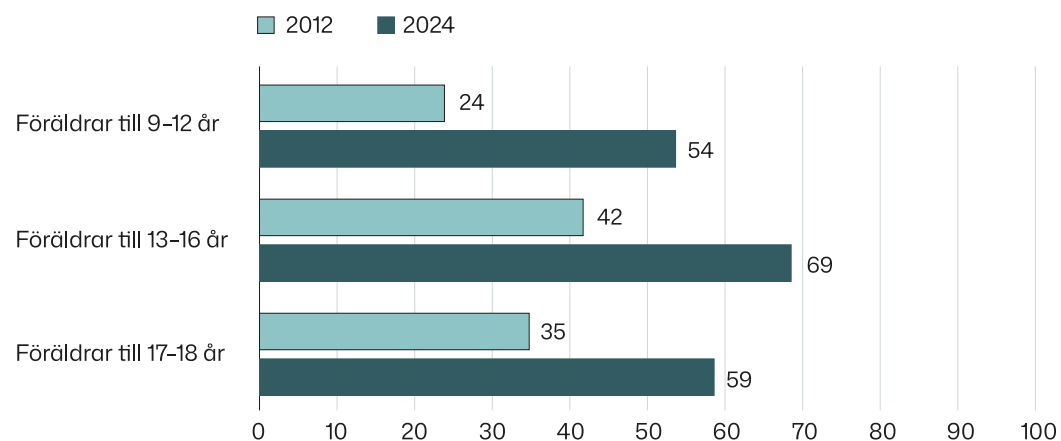
Själva huvudfrågan har ställts sedan 2012, men vissa av delfrågorna har ändrats över tid vilket gör att alla inte kan jämföras tillbaka till 2012. Det finns dock vissa delfrågor där det är möjligt att göra sådana jämförelser. Sociala medier omnämndes då som "sociala sajter" (t.ex. Facebook, Google+) vilket knappast är direkt jämförbart med dagens formulering, men kan med viss försiktighet ändå kommenteras. Vad gäller dator/tv-spel och mobilen är det möjligt att jämföra mer direkt. Nedanstående diagram (25 b VI-25 b VIII) åskådliggör skillnaden mellan 2012 och 2024 vad avser föräldrars missnöje över dessa medievanor hos barn i de olika åldersgrupperna. Det ska samtidigt påpekas att jämfört med föregående undersökning 2022 har missnöjet med tiden ägnad åt spel, mobil och sociala medier varken ökat eller minskat.

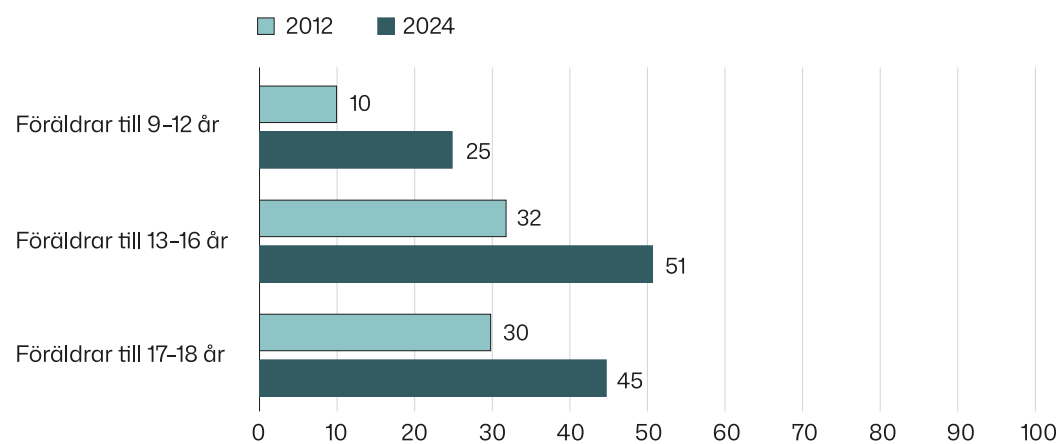
25 b VI. Spel, för mycket tid enligt föräldrar till barn 9–18 år. 2012 och 2024 (%)

25 b VII. Mobil, för mycket tid enligt föräldrar till barn 9–18 år. 2012 och 2024 (%)

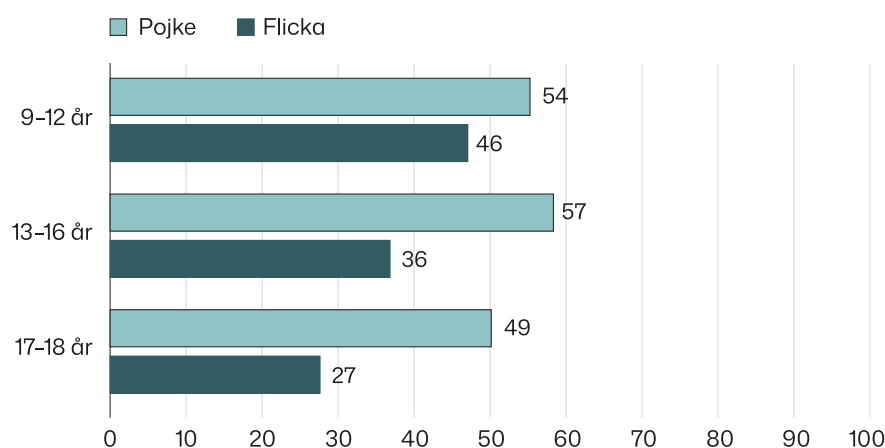
25 b VIII. Sociala medier, för mycket tid enligt föräldrar till barn 9–18 år. 2012 och 2024 (%)

Barnets kön

Resultatet på denna fråga innehåller flera skillnader på hur föräldrar till pojkar respektive flickor ser på sitt barns medieanvändning och andra aktiviteter. En av de kraftigaste skillnaderna gäller digitala spel där föräldrar till pojkar i betydligt högre utsträckning tycker att barnet ägnar för mycket tid åt denna aktivitet, vilket illustreras i diagram 25 b IX nedan.

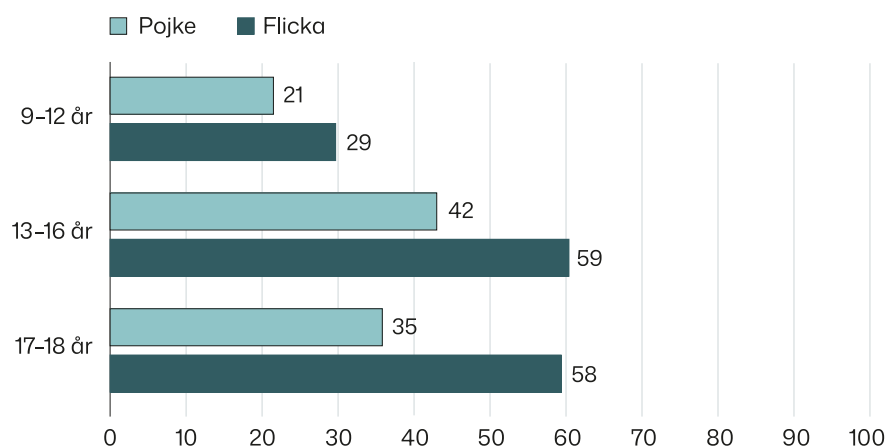
25 b IX. För mycket tid ägnas åt digitala spel. Föräldrar till pojkar respektive flickor, 9–18 år. (%)

När det gäller Youtube syns kraftiga skillnader i åldersgrupperna 9-12 år och 13-16 år, där föräldrar till pojkar i högre utsträckning tycker att deras barn ägnar detta för mycket tid. Mobilanvändningen ses som mer problematisk bland föräldrar till flickor i åldrarna 13-16 och 17-18 år.

Slutligen uppträder kraftiga skillnader avseende sociala medier, där föräldrar till flickor genomgående anser att barnet ägnar dessa för mycket tid, vilket diagram 25 b X nedan illustrerar.

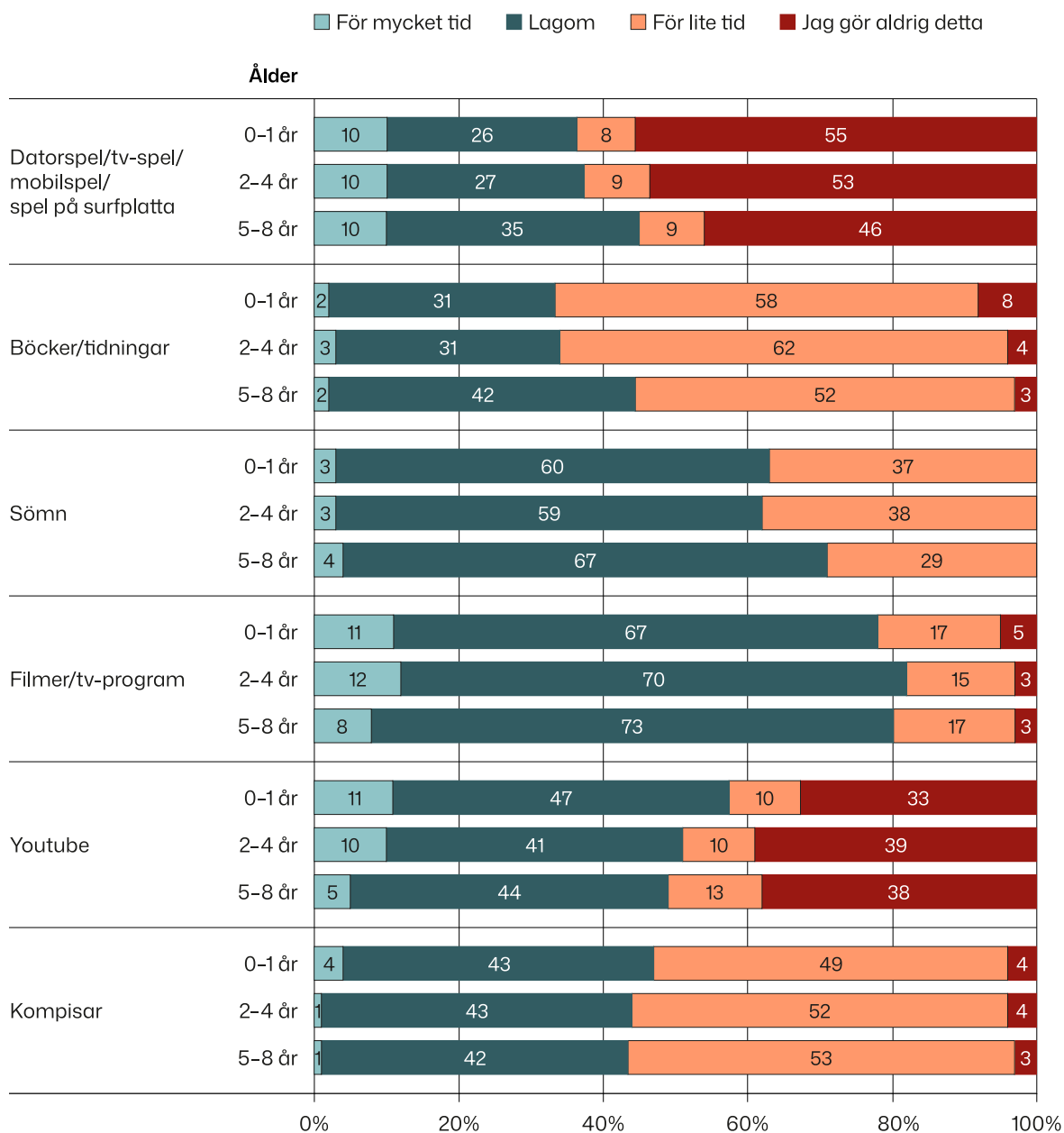
25 b X. För mycket tid ägnas åt sociala medier. Föräldrar till pojkar respektive flickor, 9–18 år. (%)

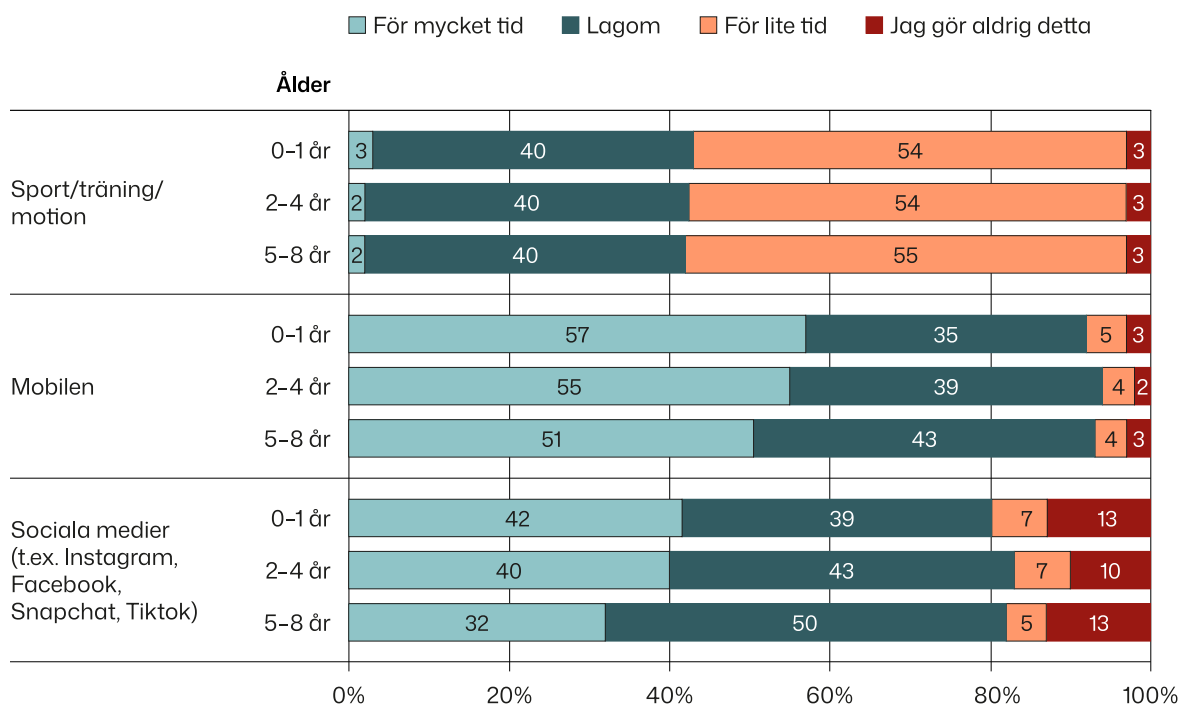
Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar har i högre utsträckning än andra föräldrar svarat att deras barn ägnar för lite tid åt läxor, kompisar, sömn och träning och för mycket tid åt sociala medier, mobilen (endast 13-16) och datorspel.

26. När det gäller dig själv, tycker du att du ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt... Föräldrar till barn 0-8 år (%)

Figuren fortsätter på nästa sida.

Frågan gäller alltså hur föräldrar ser på sin egen tidsanvändning. Diagrammet ovan visar tydligt hur mobilen och sociala medier (vilka i sig är sammankopplade) anses ta för mycket tid bland föräldrarna själva. Det är sedan ett långt hopp ned till datorspel och filmer/tv-program som intar en delad tredjeplats när det gäller aktiviteter de anser att de ägnar för mycket tid. Det framkommer samtidigt ett påtagligt missnöje med att böcker och tidningar ägnas för lite tid liksom kompisar och sport/träning/motion.

Jämfört med 2022 då frågan ställdes för första gången till denna grupp skiljer det endast enstaka procentenheter.

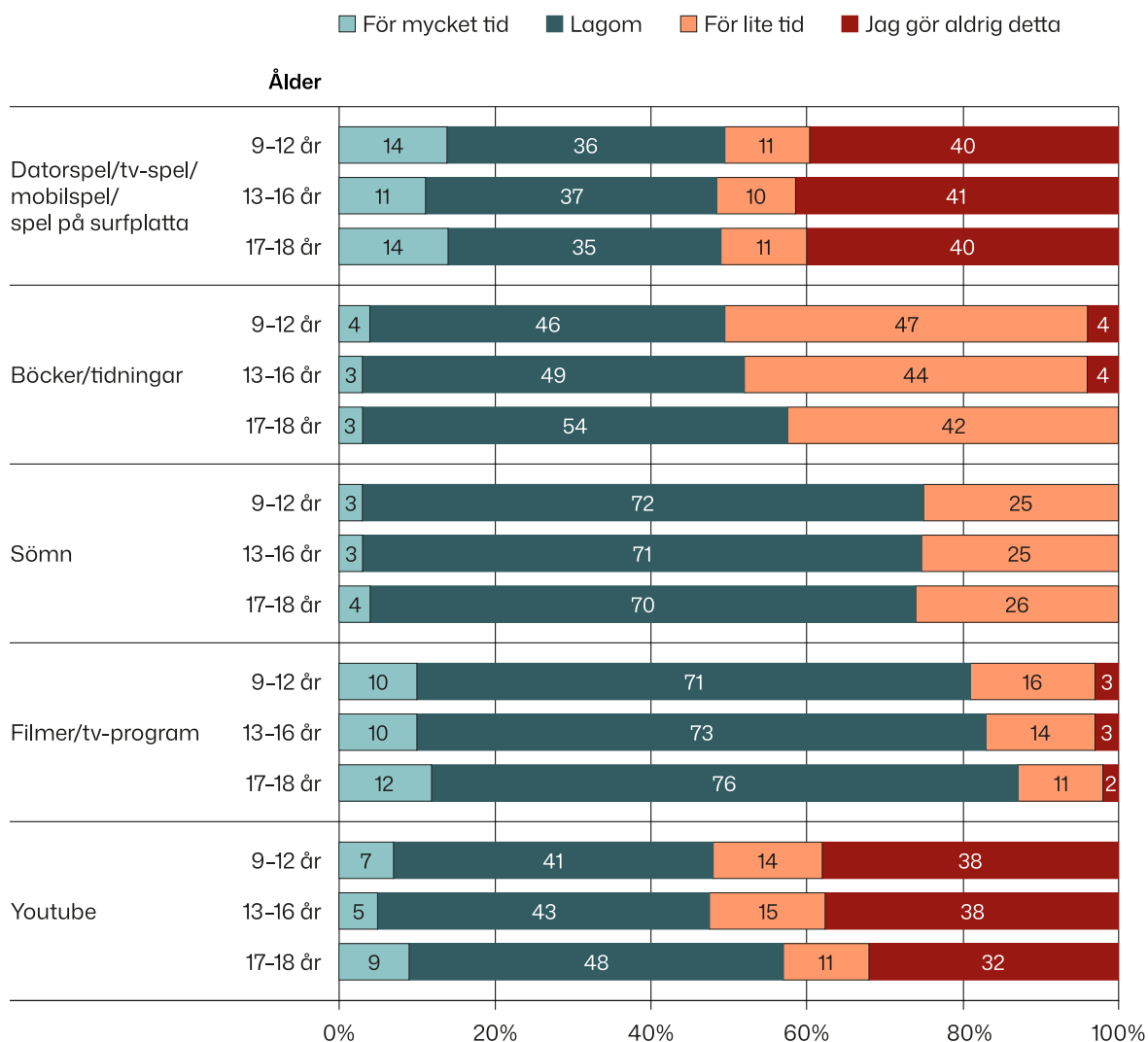
Förälderns kön

För den här frågan introduceras en ny variabel i analysen – förälderns kön – det vill säga huruvida det syns någon skillnad på hur män respektive kvinnor svarat i de olika ålderssegmenten (barnets ålder). Här uppträder flera intressanta skillnader i hur män och kvinnor ser på sin egen användning av tid och medier. Bland föräldrar till barn i åldern 0–4 år är det fyra kategorier som sticker ut: spel, sociala medier, Youtube och kompisar. Män anser att de ägnar för lite tid åt datorspel i högre utsträckning än vad kvinnor gör, trots att de sannolikt spelar i högre utsträckning (spel för lite, män: 12 %; kvinnor: 6 %). Män anser å andra sidan i högre utsträckning att de ägnar för mycket tid åt Youtube (män: 14 %; kvinnor: 6 %) medan kvinnor i högre grad anser att de ägnar för mycket tid åt sociala medier (kvinnor: 47 %; män: 33 %). Slutligen anser män i högre grad att de ägnar för lite tid åt kompisar (män: 55 %; kvinnor: 48 %).

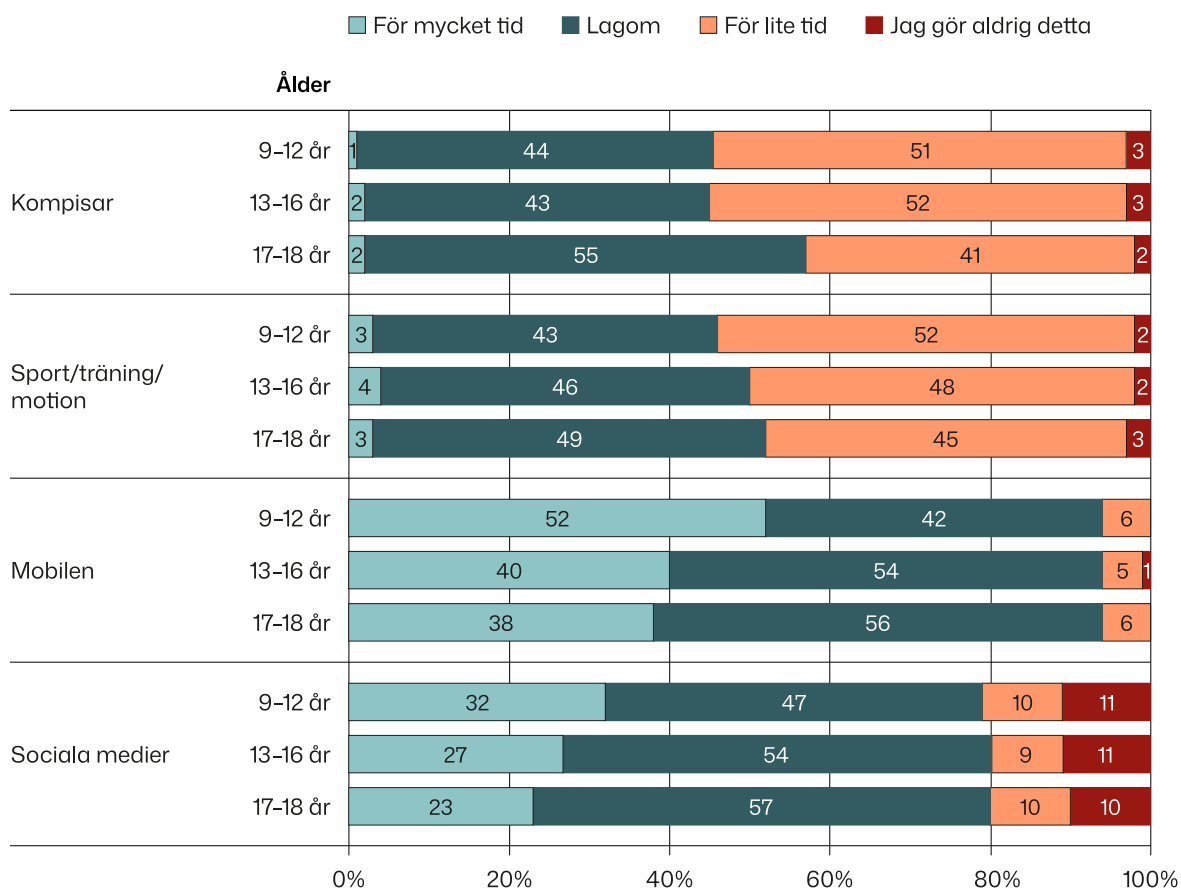
Till detta ska påpekas att bland kvinnor uppger 58 % att de aldrig spelar spel (män: 49 %) och 51 % att de aldrig tittar på Youtube (män: 22 %). Omvänt uppger 14 % av männen att de aldrig använder sociala medier, jämfört med 7 % av kvinnorna. Detta är skillnader som också framträder bland föräldrar till 5-8-åringar.

Bland män och kvinnor med barn i åldern 5-8 år anser kvinnor i högre grad att de ägnar för mycket tid åt sociala medier (kvinnor: 38 %; män: 25 %), och män anser att de ägnar för lite tid åt kompisar (män: 57 %; kvinnor: 49 %).

26 b. När det gäller dig själv, tycker du att du ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt... Föräldrar till barn 9-18 år (%)

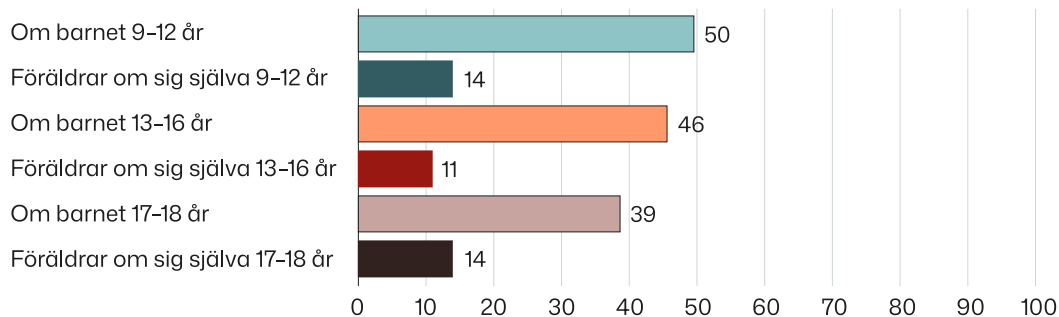
Figuren fortsätter på nästa sida.

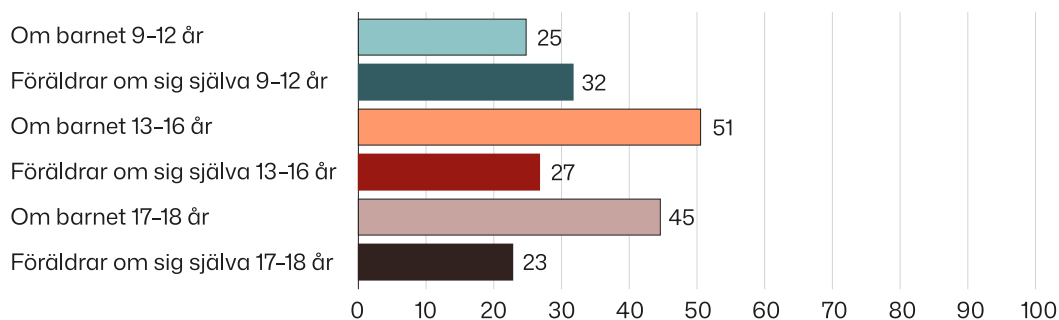
Sannolikt finns det vissa kopplingar mellan synen på barnens aktiviteter och hur föräldrar betraktar sina egna prioriteringar. Här är en jämförelse med föräldrarnas åsikter om medievanorna bland barn i åldern 9-18 år mer fruktbar än utsagorna gällande de små barnen eftersom frågorna är direkt jämförbara. Diagrammet ovan visar tydligt hur mobilen och sociala medier anses ta för mycket tid bland föräldrarna. Det är också de aktiviteter som föräldrarna är mest missnöjda med när det gäller barnen (samt datorspel/tv-spel som dock ligger betydligt lägre vad gäller föräldrarna själva). En stor skillnad jämfört med barnens medieanvändning är dock hur Youtube betraktas i detta avseende. Gällande barnen finns ett påtagligt missnöje med att Youtube ägnas för mycket tid. När det gäller föräldrarna själva är det i stället små andelar som anger för mycket tid och relativt stora andelar som uppger att de aldrig använder Youtube. Nedanstående diagram (26 b II) illustrerar föräldrarnas inställning till barnets medieanvändning jämfört med hur de ser på sin egen medieanvändning.

26 b II. Föräldrar till barn 9–18 år om barnets medieanvändning och sin egen medieanvändning. För mycket tid (%)

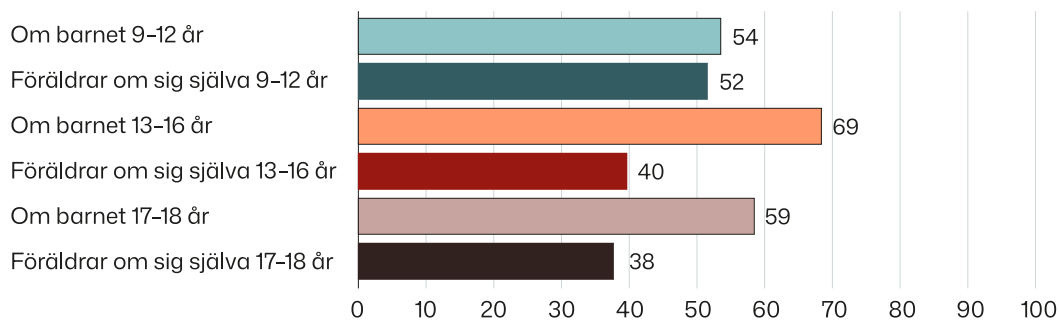
Spel:

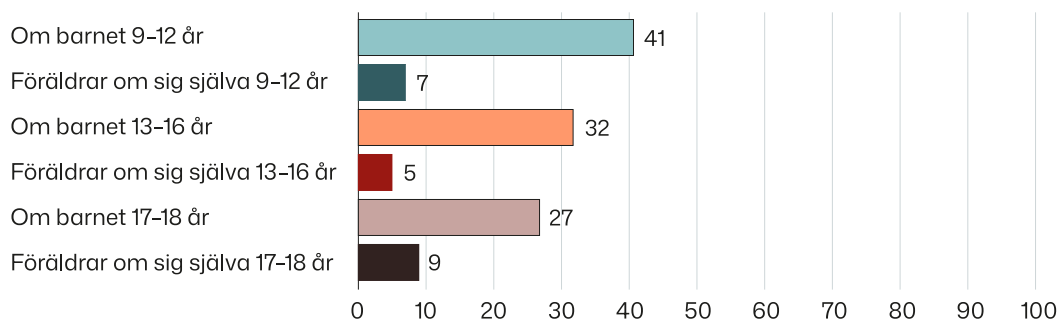
Sociala medier:

Mobilen:

Youtube:

Själva huvudfrågan har ställts sedan 2012 men vissa av delfrågorna har förändrats över tid vilket gör att alla delfrågor inte kan jämföras ända tillbaka till 2012. Det finns dock vissa jämförelsemöjligheter. En sådan gäller mobilen där andelen som angett att de själva ägnar "för mycket tid" åt den har ökat från 6–12 % till 38–52 %. Sociala medier, som då benämndes sociala sajter, har i samma avseende ökat från 3–5 % till 23–32 %. Andelen som angett att de ägnar för mycket tid åt digitala spel har också ökat från 1–2 % till 11–14 %.

Jämfört med 2022 är svarsmönstret i sig mycket likartat men missnöjet med den egna användningen av mobilen och sociala medier har ökat.

Förälderns kön

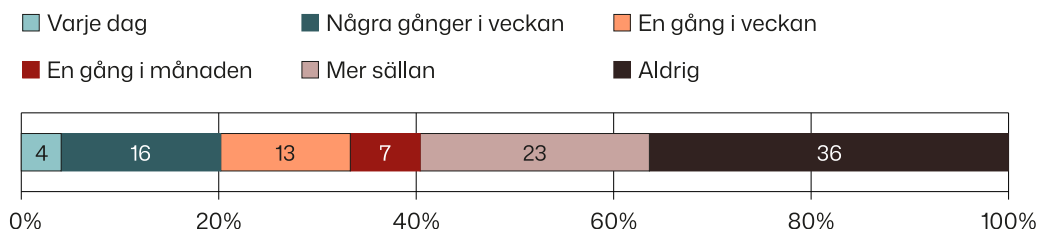
Vad gäller hur män respektive kvinnor ser på den egna tidsanvändningen syns vissa intressanta skillnader. I gruppen föräldrar till barn i åldern 9–12 och 13–16 år anser män i betydligt högre utsträckning att de ägnar för lite tid åt digitala spel – men bland föräldrar till 17–18-åringar är det i stället kvinnor som anser detta.

När det gäller Youtube och gruppen föräldrar med barn i åldern 13–16 år anser män i betydligt högre utsträckning att de ägnar för mycket tid åt det – betydligt fler kvinnor uppger också att de aldrig använder Youtube – i samtliga ålderskategorier.

Mobilen är ett annat område där det framträder skillnader mellan könen – kvinnor anser i högre grad att de ägnar för mycket tid med mobilen, det gäller föräldrar till 9–12 och 17–18 år.

Slutligen visar det sig tydliga skillnader när det gäller hur kvinnor och män ser på tiden de ägnar åt sociala medier. I samtliga åldersgrupper anser kvinnor i betydligt högre utsträckning att de ägnar för mycket tid åt sociala medier. Det är också betydligt högre andelar män i samtliga åldersgrupper (det vill säga barnens ålder) som uppger att de aldrig använder sociala medier.

27. Hur ofta händer det att barnets medieanvändning leder till att ditt barn inte gör vad han/hon ska? T.ex. läsläsning, hjälpa till hemma, gå och lägga sig. Föräldrar till barn 5–8 år (%)

Diagrammet ovan avser föräldrar till barn i åldern 5–8 år. I denna åldersgrupp får föräldrarnas kontroll över barnen anses som påtagligt större jämfört med när barnen blir äldre. Detta utesluter naturligtvis inte missnöje, vilket också framträder i diagrammet ovan. 4 % anger att barnets medieanvändning varje dag leder till att barnet inte gör vad det ska och 16 % att det händer några gånger i veckan. Det är dock en sammanlagd majoritet som uppger att detta inte är ett problem ("mer sällan" + "aldrig" = 59 %).

Jämfört med 2022 som var första gången frågan ställdes till denna grupp är resultatet närmast identiskt med endast enstaka procentenheters skillnad.

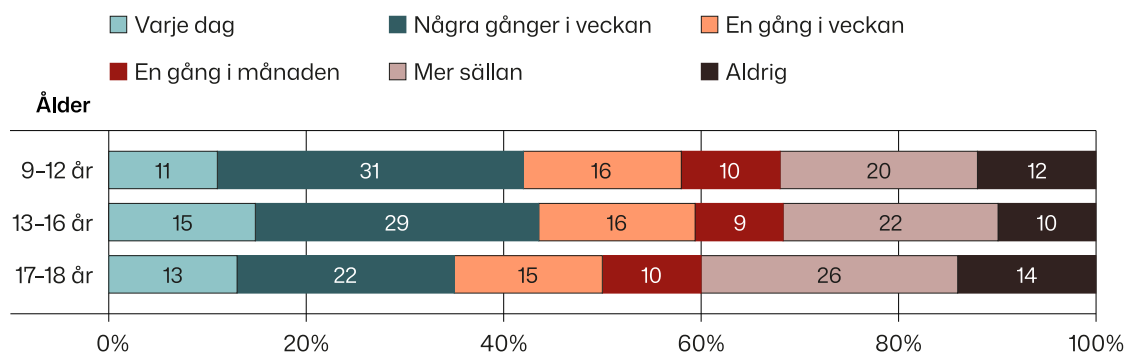
Barnets kön

Det framträder inga anmärkningsvärda skillnader.

Barnets syskonstatus

Det förekommer inga anmärkningsvärda skillnader.

27 b. Hur ofta händer det att barnets medieanvändning leder till att ditt barn inte gör vad han/hon ska? T.ex. läsläsning, hjälpa till hemma, gå och lägga sig. 9–18 år (%)

Diagrammet visar att jämfört med de yngre barnen har den upplevda problematiken här eskalerat. 11–15 % uppger att barnets medieanvändning varje dag leder till att barnet inte gör vad det ska och bland 9–12 och 13–16 uppger en majoritet att det inträffar en gång i veckan eller oftare.

Jämfört med resultaten från 2018 och framåt är svarsmönstret likt där vissa fluktuationer syns. Det är nu något fler som uppger att detta sker några gånger i veckan eller oftare med undantag för gruppen 17–18 år.

Frågan har också ställts till barn i åldern 9–18 år (se Ungar & medier 2025) vilket möjliggör jämförelser mellan föräldrars och barns egna svar. Det är egentligen bara i åldersgruppen 17–18 år som tydliga skillnader mellan föräldrars och barns svar uppträder. Barn i denna åldersgrupp uppger i betydligt högre grad än föräldrar att detta inträffar några gånger i veckan eller oftare. Läger man till ”en gång i veckan” till ”ja”-kategorin för barn 13–16 år visar det sig att också de anser att det sker oftare än vad föräldrarnas svar ger vid handen.

Barnets kön

I gruppen föräldrar till barn i åldern 9–12 år syns att föräldrar till flickor i högre utsträckning uppger att detta händer varje dag. I föregående undersökning var det tvärtom i denna åldersgrupp.

Barn med psykiska funktionsnedsättningar

Föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar har i högre utsträckning än andra föräldrar svarat att deras barns medieanvändning dagligen leder till att barnet inte gör vad det ska. Bland föräldrar till barn i åldersgruppen 13–16 år har 23 % av föräldrar till barn med psykiska funktionsnedsättningar svarat att detta inträffar varje dag. Motsvarande siffra bland andra föräldrar till barn i samma åldersgrupp är 13 %. I åldersgruppen 17–18 år är skillnaden ännu större: 15 procentenheter.

28. Vad är det mest positiva respektive mest negativa med ditt barns medieanvändning?

I årets undersökning ställdes denna fråga till föräldrar till barn i alla åldrar. Det rör sig om en öppen fråga utan på förhand givna svarsalternativ. Föräldrarna fick alltså skriva på fri hand vilka åsikter de har om detta. Frågan är uppdelad i "vad är det mest positiva med ditt barns medieanvändning?" respektive "vad är det mest negativa med ditt barns medieanvändning?". Eftersom det rör sig om öppna svar är redovisningen nedan en generaliserad sammanlagd bild av huvudspåren bland svaren. Det rör sig med andra ord inte om en exakt kategorisering och kvantifiering. Redovisningen av resultatet inleds med "det mest positiva" följt av "det mest negativa" i respektive ålderskategori. Svaren i denna undersökning liknar i stor utsträckning de som gavs i föregående datainsamling 2022 som var första gången denna fråga ställdes.

Föräldrar till barn 0–1 år

Bland föräldrar till de allra yngsta barnen och det mest positiva är det vanligt att svara att medierna fungerar bra som distraktion och avkoppling för barnet. Samtidigt är det vanligt att svara att barnet inte använder medier på grund av den låga åldern, liksom att det är föräldern som helt kan styra vad barnet ser/gör med medier. Dans och rörelse till musik nämns också som en positiv sak liksom möjligheter till språkutveckling och bekantskap med olika språk.

Avseende det mest negativa framhålls en oro för att medieanvändningen kommer att öka snabbt med stigande ålder, att barnet blir uppslukat av de digitala medierna, blir argt när föräldern stänger av eller tar bort till exempel den mobil som barnet leker med – detta trots att barnet inte förstår eller kan hantera den annat än som ett ting. Andra vanliga svar är att det avskärmar barnet och att det finns en oro för negativa influenser. Det framhålls också en oro för fysiska negativa effekter, till exempel för synen och att det leder till passivitet och stillasittande. Ordet beroendeframkallande förekommer också i flera av svaren. Oron i denna åldersgrupp förefaller i första hand handla om en eskalering av användningen och att den ska inträffa tidigt, med följd att de negativa aspekterna förstärks.

Föräldrar till barn 2–4 år

Här framhålls framför allt lärande som det mest positiva. Det avser i princip alla områden. En annan positiv aspekt är att barnet tycker det är roligt, avkopplande och stimulerande. Flera upplever också medierna som ett sätt att umgås tillsammans med barnet.

"Ett mysigt och stimulerande sätt att umgås där jag som förälder har stor möjlighet att påverka vad som konsumeras. Det inspirerar till fantasilekar och lärande."

"De kan lära sig om hur världen och saker fungerar. De lär sig mycket om hur olika människor är och vilka traditioner de har."

”Finns information som barnen får till sig som är både positivt och lärorikt som vi aldrig kunde ta del av som barn. Verkar också som att engelska språket fäster snabbt.”

”Blir inspirerade vid pysselprogram. Lär sig matte med UR play mini-räknarna. Är lätt att rikta barnet rätt om man själv väljer vad de ska titta på. Ex SVT i stället för Netflix.”

Avseende det mest negativa i denna åldersgrupp är svaren mer kritiska än bland de med yngre barn. Medierna upplevs som beroendeframkallande. De uppger att barnen fastnar med digitala medier, blir griniga och arga när de inte får fortsätta, att tiden rinner iväg, att medierna tar för mycket tid från annat, att barnet blir passivt – men samtidigt rastlöst när det inte får använda medierna. Stillasittande och tjat om att få använda mer/oftare nämns av många. Det finns en oro för olämpliga saker på nätet men också att det finns så mycket meningslöst innehåll, liksom en oro att barnet ”växer upp för snabbt” genom medieanvändningen. ”Medier blir förstahandsvalet av alla aktiviteter”. Nedan några andra citat:

”Har svårt för att lyssna, vet inte om det är media som är orsaken men känns så när man hört om rekommendationer kring skärmtid.”

”Det tar tid från att leka med annat, mycket som finns ute på till exempel Youtube kids är väldigt dåligt. Det kan bli beroendeframkallande så att det konkurrerar ut andra aktiviteter (vilket leder till konflikter)”

”De kollar på snabbklippt skit som gör att innehållsrika och intressanta program framstår tråkiga.”

”Lätt att fastna framför program/videoklipp anpassade för maximering av dopamin i syfte att maximera annonsering på primärt Youtube snarare än något annat.”

”Stress on eyes if watching on ipad or tv for too long. Watching too much content also makes the child more aggressive and short-tempered.”

”Snabbt beroendeframkallande och prioriteras över annat.”

”Att det inte bjuder in barnet till att själv skapa/göra saker och att det är FÖR lätt att klicka sig vidare till innehåll som inte är lämpligt.”

Föräldrar till barn 5–8 år

Också här är det framför allt lärandet som framhålls som en positiv aspekt. Det avser till exempel språk – framför allt engelska – men också om världen och allmänbildning i stort. Avkoppling nämns också, liksom att de lär sig om digital teknik. Vissa anser att det stimulerar barnets kreativitet och fantasi. Samtidigt lyfter en del att det mest positiva är att användningen trots allt är begränsad.

”Hon upptäcker nya saker om världen, lär sig det sociala tugget och hänger med i sin generations referenser och kulturella uttryck.”

”Lärt sig mycket engelska ord, får tillgång till representativ mångfald som inte finns mycket av i till exempel svenska böcker.”

”Lär sig använda teknik, lär sig hantera media och teknik, omvärlds-bevakar, lär sig språk, får inspiration och idéer på pyssel och aktiviteter, lär sig koda och använder fantasi i spel och byggande.”

”Lärande av relation, natur, teknik, visar och informativt på ett annat sätt än text, skapar kul diskussioner efter att ha sett något spännande, ökar intresset av att förstå och lära sig och nyfikenhet på att lära sig mer! Bygger självförtroende att förstå.”

”Språkvana, både läsa och skriva – svenska och engelska.”

Avseende föräldrar till barn i åldern 5–8 år anses det mest negativa vara att de digitala medierna är beroendeframkallande, att de gör barnen passiva, stillasittande och att barnet ägnar för mycket tid åt dem. Det finns en mängd andra negativa aspekter som nämns men dessa framstår som de vanligaste reflektionerna. Här lyfts att barnet börjar ta åt sig av olika budskap och ideal på nätet ”att man ska vara på ett visst sätt, se ut på ett visst sätt”.

”Barnet fastnar lätt framför skärmen och vill inte göra något annat.”

”Hon riskerar att utsättas för destruktiva influenser och rent av farliga/hotfulla situationer samt göra saker som hon ångrar längre fram.”

”Många filmer på Youtube (kids) ger en skev bild där barnen i filmerna har obegränsat med kläder och leksaker. Barnen som tittar tenderar också till att vilja se klart innan de tar sig för något (som läxor eller nattning).”

”Blir influerad av ’fel saker’. Märkeskläder, andra dyra attiraljer, attityder, beteenden, värderingar.”

”Allting annat, reklam för spelbolag, idioter som gör saker, människor som inte respekterar sig själva och säljer sin själ för att få ett uns av uppmärksamhet och tjäna snabba pengar. Lär många ungdomar att man kan vara lat och ändå tjäna pengar och inte ha något driv i sig.”

Föräldrar till barn 9–12 år

I gruppen föräldrar till barn i åldern 9–12 år är det också framför allt lärandet som framhålls. Det gäller till exempel språk och allmänbildning, men också datorvana och att sådan kunskap är värdefull inför framtiden. I denna grupp nämns också att användningen är ett sätt att hålla kontakten med kamrater och att få nya vänner – liksom att få nya intryck, nya intressen och inspiration. Nedan följer några exempel på hur föräldrarna formulerar positiva aspekter av barnets medieanvändning.

”Att de hänger med i IT-utvecklingen, att de har roligt, bra nöje när man är hemma och sjuk, de kan umgås med kompisar när de spelar mot varandra.”

”Breddad generell allmänbildning. Upptäcker nya intressen.”

”Att han spelar tillsammans med vännerna, att han lär sig mycket engelska, att han tittar på klipp som har med hans fritidsintressen att göra (fiske, cykling mm.), på så sätt tar han reda på fakta och tips om sina intressen.”

”Hon börjar lära sig vad som är ok referenser när man letar efter information till t ex skolarbeten mm”

”Det är idag en förutsättning för att hålla kontakt med kompisar. Hon är jätteduktig på att skriva till hela släkten.”

”Eftersom han är ett barn med npf så är det hans hjälpmedel, han blir lugn och får återhämtning genom att få gå undan en stund och vara ifred med sina skärmar. Han mår bättre och vi övriga mår bättre.”

”Lär sig ledarskap, arbeta i grupp, kan umgås med sina kompisar trots att de bor långt bort, ser dokumentärer och lär sig om samhälle, politik och historia.”

”De lär sig källkritik (genom vuxenstöd) och lär sig se hur stor spridning saker får vilket gör dem något mer försiktiga.”

De negativa aspekterna i denna åldersgrupp domineras av tidsåtgången, att medierna är beroendeframkallande och att barnet ”fastnar” i scrollande på Tiktok eller klipp på Youtube som ses som ”meningslösa” eller direkt ”dåliga”, att användningen leder till stillasittande och är förstahandsvalet vid aktiviteter, etc. Här lyfts också dåligt inflytande och idéer från ”influencers” upp men också risken för att bli utsatt i olika avseenden. Innehåll som våld och pornografi ses också som ett problem. Här pekar också flera på att det hämmar fantasi, kreativitet och initiativförmåga och att stillasittandet/brist på motion leder till humörsvängningar, tjat och konflikter.

”Beroendeframkallande, fördummande och förslöande. Triggas bara snabba belöningar med korta videoklippen. Försämrar barnets tålamod till obefintlighet.”

”Att man inte kan känna sig trygg som förälder att mitt barn inte ska komma i kontakt med olämpliga saker på nätet exempelvis hos vänner som har mer fri tillgång till mobil/surfplatta/dator.”

”Att han lätt fastnar långa stunder och glömmer bort att han ska göra läxor osv. Att vi föräldrar får tjata på att han inte ska sitta så länge.”

”Att han inte kan hitta på något som inte är skärm, att vanliga aktiviteter har svårt att konkurrera med skärmarna. Dagliga kampen om att sluta när skärmtiden är slut.”

”Desinformation och en felaktig föreställning om saker. För grova inslag av våld och krig.”

”Det mest negativa är att kontrollera trovärdigheten hos de källor som publicerar informationen. Detta är inte lätt för unga.”

”Ändlöst scrollande på Tiktok.”

”Tappar tid. Jämför sig med andra hela tiden. Skönhetsstandard. Onödig konsumtion.”

”Att han rör sig mindre. Kortare tålamod. Exponeras för toxiska åsikter. Risker att han utsätts för övergrepp.”

”Youtube är otroligt beroendeframkallande. Det finns inget stopp. Leder till rastlöshet och minskad ansvarskänsla eller dåligt samvete.”

”Dataspel är beroendeframkallande. Youtube/influencers kan ge en skev bild av verkligheten.”

”Utseendefixeringen, det känns som om detta kommer tidigare numer med sociala medier, det är smink och hudvård från 10 års ålder. Och att man fastnar så, man kikar ner i mobilen och helt plötsligt har det gått två timmar. Ännu mer så för mitt barn. Och att det känns som om all ensamtid spenderas med mobilen.”

Föräldrar till barn 13–16 år

I gruppen föräldrar till barn i åldern 13–16 år är det återigen lärandet som ses som det mest positiva, men de sociala aspekterna ses också som positivt. Att hålla kontakt med kamrater, träffa nya vänner och att det är ett sätt att umgås. Vissa lyfter socialt nätverkande med vänner i andra länder. Medieanvändningen ses också som ett sätt att hålla sig à jour med utvecklingen och som en investering i framtiden i form av digital kompetens.

”Han är skärpt och påläst. Hänger med i vad som händer i världen. Han är nyfiken på allt och kan en massa om udda saker man inte kunde tänka sig.”

”Jag tror hon använder internet/medier mest för att lära sig något och till underhållning. Och hon förstår faran med sociala medier och överkonsumtion.”

”Min dotter använder medier som inspirationskälla för hennes kreativa fantasi (syr, ritar, bygger skulpturer & annan konst.)”

”Håller kontakten med gamla vänner men även det sociala i olika spel.”

”Träffar kompisar över hela världen, större förståelse för olikheter. Jätte-dukigt på engelska, vi skojar om att det är hans modersmål.... Utvecklat ett slags intellekt, och ”smak” för ”konstnärligt utförande” i grafik mm.”

”Bred syn på sexualitet, könsidentitet och könsroller som olika människor kan ha. Stor förståelse för att människor är olika och har det olika. Hon finner igenkänning i andra på internet via Pinterest med samma intressen etc. som hon, vilket hon inte alltid gör med skolkamrater.”

”Tillgång till släkt som bor utomlands och träning i modersmål.”

”De lär sig mycket om många olika saker, får inspiration, blir duktiga på att söka information, och hen blir väldigt duktig på engelska, men lär sig även fraser på andra språk.”

”Att mitt barn kan följa sina idoler inom den sport hon utövar, och att hon på ett enkelt sätt uppehåller kontakt med många vänner som bor långt bort.”

”Hänger med i vad som händer, nyheter etc. Lär sig använda tekniska prylar och hålla kontakt med vänner man inte träffar så ofta.”

Vad gäller det mest negativa i denna åldersgrupp är det liksom i yngre åldersgrupper tiden, stillasittandet och passivisering som dominerar bland de negativa aspekterna. Här när barnen är i tonåren blir dock kritik mot utseendefixering och olika skönhetsideal mer framträdande än bland föräldrar till yngre barn. Här nämns också att negativa händelser har inträffat och oro för sådant i högre utsträckning än bland föräldrar till yngre barn.

”Tittar på sminkreels och påverkas negativt, börjar inspektera sig själv mer ingående, utseendefixering Exponeras för mycket reklam influencers om hud naglar hår som underbygger en skev bild av kvinnlighet (att vi kvinnor inte duger som vi är, utan behöver smink/ andra ytliga ting för att boosta självkänslan). Att sociala medierna upptar så mycket tid.”

”Påverkan av skönhetsideal och jämförelser med andra som kan leda till snedvriden självbild som inverkar negativt på självkänslan och självförtroendet. Stress över att alltid behöva kolla andras inlägg, vara uppdaterad.”

”Att råka titta på saker man helst inte hade sett.”

”Att det tar tid från annat. Och alla hemska/onda personer som finns på nätet.”

”Att hon tyvärr lider av psykisk ohälsa av allt hon tar del av, hennes självbild påverkas och hon blir passiv och nedstämd. Samt att hon tror att allt det hon tar del av är sanning, hon tror att hon är källkritisk när hon har information från TikTok tex.”

”Ibland lär hon sig tyvärr dåliga saker. Hon har varit ganska utsatt på olika sätt. Blivit uthängd, blivit groomad osv.”

”Att jag som förälder aldrig kan släppa garden. Att jag behöver förklara vuxenfrågor för någon som fortfarande delvis är barn. Allt händer lite tidigare med sociala medier och påverkan från grupstryck.”

”Influencers som får mitt barn att vilja köpa saker hela tiden.”

”De scrollar bort sina dagar istället för att hitta på saker. Känns som om deras tonår försvinner i ett ständigt tittande på sociala medier (vi har 3 döttrar, 14, 14, 15 år) Tjejer spelar inte lika mycket verkar det som, de tittar på influencers som skapar ett tjat om allt de vill köpa. Konsumera kläder och smink konstant. Vi pratar mycket om det här, att de måste vara utomhus och få dagsljus på helgerna. Då går de ut om vi tjarar, annars skulle de ligga inne med mobilen hela dagen. De tränar lite men däremellan görs inte mycket annat. Ett gigantiskt problem i alla familjer men hur man ska komma runt det vet jag inte. Stänga ner internet kl 22 för alla under 18 år. Alla tonåringar lider av sömnbrist i Sverige pga det. Tyvärr så många av deras vänner som får ha mobilerna på sina rum på nätterna. Det plingar från SnapChat dygnet runt om vi föräldrar inte stänger av dem när de lämnar in dem till oss på vardagarna. De klarar inte att inte titta när det plingar. De säger själva att de vill lämna in dem till oss för de vet att de skulle få för lite sömn om de hade dem vid sängen. De tittar på serier hela tiden också, när de går till bussen, när de borstar tänderna. De möter aldrig sina egna tankar. Kommer en obehaglig känsla plockar de upp mobilen direkt. Kan skriva 10 sidor till. :-)”

Föräldrar till barn 17–18 år

I gruppen av föräldrar till barn i åldern 17–18 år är det framför allt lärandet, nutidsorientering, de sociala aspekterna som kontakt och umgänge med kamrater som tas upp som det mest positiva. Medierna ses också som ett värdefullt verktyg för skolarbetet och som en källa till allmänbildning och digital kompetens. Här när barnen närmar sig myndighetsåldern kan en tendens till kortare svar från föräldrarna skönjas generellt. Det är också färre föräldrar till barn i denna åldersgrupp som svarat på frågan.

Avseende det mest negativa i denna åldersgrupp är det tidsåtgången som sticker ut liksom att medieanvändningen är ständigt närvarande, uppslukande, ”beroendeframkallande”, ”passiviserande”, ”fördummande” och ”aldrig tar slut”.

Sammantaget framträder en bild där de negativa aspekterna generellt uttrycks mer utförligt och med större emfas än de positiva – framför allt bland föräldrar till barn från 9 år och uppåt. Bland föräldrar till barn 13 till 16 år är detta särskilt tydligt. Det tycks finnas en påtaglig irritation och oro kring medieanvändningen och hur den påverkar och kommer att påverka barnen i det långa loppet. Här har främst tidsåtgången och upptagenheten nämnts men många uttrycker också en oro för hur barnens syn och fysiska välmående kan påverkas. Barnens medieanvändning är också källa till konflikter mellan föräldrar och barn, där flera svar lyfter att medieanvändningen är förstahandsvalet för barnen när det gäller aktiviteter, vilket föräldrar inte anser är bra. Det finns också en oro över olämpligt innehåll i form av budskap, falsk information som ger upphov till en snedvriden verklighetsuppfattning – men också utsatthet för brott eller skada av annat slag. Nedan följer två avslutande citat från en och samma förälder till en 15-åring som ger en sammanfattande bild av både de positiva och negativa aspekterna av medieanvändningen.

”Medieanvändning har många fördelar som påverkar både vår vardag och vårt samhälle. En av de största fördelarna är den snabba tillgången till information. Genom olika medier, som nyhetsappar, sociala medier och tv, kan vi hålla oss uppdaterade om vad som händer runt om i världen. Det gör att vi kan ta del av aktuella händelser, nya forskningsrön och samhällsfrågor på ett enkelt sätt. Medier har också en viktig roll i utbildning och lärande. Många människor använder internet och olika medieplattformar för att ta del av onlinekurser, utbildningsvideor eller dokumentärer som hjälper dem att utvecklas och lära sig nya saker. En annan stor fördel är hur medier underlättar kommunikation och sociala kontakter. Genom sociala medier, chattappar och videoplattformar kan vi hålla kontakten med familj och vänner, även om de befinner sig långt bort. Detta stärker relationer och kan också hjälpa oss att skapa nya kontakter och vänner. Medier erbjuder dessutom en plattform för kreativt självuttryck. Genom exempelvis YouTube, Instagram eller TikTok kan människor dela sina kreativa projekt och uttrycka sina tankar och idéer genom text, bild eller video. Utöver detta ger medieanvändning tillgång till en mängd underhållning. Via streamingtjänster, spel och musikplattformar kan vi koppla av, ha roligt och varva ner efter en lång dag. Slutligen spelar medier en viktig roll i socialt engagemang. Genom sociala plattformar kan människor delta i samhällsdebatter, sprida information om viktiga frågor och mobilisera stöd för olika sociala initiativ. Allt detta gör medier till ett kraftfullt verktyg som, när det används rätt, kan förbättra vårt dagliga liv på många sätt.”

”Trots de många fördelarna med medieanvändning finns det också flera nackdelar som kan påverka oss negativt. En av de största utmaningarna är risken för överanvändning och beroende. Många människor tillbringar långa timmar framför skärmar, vilket kan leda till både fysiska och mentala problem, som sömnsvårigheter, trötthet och minskad fysisk aktivitet. Det kan också påverka vår koncentration och förmåga att vara närvarande i det verkliga livet, särskilt när vi ständigt är uppkopplade eller distraherade av sociala medier och notiser. En annan nackdel är spridningen av felaktig eller vilseledande information. I dagens digitala värld kan falska nyheter och desinformation spridas snabbt via sociala medier, vilket kan skapa missförstånd och påverka folks uppfattningar om viktiga frågor. Det krävs kritiskt tänkande för att kunna skilja på trovärdig och otrovärdig information, vilket inte alltid är lätt, särskilt för unga eller personer som inte är vana vid att analysera medier. Medier kan också bidra till social isolering, trots att de underlättar kommunikation. Att spendera för mycket tid online kan minska den tid vi faktiskt umgås med människor ansikte mot ansikte, vilket kan leda till ensamhet och en känsla av att vara distanserad från andra. Dessutom kan sociala medier skapa en ohälsosam jämförelsekultur, där människor känner sig pressade att leva upp till idealiserade bilder av andras liv. Detta kan leda till låg självkänsla, ångest och stress, särskilt bland ungdomar. Sist men inte minst finns det en risk för integritetsproblem. När vi använder sociala medier och andra digitala plattformar delar vi ofta med oss av

personlig information. Detta kan utnyttjas av företag eller hackare, och det är inte alltid klart hur vår data används eller skyddas, vilket gör oss sårbara för bedrägerier eller intrång i vår personliga integritet. Sammanfattningsvis kan medieanvändning, trots sina fördelar, också leda till överdrivet beroende, spridning av felaktig information, social isolering, ohälsosamma jämförelser och integritetsproblem om det inte hanteras med försiktighet.”

Bilaga 1.

Bortfall, signifikans, åldersintervall och kalibreringsvikter

Underlaget för denna rapport består av enkäter som sändes ut till 14 000 föräldrar till barn i åldern 0–18 år enligt följande fördelning:

- föräldrar till barn 0–4 år: 4 000 (2022: 3 000)
- föräldrar till barn 5–8 år: 4 000 (2022: 3 000)
- föräldrar till barn 9–18 år: 6 000 (2022: 5 000)

Sammanlagt är detta en ökning av urvalet med över 3 000 föräldrar jämfört med Föräldrar & medier 2023, och därmed landets största statistiska undersökning av föräldrars attityder kring barns medievanor. De barn och föräldrar som valt att delta i undersökningen är spridda över hela landet, från olika delar av Norrland till Skåne och Blekinge i söder.

Till följd av emigrering eller att personen avlidit identifierades i detta urval 17 personer som inte längre tillhörde populationen. Mer om sådan information finns i den tekniska rapporten på www.mediemyndigheten.se.

Statistiska centralbyrån genomförde datainsamlingen där respondenterna kunde välja mellan att fylla i en pappersenkät eller ett webbformulär, som också anpassats till mobiltelefon. Urvalet av respondenterna är ett obundet slumpmässigt urval stratifierat på barnens ålder: 0–4, 5–8 samt 9–18 år. Datainsamlingen pågick mellan 15 oktober 2024 och 6 februari 2025.

Svarsfrekvenserna 2024 har varit följande (föregående undersöknings svarsfrekvenser inom parentes):

- föräldrar till barn 0–4 år: 26,1 % (2022: 24,4 %, 2018: 31,3 %)
- föräldrar till barn 5–8 år: 23,8 % (2022: 27,5 %, 2018: 31,7 %)
- föräldrar till barn 9–18 år: 26,0 % (2022: 29 %, 2018: 34,3 %)

Bland föräldrar till barn 0–4 år har alltså svarsfrekvensen ökat något sedan föregående mätning, vilket är positivt. I de andra föräldragrupperna syns tyvärr en minskning med grovt räknat mellan 3 och 4 procentenheter jämfört med datainsamlingen 2022. Sjunkande svarsfrekvenser är inget unikt för denna rapportserie, eller ens för medievaneundersökningar, utan något som iakttagits under lång tid vid olika typer av enkätundersökningar med slumpvisa urval, både i Sverige och internationellt. Orsakerna till detta är inte helt klarlagda, men ett rimligt antagande är att ett generellt ökande antal undersökningar – såväl från myndigheter och akademien som marknadsundersökningar – lett till en obenägenhet att svara på enkäter hos allt fler. Framtiden får utvisa om det är möjligt att fortsätta med enkätundersökningar med obundna slumpmässiga urval eller om det blir nödvändigt att övergå till alternativa metoder för datainsamling.

En låg svarsfrekvens medför ökad risk för bortfallsfel – att de som besvarat frågeformulären skiljer sig från dem som inte gjort det så att resultaten av undersökningen blir missvisande för hela urvalet. För att kompensera för detta har SCB kalkylerat kalibreringsvikter baserat på registerdata (se nedan).

I föreliggande rapport uppnår i princip samtliga av de jämförelser och förändringar som redovisas i den löpande texten signifikansnivån 0,05 och är alltså vad man i dagligt tal brukar kalla för statistiskt säkerställda. Signifikansnivån anger sannolikheten för att man av en slump skulle få det erhållna resultatet och 0,05 innebär att det är 95 % sannolikhet för att resultaten inte påverkats av slumpen. Statistisk signifikans är dock ett i vissa avseenden problematiskt mått på en undersöknings tillförlitlighet. Ju större antal individer som deltar, desto större är sannolikheten för att mycket små förändringar över tid eller skillnader mellan olika grupper är statistiskt signifikanta. För att inte överdriva obetydliga skillnader eller redovisa triviala resultat bara för att de är signifikanta har vi valt att inte redovisa små skillnader om de inte ingår i ett tydligt mönster (till exempel att användningen av en medieform ökat i samtliga åldersgrupper som undersökts). Av läsbarhetsskäl redovisas inte signifikansnivåer eller andra statistiska mått i rapporten.

SCB har, som nämnts i metodavsnittet, kalkylerat kalibreringsvikter för varje respondent. Vid bortfall kan det vara så att vissa grupper av urvalet svarar i större utsträckning än övriga, och om de grupper som svarat i högre grad har en annan fördelning på undersökningsvariablerna än övriga kan detta ha en snedvridande effekt på resultatet. För att kompensera för detta har kalibreringsvikter använts.

Kalibreringsvikter kan dock inte kompensera för allt, särskilt inte när resultat bryts ner längs flera variabler. Ju fler variabler som resultatet bryts ner på, till exempel barnets ålder, kön och syskonstatus, desto färre respondenter blir kvar i varje grupp och desto större blir osäkerheten. I vissa fall redovisas ändå resultat för små grupper, vilket motiveras av att dessa grupper annars blir osynliga i analysen. Resultaten här ska dock tolkas med försiktighet.

Ytterligare information om datainsamlingen finns på www.mediemyndigheten.se.

Mediemyndigheten

Tel: 08-580 070 00
www.mediemyndigheten.se